

Jon

Jisas Krais MİNİM Tep ak Jon ñu kıl tıkak

God MİNİM ne karıp lım wagın aul owak

¹ Karıp lım bırarık ped okok ma gῖ lak ñin ak,
God MİNİM mîdek. God MİNİM ne God eip mîdek.
God MİNİM ne ak rek nep God. ² Wös rek God
MINİM ne God eip mîdek.

³ God ne gek, God MİNİM ne tap okok magîlsek
gî lak. Tap alap ke ma lak; ne ke gî lak tap okok
nep mîdeb.

⁴ God MİNİM ne komiñ mîdep wagın ak. Komiñ
mîdep won nîbak bin bî kîrop melîk ñak.

⁵ Melîk nîbak amîl bin bî kîslîm gîp nab siñak
mîdebal okok ñî leb niñjîl kîslîm Melîk nîbak
posig giñîmel rek ma lîp.

⁶⁻⁷ Bin bî okok magîlsek Melîk nîbak nop niñ
diñîmel, agîl, God bî alap nop ag lek, ne apîl
Melîk nîbak nop miñim ag ñolîgîp. Bî miñim ag
ñolîgîp bî nîbak yîb ne Jon.

⁸ Jon ne Melîk nîbak mer. Ne yokop bî an Melîk
mîdeb miñim ak bin bî okok kîrop ag ñiñig owak.

⁹ Melîk niñjîd yîb nîbak ne karıp lım wagın aul
apîl, bin bî okok magîlsek kîrop melîk ñeb.

¹⁰ Ne karıp lım wagın aul apîl mîdolîgîp. God
ne gek, ne lîm dai wagın aul gî lîl, bin bî okok gî
lak. Pen ne karıp lım wagın aul ap mîdek ak, bin
bî nop udîn niñjîl, ne bî an, agîl, ma niñlak.

11 Ne karıp lım ne ke owak ak pen bin bı ne ke nop ma dılak.

12 Pen bin bı an an, mınım tep ne ak nıñ dıl, nop Bı Kıb cın, agıl, nıñ dıpal bin bı okok, ne kırop gek kırı magılsek God ñı̄ pai ne mıdenıgal.

13 God ñı̄ pai ne mıdenıgal ak, bı ber gon okok dıl, ñı̄ pai tık dapel mıdebal rek ma mıdenıgal. God ne ke gek ñı̄ pai ne mıdenıgal.

14 Pen Mınım nıbak, ne apıł bı mıb goj lı̄l, cınop eip kın mıdolıgıp. Nıb ak, cın melik won tep ne bı̄r nıpin. Ne Bıñen Ñı̄ ne nokım yıb ak me, Bıñen ne ke melik won tep ke sek mıdeb rek, Ñı̄ ne ak rek nep melik won tep ke sek mıdeb. Pen ne bı̄ mıb goj lı̄l apıł, cınop magılsek yımig yıb nıñıl dı̄ tep yıb gıl, mınım nıñıd magılsek ag ñı̄ tep golıgıp.

15 Ne owak ak, Jon ne nıñıl, sık agıl bin bı̄ okok kırop agak, “Bı̄ mıñi apeb aul nep, yad nıbep ned agnek, ‘Bı̄ alap ne yıp kısen onıgab ak pen yıp ma tık dorek ar ak, ne bırarık ped okok mıdolıgıp. Nıb ak, ne yad rek mer; ne Bı̄ Kıb yıb,’ agnek ak, bı̄ nıbak me aul,” agak.

16 Ne cınop bin bı̄ magılsek yımig yıb nıñıl, dı̄ tep yıb gıl, tap tep koñai nep ñıb.

17 Wösrek nep lo mınım ar ak, God Mosı̄s nop ñek, Mosı̄s cınop ñak ak pen God bin bı̄ yımig nıñıl dı̄ tep gıp mınım nıñıd nıbak, Jisas Krais owak ak me, mıñi mıseñ nıñobın.

18 Bin bı̄ ognap God nop ma nıpal. God Ñı̄ nokım ne ak nep Nap eip mıdebir. Ne Nap ne ag mıseñ lak nıñıl mıñi cın Bapi God bı̄ nıpin.

Jon Bi Ñig Pak Ñeb ak, “Yad Mesaia ak mer,” agak

(Mat 3:1-12; Mak 1:7-8; Luk 3:15-17)

¹⁹ Juda bi kib Jerusalem nib okok kiri bi God nop tap sobok gep bi ognap abe, bi God sobok gep karip wög gi nöligipal bi ognap abe ag yokil aglak, “Nibi Jon mideb sijak amil, ‘Nak bi an?’ agil, ag niñnimib,” aglak.

²⁰ Kiri Jon midek sijak amjakil, nop ag niñil aglak, “Nak bi an?” aglak.

Ag niñelak, ne we ma ñak. Krop misen agil agak, “Yad Krais ak* mer,” agak.

²¹ Nib agek, kiri pen aglak, “Nib apan ak, nak bi an? Nak Ilaija aka?” aglak.

Nib agelak, Jon agak, “Yad Ilaija mer,” agak.

Nib agek, kiri pen aglak, “Nak bi God minim agep per kod midobin ak aka?” aglak.

Agelak, Jon mer agak.

²² Nib agek, bi nib okok pen aglak, “Nib ak, nak bi an? Pen, yad bi an, agil, agnigan ak, cin amil bi kib cionop ag yokpal okok krop ag niñigabin,” aglak.

²³ Agelak, Jon krop agak, “Yad minni gebin aul, bi God minim agep Aisaia ned agak rek nep gebin. Ne agak,

‘Yad bi alap karip lim bin bi konjai ma midebal, min mab kab nep mideb nab sijak am midil,

sik kib aglig gi agebin,

“Per Bi Kib apeb, agil,

kanib lig gi tep ginimib,” agebin,’ agak.

* **1:20:** Grik minim “Krais ak” abe, Hibru minim “Mesaia ak” abe, wagin nokim alap nep mideb: “God ag lak Bi ak.”

Yad Jon mîñi gebin me ak,” agak.

24 Pen bî Jon nop ag nîñnîg olak nîb okok, bî Perisi ognap eip olak.

25 Kîri Jon nop ag nîñjîl aglak, “Nak apan, yad Krais mer, Ilaija mer, bî God mînîm agep kod mîdobîn ak mer apan gö pen tari gînîg bin bî okok kîrop ñîg pak ñeban?” aglak.

26 Agelak, Jon agak, “Yad kîrop yokop ñîg pak ñebin. Pen bî alap nab nîbep sîñaul mîdeb, ne tigeplik rek mîdeb, agîl, ma nîpîm.

27 Bî nîbak ne yad kîsen onîgab pen ne yad rek mer; ne bî kîb yîb, yad bî sîkol. Yad tob tîrîp ne ak nag wîsîbnîm rek ma lîp,” agak.

28 Jon bin bî okok kîrop ñîg pak ñolîgîp karîp tîrîg tîronj Betani, ñîg Jodan gol pîs kîd adan nîñjîl bî nîb okok apîl nop mînîm nîbak ag nîñlak.

Jisas ne God Sipsip Ñîlik ne

29 Mînek Jisas apek nîñjîg gî, Jon Jisas nîñjîl bin bî okok kîrop agak, “Nîñjîm! God Sipsip Ñîlik ne cînop ag yokîp me ak. Ne me bin bî lîm dai ar wagîn aul tîgonj tîgonj magîlseklap si tap tîmel gîpal gac ak lîg gî yoknîgab.

30 Bî nîbak me, yad agnek, ‘Bî alap ne yîp kîsen onîgab ak pen yîp ma tîk dorek ar ak, ne bîrarîk ped okok mîdolîgîp. Nîb ak, ne yad rek mer; ne Bî Kîb yîb,’ agnek.

31 Bî Kîb nîbak bî an, agîl, adi ma nîñölîgîpin. Pen Isrel bin bî, Bî Kîb nîbak bî tigeplik rek mîdeb ak nîñnîmel, agîl, kîrop ñîg pak ñîñig onek,” agak.

32-33 Pen Jon Jisas mînîm ar nîbak nep agîl agak, “Bî nîbaul bî an, agîl, yad ke ma nîpnep; pen

bî yîp ag yokek apîl bin bî kîrop ñîg pak ñebin ak agak, ‘Nak nîjnîgan, Kaun ne bî an apîl, eip mîdenîgab, bî nîbak nep bin bî okok kîrop Kaun Sîñ pak ñînîgab,’ agak. Agak nîbak me, mîñi Kaun ak seb kab ar alan nîb yakîr tîbaglem rek ug ginop aposîp

³⁴ nîñjîl yad nîñj tep gîl kîrop mînîm nîñjîd agebin, bî nîbaul ne God Ñî ne ak nep,” agak.

Jisas bî ne omal ned dak

³⁵ Mînek pen, Jon bî ne omal eip, kauyañ ap ñîg pak ñolîgîp kau sîñjak mîdel nîñlîg gi,

³⁶ Jisas ap padîkek, Jon ne Jisas nîñjîl bin bî okok kîrop agak, “Bî nîbaul me God Sipsip Ñîlik ne ak,” agak.

³⁷ Nîb agek, Jon bî ne omal, mînîm nîbak nîñjîl, Jisas amek mîgan ak sain amnîrek.

³⁸ Pen Jisas adîk gîl kîrop mal nîñjîl agak, “Tari gînîg apebir?” agak. Agek agrek, “Rabai! Nak kînban akal?” agrek. Hibru mînîm agîl “Rabai” agrek mînîm nîbak wagîn ak “Mînîm Ag Ñeb Bî.”

³⁹ Pen kîri nîg gîl ag nîñrek, Jisas agak, “Nîb ak, yad eip amîl nîñnîgair,” agak. Agak ñîn nîbak nep dîgep won ak amîl, ne eip mîderek.

⁴⁰ Jon bî ne nîb omal, bî alap yîb ne Edru. Edru nîmam ne me Saimon Pita.

⁴¹ Edru won nîbak nep am nîmam Saimon nop pîyo nîñjîl agak, “Mesaia ak onîgab agîl per kod mîdobîn ak mîñi nîpîr,” agak. (“Mesaia” agak mînîm won ak, Grik mînîm agîl “Krais” apal.)

⁴² Edru nîb agîl, nîmam Saimon nop poj dîl Jisas mîdek sîñjak amek, Jisas Saimon nop nîñjîl agak, “Jon ñî ne Saimon. Nep Sipas agnîgal,”

agak. Arameik mìnìm agıl, yıb Sipas agak mìnìm won nıbak, Grik mìnìm agıl Pita apal. Sipas abe Pita abe wagın nokım nıbak “kab.”

Jisas Pilip Natanyel kirop mal dak

⁴³ Mınek, Jisas karıp lım Galili amníg, am Pilip nop nıñıl agak, “Yad eip amnır,” agak.

⁴⁴ Pilip, Edru, Pita, karıp lım kiri Betsaida nıb.

⁴⁵ Pen Pilip am Natanyel nop nıñıl agak, “Cın bı ak, Mosis abe, bı God mìnìm agep ognap abe nu kıl tıkıl aglak bı nıbak nop mìnı nıpin. Ne me Jisas, Josep ñı ne. Karıp lım ne Nasaret nıb,” agak.

⁴⁶ Pilip nıb agek, Natanyel agak, “Bı tep alap karıp lım tımel nıbak nıb ma onıgab,” agak.

Agek, Pilip agak, “Nıb ageban ak, apek am nıñır!” agak.

⁴⁷ Nıb agıl, kiri bı omal amił ulep ulep ger nıñlıg gi, Jisas Natanyel nop nıñıl agak, “Bı nıbak bı Isrel yıpid gıl ak me, ne esek ar ak ma agnıgab; ne nıñıd nep mısej agnıgab,” agak.

⁴⁸ Nıb agek, Natanyel agak, “Nak titi gıl yıp nıpan?” agak.

Agek, Jisas agak, “Pilip nep kısen poj dıniğ nıb; yad nep ned nıpin, nak bısig mıdesan tauan wagın sıňak,” agak.

⁴⁹ Nıb agek, Natanyel agak, “Mıñım ag ñeb bı, nep nıpin! Nak God Ñı ne, Isrel bin bı Kin cın,” agak.

⁵⁰ Nıb agek, Jisas agak, “Nep yokop tauan wagın sıňak nıpin apin ak me, yıp nıñ dıpan? Kısen tap ke nıb ognap nıñıgan,” agak.

51 Jisas nıb agıl agak, “Nıbep magılsek nıñıd agebin, seb kab ar alan sıňak pag yıkek, ejol okok apıl, yıp Bı Nı ne nıñ amıl apıl, nıñ amıl apıl, genigal nıñnigabım,” agak.

2

Jisas ne ñıg yıb ak gek ñıg wain lak

1-2 Nıñ omal mıdıl, bı alap bin dıñig gıl, bin bı sık agek amıl, tap ñıñlak Kena taun, karıp lım Galili nab sıňak. Mınek nıbak, Jisas abe, bı ne okok abe, kırop ak rek nep sık agel amnílak. Pen Jisas nonım abe am karıp nıbak mıdeklar.

3 Ñıg wain ak ñıb sakelak, Jisas nonım apıl Jisas nop agak, “Wain ak ñıb sakpal,” agak.

4 Nıb agek, Jisas agak, “Yıp ñıg gan ñıg gan, agıl, yıp ma agnímın. Nıñ yad ak ma owıp,” agak.

5 Agek, nonım ne am bı wög gi ñeb okok kırop agak, “Jisas mınım alap agonímın, agnímın rek nep gınımıb,” agak.

6 Pen Juda bin bı kab dıl gılak tin kıb yıb aknıb kagol onıd ak dı lel mıdeklar. Tin kıb nokım nokım ñıg lita aknıb ñıñjuıl mamıd ak mıl dap lep. Pen Juda bin bı nag ar kırı gölögipal rek, God udın yırık bin bı tıd tep mıdojın, agıl, tin nıb okok ñıg mıl dap son gıl, nıñ tob ñıg li yokölögipal.

7 Jisas pen, bı wög gi ñeb okok kırop agak, “Kab tin ognıl, ñıg mıl dap son gem, ap ran jaknímın,” agak.

Agek, agak rek gelak agak,

8 “Mıñi ñıg mıl dap lıpım ak, mıl damıl, bı tap ñıbobın aul kod mıdeb ak nop ñım,” agak.

9 Agek, ñig yib n̄bak m̄l dam b̄ k̄b ak nop ñelak, ne d̄l ñib n̄njak, ñig wain tep ak m̄dekl. Pen ne ñig wain n̄bak akal n̄b, agil, ma n̄njak; b̄ wög ḡ ñeb okok kiri nep n̄njak. Pen ne ma n̄njak rek me, b̄ bin d̄nig gak n̄bak nop s̄ik agek apek agak,

10 “Per nep, ñig wain tep ak ned dap ñel ñib sakel me, k̄sen ñig wain t̄mel ak ñel ñibal. Pen nak ñig wain tep ak dap lek m̄dosip, m̄ñi nep dap ñeban,” agak.

11 Jisas tap ma gep rek ned sabdan eyan gak n̄bak, ne Kena taun, karip l̄m Galili nab s̄njak m̄dil gak. Tap ma gep n̄bak ḡl, ne titi b̄ rek m̄dekl ak yomek b̄ ne okok n̄ñil, nop n̄ñ d̄lak.

12 Pen Kena taun k̄rig ḡl, Jisas ne ke, nonim, n̄mam k̄sen, b̄ ne okok eip taun s̄kol Kapaneam amil, yokop ñin bad alap n̄b s̄njak m̄delak.

God sobok gep karip ak tap s̄ikim gelak, Jisas k̄rop ȳklig ḡi söñ eyan yokak

(Mat 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

13 Juda kai Pasopa ñin k̄b kiri ak man̄ gak n̄ñil Jisas Jerusalem amnak.

14 Jisas Jerusalem amil, God sobok gep karip m̄gan ak n̄njak, b̄ ognap kiri kaj kau, kaj sipsip, yakir t̄baglem okok dap s̄ikim ḡl, b̄ ognap abañ bad okok l̄l, mab bog ar b̄s̄ig ḡl, mani ȳmj̄klig ḡi m̄delak.

15 Jisas n̄ñil, nag alap d̄l malikil, kaj sipsip kaj kau okok ȳklig ḡi söñ eyan yokil, mani dap pen pen ȳmj̄klig gelak abañ bad okok mani sek t̄ig son ḡi yokak.

16 Nıg gıl, bin bı yakır tıbaglem dap sıkim gelak okok kırop agak, “Tap nıb okok dad amním. Bapi yad karıp ne ak gem sıkim gep karıp rek ma lınımın,” agak.

17 Jisas nıg gek, bı ne okok gos kiri amnak God Mınım ūu kıl tıklak mınım alap ar ak. Mınım nıbak ūu kıl tıklak aglak, “Sobok gep karıp nak ak mıdmagıl yıb lıl kımnıgain,” aglak.

18 Pen Juda bı kıl ognap apıl, Jisas nop ag nıñıl aglak, “Nep bı an agosıp apıl nıg geban? God nep agek apıl gebin, agıl, tap ma gep rek alap gek cın nıñıl, ‘Nıñıd ageban,’ ag nıñın,” aglak.

19 Nıb agelak, Jisas kırop pen agak, “Nıbi God sobok gep karıp nıbaul tıb wal genıgabım, ūn omal nokım kauyan gı lınıgain,” agak.

20 Nıb agek aglak, “God sobok gep karıp nıbaul, mı ūnjuıl omal adık gı dam aknıb kagol onıd (46) gı saklak ak pen nak ūn omal nokım kauyan gı lınıgain ageban ar?” aglak.

21 Pen Jisas ne sobok gep karıp mınım agak nıbak, mıb goŋ ne ke nep agak.

22 Nıb ak me, kisen Jisas ne kımlı warıkak ak, bı nop kisen gölügipal okok, God Mınım ak abe, Jisas ne ke mınım agak nıbak abe gos nıñıl, “Nıñıd agıp,” agıl nıñ dılak.

Jisas bin bı okok magılsek nıñıp

23 Jisas, Juda kai Pasopa ūn kıl kiri ak Jerusalem kın mıdıl, tap ma gep rek ognap gek ak nıñıl, bin bı okok, “Ne nep Mesaia ak,” agıl, nop nıñ dılak.

24-25 Bin bı titi gıl rek mıdebal ak, bı alap Jisas nop ma ag ūnligipal. Jisas ne ke bin bı nag ar

gipal bîr nîj̄ tep gip. Bin bî nîb okok gos kiri ar akal ameb ak nîj̄ tep gip ak me, ne bin bî nîb okok bin bî nîj̄eb yad, agil, kîrop ma dak.

3

Jisas Nikodimas nop ag ñīj̄ tep gak

¹ Bī Juda Kansol kib ak bī alap midoligip, yib ne ak Nikodimas. Ne Perisi bī alap.

² Ne kislim eyan, Jisas nop nijng, midék sijak apil agak, "Minim ag neb bi. Cin nipiñ, tap ma gep rek gipan okok, nak ke ma gipnap; God ne ke nep nep eip midéb ak me, tap ma gep rek nîb okok gipan. Nîb ak, cin nipiñ, God ne nep nep ag yokek apil cinop minim ag nîban," agak.

³ Agek, Jisas agak, "Yad nep nijid yib agebin, bin bī ke komij kisen nîb linigal okok nep, God kîrop dîl, 'Bin bī yad' agil, kod midenigab," agak.

⁴ Nîb agek, Nikodimas wal agil gos par nijil agak, "Bin bī tik lel kib gipal okok, kauyan nonim kogi nab adaj amel, kauyan tik dapel, bin bī ke komij kisen nîb lilan, agil, ageban aka tari?" agak.

⁵ Agek, Jisas agak, "Nep nijid yib agebin, bin bī sijak, nîg ak abe, God Kaun ak abe dîl ke komij kisen nîb linigal okok nep, God kîrop dîl, 'Bin bī yad' agil, kod midenigab."

⁶ Bin bī tik dopal rek tik dapel midébal ak pen God Kaun ne apil kaun won nibepe nab adaj gek komij midenigabim.

⁷ Nîb ak, "Nibi bin bī magilsek ke komij kisen nîb linimib," minim agesin nîbak, nak wal agil gos par ma nijnimin.

8 Pinenem ak gos ne ke apıl ameb. Pinem dosıp nı̄pı̄m ak pen apeb tam ak sek, ameb tam ak sek, nı̄bi ma nı̄pı̄m. Nı̄b ak rek me, bin bı̄ God Kaun bak lek, ke komı̄n kı̄sen nı̄b lı̄pal okok,” agak.

9 Nı̄b agek, Nikodimas agak, “Nak ageban ar nı̄bak, titi gıl gını̄mını̄?” agak.

10 Agek, Jisas agak, “Nak Isrel bin bı̄ mını̄m ag nı̄eb bı̄ kı̄b kı̄ri alap pen nak ma nı̄pan ar?

11 Nep nı̄nı̄d yı̄b agebin, cın ke tap tari nı̄n tep gıl, tap tari udın cın ke nı̄nı̄l nı̄pı̄n nı̄bak nep nı̄bep ag ñobın ak pen mını̄m agobın nı̄bak ma nı̄n dı̄pı̄m.

12 Yad nı̄bep lı̄m dai ar wagın aul gıp rek agen, ma nı̄n dı̄pı̄m rek, titi gıl God karıp lı̄m seb kab ar alan sı̄ňak gıp rek agen, nı̄n dı̄nígabım?

13 Pen bin bı̄ alap God karıp lı̄m seb kab ar alan sı̄ňak ajıl ma nı̄ňak; yad ke Bı̄ Ñı̄ ne nep nı̄b alan mı̄dıl onek.

14 “Pen bı̄rarık nep mı̄ñ mab kab nep mı̄dolı̄gıp nab sı̄ňak, soin tı̄mel okok Isrel bin bı̄ kı̄rop su lel kı̄mlak ak nı̄nı̄l Mosı̄s soin tı̄mel nı̄b okok rek alap dı̄ mab bak sı̄ň alan lek, bin bı̄ an an soin nı̄b alan nı̄nı̄lak okok, kı̄rop komı̄n lak. Nı̄b ak rek me, Bı̄ Ñı̄ ne nop mab bak alan ñag pak lel,

15 bin bı̄ an an nop nı̄n dı̄nígal okok, komı̄n per mı̄dep ak dı̄nígal.

16 God bin bı̄ karıp lı̄m wagın aul mı̄debal okok kı̄rop mı̄dmagıl yı̄b lı̄l, Ñı̄ ne nokı̄m yı̄b ak kı̄rop nen agıl ñak. Nı̄b ak, bin bı̄ an an Ñı̄ ne nı̄bak nop nı̄n dı̄nígal okok, kı̄rop komı̄n per mı̄dep magıl ak ñek, kı̄mıl ma kır gını̄gal.

17 God Ñi ne ag yokak ak, bin bî okok kîrop mînîm kîb agnîmîn, agîl, ma ag yokak; bin bî okok dî komîn yoknîmîn, agîl, ag yokak.

18 “Bin bî an an Ñi ne nop nîn dînîgabal okok, God kîrop mînîm kîb agîl pen yur ma ñînîgab. Pen bin bî nop ma nîn dînîgal okok, God Ñi ne nokîm yîb nîbak nop ma nîn dînîgal rek, God kîrop bîr mînîm kîb agîl, pen yur kîb dînîgal, agak.

19 God bin bî okok kîrop mînîm kîb agîl pen yur ñînîgab, wagîn nîbak nîg gîl mîdeb: Melîk lîm dai ar wagîn aul owîp ak pen bin bî okok, melîk mîdeb sînjak amnîn, agîl gos ak ma nîpal. Kîri tap si tap tîmel gî mîdebal rek, kîslîm gîp okok nep mîdojîn, agîl gos ak nep nîpal.

20 Melîk nîbak nînel mîlîk yapek, ‘Tîmel gîpîn ak, mîsen ma nînîmel,’ agîl, melîk mîdeb sînjak ma onîgal.

21 Pen bin bî yîpîd gîl gîpal okok, ‘God agîp rek nep gobîn ak mîsen nînlanj,’ agîl, melîk mîdeb ar sînjak opal,” agak.

*Jon Ñig Pak Ñeb Bî ak, Jisas bî tige p bî rek
mîdeb, agîl, mînîm ag ñak*

22 Kîsen Jisas bî ne okok eip am karîp lîm Judia nab okok am mîdlîg gî, bin bî okok kîrop ñîg pak ñî mîdek.

23 Ainon karîp lîm Salim manj nîb sînjak mîdek. Pen karîp lîm Ainon sînjak ñîg kojai mîdek. Nîb ak, ñîn nab nîb sînjak, Jon ne Ainon sînjak am kîn mîdîl, bin bî kojai nep apelîgîpal okok kîrop ñîg pak ñolîgîp.

24 Niñ nıbak kiri Jon bı ñig pak ñeb nop mıñ ma lıłak.

25 Pen Juda bı alap apıl, Juda nag ar kiri, ñig lı yokıl God udın yırık ar sıňak mıd tep gıtın, agölögipal mınım ar ak agıl, Jon bı ne ognap eip mınım pen pen aglak.

26 Mınım pen pen agıl, Jon bı ne okok apıl Jon nop aglak, "Mınım ag ñeb bı. Bı aul ñig Jodan gol pıś kıdadan mıdekl, nop Bı Kıb agenak bı nıbak, mıni apıl bin bı kırop ñig pak ñeb nıñıl bin bı magılsek nop amebal," aglak.

27 Nıb agelak, Jon pen agak, "God gos ne ke nıñıp rek, cınop wög ar ke ke ag lıp.

28 Nıbi ke nıpım yad nıbep agnek, 'Yad Krais mer; God agek yad yokop kanıb ne ak lig yıpıd gebin,' agnek.

29 Bı alap bin dıñıgab niñ ak, ne bin ne dıñıgab. Bin nıbak bin ne me ak. Bı bin dıñıgab bı ak, bı nıñeb ne alap apıl nop gı ñıñıgab. Mınek akal bin ne dıñıg onıgab, agıl, nop kod mıdenıgab. Pen ne bin dıñıg apıl 'Bır opin aul' agenıgab ak, bı nıñeb ne mınım ne nıñıl mıñ mıñ gıñıgab. Yad me nıbak rek. Jisas ne bin bı okok kırop nıg gıl geb ak, yıp tep gıp. Mıñi yad mıñ mıñ yıb gebin.

30 Yıb ne ap ranek nıñlıg gı, yıb yad ap yonıgab ak tep.

31 "Bı seb kab ar alan sıňak nıb owıp ak, ne bin bı okok magılsek ar i alan mıdeb. Bı lım dai wagın aul nıb bı ak, ne lım dai wagın aul nıb ak me, lım dai ar wagın aul gos nıñıl mınım apal rek ageb. Pen bı seb kab ar alan sıňak nıb owıp ak, ne bin bı okok magılsek ar i alan mıdeb.

32 Ne seb kab ar alan sığak mıdıl tap tari udın nıñıp ak, mınım tari peyig nıñıp ak, bin bı okok kırop ag ñeb, pen mınım ne ak ma debal.

33 Pen bin bı mınım ne nıñ dıpal okok, God mınım nıñıd ak nep ageb, agıl, nıñ dıpal.

34 God ne Jisas ag yokak ak, Kaun ne ak nop ñek ap ran jakek, God mınım magıl ne nep ag ñeb.

35 Nap Ñı ne nop mıdmagıl lıl, ‘Tap okok magılsek kod mıdenımın,’ agıl, dı nınmagıl ar nop ak lıp.

36 Bin bı an an Ñı ne nop nıñ dıpal okok, per komıñ mıdep won ak bır dıpal. Pen bin bı an an Ñı ne nop ma nıñ dıpal okok, kıri per komıñ mıdep won ak ma dınígal; God bin bı nıb okok kırop mınım kıb agek, mıker dılıg gıt nep mıdenıgal,” agak.

4

Jisas bin Sameria nıb alap nop mınım ag ñak

1 Pen bı Perisi okok mınım alap peyig nıñlak, bin bı konjai nep, Jisas eip mıdon, agıl, ne mıdek sığak apel ne kırop bin bı konjai nep ñıg pak ñılıg mıdek; pen bin bı sıkol bad alap nep Jon mıdek sığak apel ne kırop ñıg pak ñılıg mıdek.

2 Pen Jisas ne ke bin bı okok kırop ñıg ma pak ñak; bı ne okok nep kırop ñıg pak ñıłak.

3 Pen Perisi kai mınım nıbak rek agelak nıñıl, Jisas karıp lım Judia kırıg gıl, adık gıt karıp lım Galili amnak.

4 Pen kanıb nab sığak amlıg gıt, ne karıp lım Sameria amjakak.

5 Pen karip l̄im Sameria nab s̄iŋak amlig gi, Sikar taun amjakak. Sikar maŋ n̄ib s̄iŋak me, b̄irarik nep Jekop ñ̄i ne Josep nop l̄im dai alap agak.

6 Pen Jekop ñ̄ig kau dak ak m̄idek ak me, Jisas apek apek, p̄ib nab alan won ak nop masos gek rek, ne amil ñ̄ig kau gol maŋ n̄ib s̄iŋak b̄isigak.

7-8 Pen bi ne okok tap maḡil taunig, Sikar taun n̄ibak amniłak. Jisas ñ̄ig kau maŋ s̄iŋak b̄isig m̄idek n̄iŋlig gi, bin Sameria n̄ib alap ñ̄ig miłnig owak. Apek, Jisas nop n̄iŋil agak, “Yip ñ̄ig mił ñek ñ̄iŋin,” agak.

9 Agek, bin n̄ibak agak, “N̄ibi Juda bin bi, c̄inop Sameria bin bi n̄iŋil, asik mosik gi rep ḡipim rek, tari ḡinig, ‘Yip ñ̄ig mił ñek ñ̄iŋin,’ agil ageban?” agak.

10 N̄ib agek, Jisas pen agak, “Nak God tap tep bin bi ñ̄iŋig geb ak n̄iŋil, yad nep, ñ̄ig mił dap ñ̄an, agebin, yad bi an m̄idebin n̄ipnap ak, nak yip apnap, yad nep ñ̄ig komiŋ maḡil ñeb ñ̄ibnep,” agak.

11 Agek, bin n̄ibak agak, “Bi k̄ib. Ñ̄ig m̄ilep tin nak alap ma m̄ideb; ñ̄ig kau ak rek nep i okeyan m̄ideb. N̄ib ak, ñ̄ig komiŋ maḡil ñeb n̄ibak akal n̄ib d̄inigan?

12 Based acik c̄in Jekop ñ̄ig kau n̄ibaul c̄inop ñ̄ak. Ñ̄ig n̄ibaul nep, ne ke abe, ñ̄i ne s̄ikop abe ñ̄ibil, kaj sipsip tap ne okok ñ̄ibil göligipal. N̄ib ak, yad bi k̄ib, Jekop bi s̄ikol, agil gos n̄ipan ar?” agak.

13 Agek, Jisas agak, “Bin bi ñ̄ig aul ñ̄iŋnigal okok, k̄rop kauyan ñ̄ig nen ḡinigab;

14 pen bin bi ñig yad ñen ñiñnigal okok, kırop kauyan ñig nen ma gınigab. Pen ñig yad ñinigain nibak ñibel, kırop nab adan ñig kılam kajoñ rek julig gi, kırop per midep ak ñinigab,” agak.

15 Jisas nib agek, bin nibak pen agak, “Bi kıb. Yip ñig nibak ñek ñiñen, kısen yip ñig nen ma gıniminiñ; apil ñig aul ma miñnim,” agak.

16 Nib agek, Jisas agak, “Am bi nagimil nak ponjd dowan,” agak.

17 Agek agak, “Yad bi sek mer,” agak.

Agek, Jisas agak, “Minim nibak ninjd ageban.

18 Bi aknib mamid alan dinak ak pen bi miñni eip midebir ak, bi nagimil nak mer. Nib ak, ninjd ageban,” agak.

19 Nib agek, bin nibak agak, “Bi kıb. Yad nipin, nak bi God minim agep bi alap.

20 Apis based cin birarik nep okok dim aul God nop sobok göligipal rek, cin ak rek nep sobok gi midobin ak pen nibi Juda kai apim, ‘Jerusalem nep God nop sobok gınimeł,’ apim,” agak.

21 Nib agek, Jisas agak, “Yad minim ninjd agebin nibaul ninjan. Kısen dim nibaul abe Jerusalem abe Bapi nop ma sobok gınigabim.

22 Nibi Sameria bin bi sobok gıpim pen bi tigeplrek nob sobok gıpim ak ma nipin; pen cin Juda bin bi, Bi sobok gıpin Bi ak nipin. Tari gınig: God ne titi gıl bin bi di komiñ yoknigab ak, cinop Juda bin bi agak.

23 Ñin ulep apeb, pen miñi bir owip aul, God Kaun ne bin bi gos ñek ninlig gi, kıri Bapi nob yipid gıl sobok gınigal; nig gınigal ak, nob tep gınigab.

24 God ne Kaun mideb ak me, bin bi God nop sobok gił, kaun krop nab adan nijid nep sobok ginimel.

25 Jisas nib agek, bin nibak pen agak, “Yad nipin, kisen Mesaia ak apil, cinop tap magilsek ag ni tepeginigab,” agak.

26 Agek, Jisas agak, “Bi nibak me yad midebin. Nak eip minim agobir me aul,” agak.

27 Jisas nib agek nijlig gi won nibak bi ne okok apjakil nijlak, Jisas bin alap eip minim ag miderek, nijil kiri pak ju dilak. Pen bi kiri alap warikil, bin ak nop “Nak minim tari mideb?” agil ma aglak. Jisas nop ak rek nep, “Tari ginig bin nibak eip minim dai dai agesan?” agil ma aglak.

28 Pen bin nibak, nig tin ak kirig gił, kauyan adik gi taun nibak amil, bin bi midelak nib okok krop agak,

29 “Apil, tap okok magilsek gipin rek ag nib bi ak nijim! Ne Mesaia ak aka?” agak.

30 Nib agek, bin bi nib okok taun nibak kirig gił, Jisas nop nijin, agil, apelak.

31 Pen Jisas bi ne okok Jisas nop neb neb gił aglak, “Minim ag neeb bi. Tap nijan!” aglak.

32 Agelak, ne pen agak, “Tap nijeb yad mideb ak nibi ma nipiim,” agak.

33 Nib agek, bi ne okok kiri ke nep ag nij ag nij gił aglak, “Bin bi ognap nop tap magil dap nibal aka?” aglak.

34 Pen Jisas krop agak, “Nibep tap magil nib okok nen gip; yip pen tap magil nib okok nen ma gip. Bapi minim agak ak nep gos gip ak me, gos

nibak niñil, ne yip wög ag lip nibak git juin, agil gos nippin. Tap niñeb yad me ak.

³⁵ Pen nibi minim alap apim, ‘Takin omal omal midil, wid magil pok gek am tik donigabin,’ apim ak pen miñi nig ma agnimib. Udin nibi ke siñak niñ padiklig niñim! Wid wög okok bir pok git tik dowep rek mideb.

³⁶ Pen miñi nep, bin bi wid pok tik dopal bin bi okok, miñi miñi gitlig git wid pok git nibak tik dam komin per midep migan ak lil, saj kiri dipal me ak. Nib ak me, bin bi wid magil tanañ, agil, dam yokpal okok abe, bin bi wid pok git tik dopal okok abe jím niñil, wid pok ak komin per midep migan ak mindenigab ak niñil, miñi miñi ginigal.

³⁷ Cin minim alap apin, ‘Bin bi ognap wid magil yokel tannigab, bin bi ognap am tik donigal,’ apin ak, niñid yib apin.

³⁸ Yad nibep ag yoken, am wid tik dapebit. Wid wög dai nibak nibi wög kilis git ma gitim; bin bi ognap kilis kiri ak gel tanib. Nibi yokop am tik dapil tap tep ak debim,” agak.

³⁹ Bin Sameria nib nibak am bin bi ne okok kirog agak, “Bi nibak tap gitin gitin okok magilsek yip ag nib,” agak ak me, bin bi Sameria nib taun nibak midelak okok konai nep Jisas nop niñ dilak.

⁴⁰ Pen Sameria bin bi, kiri Jisas midek siñak apil, Jisas minim neb neb git aglak, cin eip am midon, agel, Jisas niñ omal am kiri eip midil,

⁴¹ minim ag ñek, bin bi ognap sek konai nep minim nibak niñil nop niñ dilak.

⁴² Pen kiri nig git niñ dil, bin nibak nop aglak, “Miñi minim nak ak nep agek cin ma niñ dipin;

Jisas mìnım ne ak ke agek nìñjil nìpìn, ne nep bin bì karip lìm ar wagìn aul mìdebal tìgoñ tìgoñ magìlsekkìrop dì komiñ yoknìg owak.

Jisas, bì kìb alap ñì ne ak nop gek, komiñ lak

⁴³ Jisas ñìn nìb omal karip lìm nìbak mìdil, mìnек karip lìm Galili amnak.

⁴⁴ Ne ned mìnım alap agıl agak, “Bì God mìnım agep bì okok, karip lìm kìri ke sìñak mìdil mìnım agnìgal ak, mìnım kìrop ma dìnígal,” agak.

⁴⁵ Pen Pasopa ñìn ak, Galili bin bì ognap am Jerusalem mìdelak. Kìri Jerusalem mìdelak nìñlig gi, Jisas tap ma gep rek okok gek nìñlak ak me, Jisas mìñi karip lìm Galili amjakek, kìri tap ma gep rek Jerusalem gak ak gos nìñjil, nop mìñ mìñ giliç gi ag dìlak.

⁴⁶ Pen Jisas am Galili mìdil, kauyanj Kena taun amnak. Kena taun nìbak me, ned ñìg yìb ak gek ñìg wain lak.

Pen taun sìkol Kapaneam sìñak, bì kìb alap ñì ne tap gak.

⁴⁷ Bì kìb nìbak mìnım alap nìñak, Jisas karip lìm Judia kìrig gil, ap karip lìm Galili mìdek. Nìb ak, Jisas mìdek ak apıl, nop neb neb giliç gi agak, “Ñì yad ak tap gìp kìmnìg geb. Nak kasek am nop gek komiñ lañ!” agak.

⁴⁸ Nìb agek, Jisas agak, “Nìbi yokop yìp ma nìñ dìnígabım; tap ma gep rek ognap gen nìñjil nep, yìp nìñ dìnígabım,” agak.

⁴⁹ Pen bì kìb nìbak agak, “Bì Kìb! Apek amnır! Mer ak, ñì yad ak kìmnìgab!” agak.

⁵⁰ Agek, Jisas pen agak, “Amnoñ! Ñì nak ak komiñ lìl mìdenìgab,” agak.

Nib agek, Jisas niñid agip, agil, pañdak.

⁵¹ Kanib nab siñak amek niñlig git, bi wög git ñeb ne ognap apil nop nabin pakil aglak, “Ñi nak ak ma kimb; mideb,” aglak.

⁵² Nib agelak, ni yad ak won akal rek komiñ lip, agil, kitrop ag niñek aglak, “Tol pit kim gak won ak, wak pibon gak ak komiñ lak,” aglak.

⁵³ Nib agelak bi nap ne niñak, Jisas, “Ñi nak ak komiñ lit midenigab,” agak won ak nep komiñ lak. Nib ak me, bin bi ne okok eip magilsek Jisas nop niñ dílak.

⁵⁴ Pen Jisas ne ned Kena apil, tap ma gep ned nib git, ñig yib ak gek adik git ñig wain lak; kisen pen tap ma gep yigwu nab nib ak git bi kit ak ni ne nop gek komiñ lak.

5

Bi tap gak alap ñig cöb gol siñak midék, Jisas gek komiñ lak

¹ Kisen pen Juda kai tap kit ñiñeb ñin ak miñi, agil, Jisas Jerusalem amnak.

² Karip lim Jerusalem nibak, kaj sipsip dap amil apil gitpal kijon tam gol siñak ñig cöb kit alap mideb. Ñig cöb nibak Arameik minim lit, Betesda apal. Pen ñig gol omal omal abe ñig kitin nab siñak mideb ar ak abe, karip badak par aknib mamid alañ mideb.

³ Pen bin bi tap gak okok konai nep ap karip badak nib okok kit midelak. Bin bi nib okok, ognap udin kwoi gak, ognap tob timel gak niñil ma ajoligipal, ognap mit goñ kiri pis nep kalau

gak. Pen ñig cöb ak kaun gìnigab aka agıl, apıl kod mı̄dlı̄g gī kın mı̄dölögipal.

4 Ñın ognap God ejol alap apıl, ñig cöb ak dı̄ kaun gek, bin bı̄ an ned preñid ñig cöb nı̄b eyan yapolı̄gip ak, nop tap tari golı̄gip ak komı̄n lolı̄gip.

5 Pen bı̄ alap tap gek, per nep kım mı̄dekl, mı̄ yın ñın juıl nokı̄m alap adık gī dam kagol pı̄s adan (38) lak, ñig cöb gol sı̄njak dap lı̄lak kın mı̄dekl.

6 Jisas bı̄ nı̄bak nı̄ñıl, mı̄lek padek nı̄g gılı̄g gī mı̄dolı̄gip ak nı̄ñıl, nop agak, “Yıp komı̄n lı̄nı̄mı̄n, agıl, nı̄pan aka?” agak.

7 Agek, bı̄ tap gak nı̄bak agak, “Bı̄ kı̄b. Ñig ak kaun gek nı̄ñı̄g gī, yıp dı̄ ñig cöb nab eyan lı̄nı̄mel bin bı̄ alap ma mı̄debal. Yad ñig nab eyan ned amní̄m ag gos nı̄pin ak pen bin bı̄ ognap kasek nep ned ambal,” agak.

8 Nı̄b agek, Jisas pen nop agak, “Warıkıl, mı̄j nak pı̄yak wı̄nı̄g dad amnoŋ,” agak.

9 Agek, won nı̄bak nep nop komı̄n lek nı̄ñı̄g gī, warıkıl mı̄j ne ak wı̄nı̄g dı̄l, dad amnak.

Pen Jisas bı̄ nı̄bak nop gek komı̄n lak ñın nı̄bak, Juda kai God nop sobok gep ñın kırı ak me,

10 Juda bı̄ kı̄b okok, bı̄ komı̄n lak nı̄bak nop aglak, “Ñın aul God nop sobok gep ñın cın. Pen nak mı̄j bad nak ak dad ajeban ak, lo mını̄m cın ak mer agı̄p,” aglak.

11 Agelak, agak, “Bı̄ yıp gosīp komı̄n lı̄p ak agı̄p, ‘Warıkıl, mı̄j bad nak ak wı̄nı̄g dad amnoŋ,’ agosīp ak me, dad ajebin,” agak.

12 Agek, aglak, “Bı̄ nep agek, mı̄j bad wı̄nı̄g dad ajeban bı̄ nı̄bak bı̄ an?” aglak.

¹³ Pen Jisas ne bin bî konjai mîdelak nab nîb sînjāk kapkap amnak rek, bî komiñ lak nîbak, bî yîp gîp komiñ lîp me aul, agîl, agnîmîñ rek ma lak.

¹⁴ Kîsen pen, Jisas bî nîbak nop God sobok gep karīp mīgan ak nîñil agak, “Nîñan! Nep komiñ lîp. Nîb ak, tap si tap tîmel göligîpan ak kîrîg gînîmîñ. Mer ak, nep tap kîb yîb gînîmîñ rek lîp,” agak.

¹⁵ Pen bî nîbak ne adîk gî amiñ, Juda bî kîb okok kîrop agak, “Jisas nep yîp gîp komiñ lîp,” agak.

¹⁶ Nîb agek nîñil, God nop sobok gep ñîn ak gek komiñ lak, agîl, Juda bî okok Jisas nop mîlîk kal nîñlak.

¹⁷ Jisas pen kîrop agak, “Bapi yad ak per nep wög gîlig gî nep mîdeb rek, yad ak rek nep gînîm,” agak.

¹⁸ Nîb agek, Juda bî kîb okok, ned nop ñagîñ, agîl gos nîñlak ak, miñni kîlîs yîb gîl nîñlak. Kîri aglak, “Ne God nop sobok gep ñîn cîn ak tîb rîkîl, ‘Yad God Ñî ne,’ agîp. Nîb ak, God ne mîdeb rek, yad nîb aknîb rek nep mîdebin, agîp,” aglak.

Nap ageb rek nîñil, Ñî ne wög ar ke ke geb

¹⁹ Jisas pen kîrop agak, “Nîbep nîñid agebin, Ñî ak ne ke tap alap gînîmîñ rek ma lîp; Nap tap gînîgab okok nep nîñil gînîgab. Nîb ak, Nap gînîgab rek, Ñî ne ak rek nep gînîgab.

²⁰ Nap Ñî ne nop mîdmagîl lîl, tap ne geb geb okok magîlsek yomeb. Nap ognap sek abe yomek me, Ñî ne tap ke yîb okok gek nîñil, nîbi magîlsek wal agnîgabîm.

21 Pen Nap bin bî kîmbal okok gek warîkpal rek, Ņî ne ak rek nep, bin bî ognap, kîrop gen warîklañ, agnîgab ak, gek warîknîgal.

22 Bin bî tari tari gîpal, gos tari tari nîpal ak, Nap nîñjîl kîrop mînîm kîb ma agnîgab; Ņî ne nop agek, ne kîrop magîlsek mînîm kîb agnîgab.

23 Nîb ak me, bin bî kîri Nap yîb ne agel ar amnîgab ak rek, Ņî ne yîb ak abe ak rek nep agel ar amnîgab. Pen bin bî God Ņî ne ak nop nîñjîl, yîb ne agel ar ma amnîgab okok, Nap Ņî ne ag yokak ak abe, ak rek nep yîb agel ar ma amnîgab.

24 “Nîbep nîñjîd agebin, bin bî an mînîm yad ak nîñjîl, Bî yîp ag yokek onek ak nop nîñ dîpal okok, mînîm kîb ag yur dep ar ak ma nîñnîgal; kîri komîñ per mîdep magîl ak bîr dîpal. Nîb ak, kîri kîmeb magîl ar ak kîrig gîl, komîñ per mîdep ar ak bîr mîdebal.

25 Nîbep nîñjîd yîb agebin, ñîn kîsen per kod mîdebîm ak manj apeb—pen mîñi bîr owîp aul—bin bî kîmîl rek mîdebal okok, God Ņî ne mînîm agek, mînîm nîbak nîñjîl nîñ dînîgal okok, komîñ lînîgal.

26 Bapi tap okok magîlsek komîñ mîdep wagîn ak mîdeb rek, yad Ņî ne ak rek nep komîñ mîdep wagîn ak mîdebin.

27 Yad Ņî ne pen, Bî Ņî ne mîdebin rek, yîp agek, bin bî okok kîrop mînîm kîb agîl nonîm lînîgain.

28 Mînîm agebin nîbak nîñjîl wal ma gînîmîb: kîsen yad agen, bin bî kîmel tîgel gîpal okok,

29 magîlsek mînîm yad nîñjîl, warîkîl, bin bî gî tep gîpal okok, am yad eip komîñ mîdenîgal; pen bin bî gî tîmel gîpal okok, warîkîl mînîm kîb

nıñıl pen yur kib dıñigal.

³⁰ Pen yad tap tari tari gınıgain okok, ke nıñıl ma gınıgain; Bapi yıp agnıgab rek nep gınıgain. Nıb ak, bin bı mınım kib agıl nonım lıñigain ak, Bapi agnıgab rek nıñıl, yıpıd gıl nep nonım lıñigain. Tari gınıg: yıp tep gınıgab ar ak mınım kib ma agnıgain. Bı yıp ag yokek onek Bı nıbak nop tep gınıgab ar ak nep gos nıñıl, mınım kib agıl nonım lıñigain.

Yad bı tige p bı rek mıdebin ak nıñım, agak

³¹ “Yad ke, ‘God yıp ag yokek opin,’ apnep ak, mınım nıbak yıpıd gıl ma mıdeb apkep.

³² Pen Bı alap sek* yad bı tige p bı rek mıdebin ak ageb. Yad nıpin, mınım ageb nıbak nıñıd nep ageb.

³³ Nıbi Juda kai bı nıbi ognap ag yokem, kırı Jon nop amił, yad bı tige p bı rek mıdebin, agıl, ag nıñıak ak, ne mınım nıñıd nep kırop agak me ak.

³⁴ Jon aka bı karıp lım ar wagın aul bı alap yad bı tige p bı rek mıdebin agnıgab ak, yıp tap kib mer. Pen nıbi Jon mınım agak ak nıñıl, mınım nıñıd yıb, agıl, nıñ dıl, komıñ amnıgabım, agıl, Jon mınım yıp nıg gıl agak, agebin.

³⁵ Jon mınım agak ak, ne sıp mılañ melik ñeb rek mıdek, nıbi mınım agak nıbak melik rek nıñıl, won sıkol ulep won alap nep mıñ mıñ gıpek.

³⁶ “Jon nıbep ag tep gak pen ak yokop mınım nep agak. Yad lım dai wagın aul apıł, Bapi yıp gınımin agak rek, tap ke yıb okok gebin ak me,

* ^{5:32:} “Bı alap sek” agak ak, God ne ke

nı̄bi Bapi ne nep yıp ag yokıp ak, agıl, mı̄sen yıp nı̄pkep.

³⁷ Bapi yıp ag yokak ak, ne ke, yad bı̄ tigeper bı̄ rek mı̄debin ak, nı̄bep mı̄nım nı̄ñı̄d ageb. Pen nı̄bi meg mı̄gan ne ak peyig ma nı̄pım. Ne bı̄ tigeper bı̄ rek mı̄deb ak, agıl, ma nı̄pım.

³⁸ Nı̄bi yad bı̄ ne ag yokak mı̄nım yad ak ma nı̄ñı̄ dı̄pım rek, God Mı̄nım mı̄dmagıl nı̄bep nab adan ma mı̄deb.

³⁹⁻⁴⁰ “Nı̄bi, komı̄n per mı̄dep magıl dı̄n, agıl, God Mı̄nım ak udı̄n lı̄ nı̄ñı̄ tep gı̄pım ak pen mı̄nım nı̄bak, yıp agıl ñu kıl tı̄klak rek nı̄ñı̄l, komı̄n per mı̄dep magıl dı̄n, agıl, yıp ma apebım.

⁴¹ “Bin bı̄ okok yıp yıp agel ar amnañ, agıl, ma agebin.

⁴² Pen nı̄bi bin bı̄ tigeper bı̄ rek mı̄debim ak bı̄r nı̄pin. Nı̄bi God nop mı̄dmagıl ma lı̄pım ak nı̄ñı̄l agebin.

⁴³ Bapi ne ke yıp ag yokek opin ak pen nı̄bi yıp ma dı̄pım. Pen bı̄ yokop alap gos ne ke nı̄ñı̄l apenı̄gab ak, nop dı̄nı̄gabım.

⁴⁴ Bin bı̄ ognap okok yıp kırı agel ar amenı̄gab ak, nı̄bep tep gı̄nı̄gab. Pen Bī God nokım nep mı̄deb ak cınop nı̄ñek tep gı̄nı̄mı̄n, agıl, gos ar ak ma nı̄pım. Nı̄b ak, nı̄bi titi gıl yıp nı̄ñı̄ dı̄nı̄gabım?

⁴⁵ “Pen Bapi mı̄nım yad dıl, nı̄bep mı̄nım kı̄b agnı̄gab, agıl, gos ak ma nı̄ñı̄mı̄b, mer. Mosı̄s cınop gı̄ ñı̄ñı̄gab apı̄m ak pen Bapi ne Mosı̄s mı̄nım ne agak mı̄nım nı̄bak dıl nı̄bep mı̄nım kı̄b agnı̄gab.

⁴⁶ Mosı̄s ne God Mı̄nım ñu kıl tı̄kıl mı̄nım ognap yad bı̄ tigeper bı̄ rek mı̄debin mı̄nım ak ñu kıl tı̄kak. Pen Mosı̄s mı̄nım ñu kıl tı̄kak mı̄nım

nibak ma diphim rek, minim yad agebin ak rek nep ma dinigabim.

⁴⁷ Mosis minim nu kil tikak ma diphim rek, nibi ti gil minim yad agebin ak dinigabim?" agak.

6

*Jisas bi aknib paip tausan tap nnek niylak
(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)*

¹ Pen Jisas nig git midil, kisen nig magob dil, Nig Cob Galili juil, pis kidadan amnak. Nig Cob Galili nibak nep me, yib alap Nig Cob Taibirias apal.

² Pen Jisas ne bin bi tap gak okok gek komin lak ak niyoligipal rek, bin bi konjai nep nop kisen gilak.

³ Pen Jisas bi ne okok eip am dim sijak alan amil, bisig midelak.

⁴ Nin nab nib sijak Juda kai Pasopa nin kib kiri ak ulep ulep gak.

⁵⁻⁶ Jisas bi ne eip dim sijak bisig midil, udin kilan gil nijak, bin bi konjai sikerek yib nep nop apelak. Jisas nijil, ne tari tari ginigab ak ke nijak ak pen bi ne Pilip tari agnigab, agil, nop agak, "Cin tap magil akal nib dil, bin bi konjai nep sij aul krop non niyinmel?" agak.

⁷ Agek, Pilip pen agak, "Kab magil silpa won aknib nin juil wajrem alan (200) rek yokil, bred tau dapil, di pag gil sikol sikol gil, bin bi nib sij aul non, magilsek tap sikol sikol niyinmel rek linigab," agak.

⁸ Nib agek, bi ne Edru, Saimon Pita nimam ak agak,

9 “Ñi s̄ikol alap bred bali plaua d̄i daḡipal bred won akn̄ib mam̄id alan̄, k̄ibsal omal sek d̄i m̄ideb aul, pen tap n̄ibak bin b̄i konjai ȳib s̄in̄ aul tap k̄ib mer,” agak.

10 Agek, Jisas agak, “Bin b̄i okok agem b̄is̄iglan̄,” agak. Agek, b̄i ne okok bin b̄i okok k̄rop agelak, tap kas konjai nep tan tep gak ain ar n̄ib s̄in̄ak magilsek b̄is̄igel amnak. B̄i okok nep me paip tausan (5000) rek amnak.

11 K̄iri n̄ig ḡil b̄is̄iglak n̄in̄il, Jisas bred won n̄ib okok d̄il, God nop tep aḡil, k̄rop nonim l̄i ñak. K̄ibsal ak, ak rek nep gak. K̄rop n̄ig ḡil nonim l̄i ñek, bin b̄i okok k̄iri magilsek bred k̄ibsal titi rek d̄ijin̄ aḡil gos n̄in̄lak ak rek nep d̄ilak.

12 N̄ig ḡil ñibbel ñibbel kogi gek k̄irig ḡilak. Jisas b̄i ne okok k̄rop agak, “Bin b̄i tap ñibbil k̄irig ḡipal okok, d̄i adan̄ aul ma ḡin̄imib,” agak.

13 Agek, b̄i ne okok bred dai dai okok ȳiprig wad ȳigel ȳigel, wad akn̄ib umigan alan̄ ak ap ran jakak.

14 Bin b̄i okok Jisas tap ma gep rek gak n̄ibak n̄in̄il aglak, “C̄in̄ miñi n̄ipin̄, b̄i aul me, B̄i God Miñim Agep l̄im dai wagin̄ aul onigab aḡil per agobin̄ b̄i me ak,” aglak.

15 Pen Jisas n̄in̄ak, bin b̄i okok, ȳip kiñ b̄i k̄ib k̄iri m̄idenim, aḡil, apil ȳip k̄ilis ḡil dad amn̄igal, ag gos n̄in̄il, ne kauyan̄ amiñ d̄im okok ne ke ausek m̄idek.

*Jisas n̄ig kas ar tauid amnak
(Mat 14:22-23; Mak 6:45-52)*

16 Pen d̄igep won ak, Jisas b̄i ne okok am Ñig C̄ob Galili eyan̄ amiñ,

17 Jisas ma owak rek, k̄ısl̄ım gek, k̄iri nep ñig magöb d̄ıl kauyan taun s̄ikol Kapaneam amn̄ig pañdilak.

18 Amelak n̄ıñlıg gi, ȳigen k̄ib d̄ıl, ñig ak pagak.

19 Pen k̄iri tap̄ın ñig magöb ñig kas parık nab s̄ıñak kilomita akn̄ıb mamıd alan aka kagol oñıd amıl n̄ıñlak, Jisas ñig ar s̄ıñak tauıd apek. K̄iri n̄ıñıl m̄ıdmagıl k̄ib amnak n̄ıñıl p̄ırıklak.

20 Pen Jisas agak, “N̄ibi ma p̄ırıknımitb. Yad nep apebin,” agak.

21 N̄ıb agek, k̄iri ma p̄ırıklı, nop d̄ı ñig magöb m̄ıgan ak lel n̄ıñlıg gi, ñig magöb ak m̄ıñi nep karıp l̄ım amn̄ig ḡılkak m̄ıgan ak amjakak.

Jisas nop piyo n̄ıñlak

22 M̄inek bin b̄ı Ñig Cöb Galili p̄ıś k̄ıdadan̄ k̄ınlak okok gos n̄ıñıl n̄ıñlak, tol d̄ıgep ñig magöb nokım alap nep m̄ıdekl̄ı n̄ıñıl Jisas b̄ı ne okok nep ñig magöb n̄ıbak amn̄ılk; Jisas ne ke ñig magöb n̄ıbak ma amnak.

23 M̄ıdel n̄ıñlıg gi, ñig magöb ognap bin b̄ı ognap taun k̄ib Taibirias n̄ıb apıł, B̄ı K̄ib ne God nop tep agıl tap ñek n̄ıñlak kau ak ñig gol s̄ıñak ap wös ḡılkak.

24 Pen bin b̄ı m̄ıdelak okok n̄ıñlak, Jisas abe b̄ı ne okok abe ma m̄ıdelak; n̄ıbak Jisas nop piyo n̄ıñin, agıl, k̄iri ñig magöb n̄ıb okok amıl Kapaneam amn̄ılk.

Yad bred rek, yip d̄ıl komıñ m̄ıdenıgabım, agak

25 Ñig Cöb Galili am am p̄ıś k̄ıdadan̄ amjakıl, Jisas nop n̄ıñıl aglak, “M̄ınım ag ñeb b̄ı. Nak won akal aul opan?” aglak.

26 Agelak agak, “Nibep mìnìm nìñíd agebin, bred ñen ñibem kogi gak rek, yip piyo nìñ ajebim; pen tap ma gep rek giþin okok mìnìm wagin ak nìñil yip piyo nìñ ma ajebim.

27 Tap magil ki git yonig geb ak din, agil, wög kiliß ma ginimib; God ne Bi Ni ne niñebir agek owip rek, tap magil per midep ne niñigab ak din, agil, wög kiliß ginimib,” agak.

28 Nib agek aglak, “Cin wög tari gon, God nop tep ginigab?” aglak.

29 Agelak, Jisas agak, “God ne Bi ag yokek owip ak, Bi nibak nop nìñ dinigabim ak, God nop tep ginigab,” agak.

30 Nib agek aglak, “Cin tap ma gep rek alap niñniñgabin ak, agnigabin, ‘God nep nep ag yokip,’ agil, nep nìñ dinigabin. Nib ak, cinop tap ma gep tari rek ginigaban?

31 Birarik nep apis based sikop miñ mab kab nep midoligip nab okok midil, tap mana agoligipal ak niñbeligipal. God Minim nu kil tikil aglak, ‘Ne bred seb kab ar alan siñak nib ognap kirop ñek niñbeligipal,’ aglak,” aglak.

32 Nib aglak ak pen Jisas kirop pen agak, “Nibep minim niñid yib agebin, Mosis birarik okok bred kirop ñek niñlak bred nibak, bred seb kab ar alan siñak nib mer. Bred seb kab ar alan siñak nib bred niñid nibak, Bapi yad nibep ñeb.

33 God bred ne ak, God ag yokek, seb kab ar alan siñak nib lim dai wagin aul apil, bin bi okok kirop komin midep won ak ñeb,” agak.

34 Jisas nib agek aglak, “Bi Kib. Miñi bred nibak cinop per nep niñlig git nep midenimin,” aglak.

35 Agelak, Jisas agak, “Yad nep me bred komiñ midep bred n̄bak. Bin b̄i yip onigal okok, k̄rop kauyan yuan ma ḡinigab. Bin b̄i yip niñ dñigal okok, k̄rop kauyan n̄ig nen ma ḡinigab.

36 Pen n̄bep midarik nep ag n̄esin ak, yip udin n̄ipim ak pen yip ma niñ d̄ipim.

37 Bapi yip agip bin b̄i okok k̄iri magilsek yip onigal. Bin b̄i yip onigal okok, ma ag yoknigain, mer yib.

38 Pen tari: yad seb kab ar alan siñak n̄b opin ak, gos yad n̄ipin ar ak ḡinim, agil, ma opin; Bapi yip ag yokip ak, gos ne niñil agip rek ḡinim, agil, opin.

39 Bapi bin b̄i yip agip okok k̄rop niñ miden, alap ma k̄ir ḡinim; minim kib agep niñ ak, yad gen, k̄iri magilsek wariknime. Nig ḡinigab ak, Bapi yip ag yokak ak, nop tep ḡinigab.

40 Bapi yad nop tep ḡinigab ak, bin b̄i an an yip niñil niñ dñigal okok, k̄iri magilsek per per nep komiñ midenigal. Pen minim kib agep niñ ak, yad ke gen k̄iri magilsek wariknigal,” agak.

41 Pen Jisas, “Yad me, bred seb kab ar alan siñak n̄b opin ak,” agak ak me, Juda bin b̄i okok minim ali girira girira gelak.

42 Juda bin b̄i okok ali girira girira gil aglak, “B̄i aul, nonim nap ne ak cin ke n̄ipin. Ne Josep niñ ne Jisas nep. N̄b ak, ne titi gi agip, ‘Yad seb kab ar alan siñak n̄b opin,’ agip?” aglak.

43 N̄b agelak, Jisas pen agak, “Ali girira girira ma ḡinimib.

44 Bin b̄i alap ne ke yip ma niñ dñigab. God nop gos tep n̄ek nep me, yip apek, minim kib agep

ñin kisen ak yad gen ne kauyaŋ warıknıgab.

45 Bi God mınım agep bi okok kiri God Mınım ñu kıl tıkıl aglak, ‘God ne bin bi nıb okok magılsek krop ag ñinigab,’ aglak. Bin bi Bapi krop mınım ag ñek nıŋ dıni gal okok, kiri magılsek yıp onıgal.

46 Bin bi ognap kiri God nop udın ma nıpal; yad Bi ne ag yokek onek ak nep Bapi nop udın nıpin.

47 “Pen yad nıbep nıŋid yıp agebin, bin bi yıp nıŋ dıni gal okok, komıŋ per mıdep won nıbak bır dıl, per per nep mıdenıgal.

48 Bred ñıbil komıŋ mıdenıgal ak, yad me bred nıbak.

49 Nased yes sıkop bırarık nep mıñ mab kab nep mıdoligip nab okok midił, tap mana ak ñıŋlak ak pen mıd damıl kımlak.

50 Pen bred Biñen ag yokek seb kab ar alan nıb apeb bred nıbak, bin bi ñıbil, komıŋ per per nep midił ma kımnıgal.

51 “Yad ke bred komıŋ seb kab ar alan sıňak nıb opin bred nıbak. Bin bi an an bred nıbaul ñıb nab eyan lıni gal okok, per nep per nep komıŋ mıdenıgal. Bred agebin nıbaul mıb gonj yad ak me. Bin bi karıp lım ar wagın aul mıdebal kiri per nep per nep komıŋ mıdenımel, agıl, mıb gonj yad ak ñinigain,” agak.

52 Jisas nıb agek, Juda bin bi nıb okok kiri ke nep mınım pen pen agıl, ognap aglak, “Bi aul titi gił, cınop mıb gonj ne ak ñek ñıŋnıgabın?” aglak.

53 Agelak, Jisas krop agak, “Yad nıbep nıŋid yıp agebin, nıbi Bi Ñı ne mıb gonj ne, lakañ ne

ma ñiñnígabim ak, komiñ miñdep won ak niñbep nab adañ ma miñdenigab.

54 Bin biñ an miñb goñ yad, lakañ yad ñiñnígab ak, ne komiñ per miñdep won ak biñ díp niñil miñtim kib agep ñiñ ak yad gen ne kauyan wariknigab.

55 “Pen tari: miñb goñ yad ak tap ñiñeb yib; lakañ yad ak ñig ñiñeb yib.

56 Bin biñ an an miñb goñ yad lakañ yad ñiñnígal okok, yad nab adañ miñdenigal; yad kírop nab adañ miñdenigain.

57 Bapi per per nep komiñ miñdeb ak, ne yip ag yokip Bapi niñbak, ne yip gek komiñ miñdebin ak me, bin biñ yip diñ nab kiri adañ linigal okok, kírop ak rek nep gek, komiñ miñdenigal.

58 Miñtim ar niñbak me, bred seb kab ar alan sijak niñb owip, agil agesin. Bred niñbak, apis based siñkop tap mana agölögipal ak niñbil miñdamil kímlak rek mer; bin biñ bred yad agesin aul kiri niñb nab eyan linigal ak, komiñ per nep per nep miñdenigal,” agak.

Bin biñ koñai nep Jisas nop kírig gílak

59 Jisas Juda mogim gep karip Kapaneam sijak miñdil, miñtim niñbak agek,

60 bin biñ ne okok koñai nep niñil aglak, “Jisas miñtim ageb niñbak miñtim kílis yib. Miñtim ne niñ dijñen rek ma liñp,” aglak.

61 Kiri ali gírira gírira gíl agelak, Jisas ke niñil agak, “Miñtim agesin niñbak niñil gos par niñil kírig gín ag gos niñpm ar?

62 Pen Bi Ni ne seb kab ar alan sijak midil owak ak, ne kau nib ar sijak alan kauyan adik gi amenigab ak, nibi gos tari nijngabim?

63 God Kaun komij midep won ak nek, bin bi komij linigal; bin bi kils kiri ke komij ma linigal, mer yib. Yad minim nibep agesin ak, minim nibak gek, God Kaun ne nibep apil, komij midep won ak nibep nijngab nijil nibi komij linigabim,” agak.

64 Pen Jisas ne ned nep, bin bi an nop ma nij dinigab, an nop mimig nijngab ak nijak ak me, ne agak, “Nibi ognap yip ma nij dipim,” agak.

65 Pen minim ognap sek agil agak, “Ar nibak nep nibep apin, bin bi alap gos ne ke nep nijil yip ma nij dinigab; Bapi nep genigab ak me, bin bi alap yip apil yip nij dinigab,” agak.

66 Jisas minim nibak ag juek nijlig gi, bin bi apil minim nop nijoligipal okok, konai nep nop kiring gil, ke ke amnilak.

67 Nig gil amel nijlig gi, Jisas bi ne aknib umigan alan okok kirop ag nijil agak, “Nibi ak rek nep yip kiring amnigabim aka?” agak.

68 Agek, Saimon Pita agak, “Bi Kib. Bi an nop amjin? Minim nak ageban ak nijil me, per per nep komij midonigabin.

69 Cin nep nij dipin rek, cin nippin, God ne Bi Sij cinop ag yokip ak, nak Bi nibak me ak, agil nippin,” agak.

70-71 Saimon Pita nib agek, Jisas pen Saimon Iskariot ni ne Judas ak, kisen nop mimig nijngab ak nijil, kirop agak, “Yad nibep bi

aknib umigan alan dīpin ak pen bi nibi nokim
alap kijeki bi ne,” agak.

7

Jisas nimam kisen nop minim aglak

¹ Kisen pen Juda bi kib okok Jisas nop nagnig
gelak niñil Jisas karip lim Judia okok ma ajoligip;
karip lim Galili okok nep ajoligip.

² Pen Juda niñin kib kiri, karip badak sikol gi liñ
niñin ognap kinbal niñin ak man man gek niñlig git,

³ Jisas nimam kisen okok midék siñak apil nop
aglak, “Nak miñgan nibaul kiring giñ karip lim
Judia amil, bin bi minim nep niñ dípal okok
ak rek nep tap ma gep rek geban okok ognap
niñnigal.

⁴ Bi kiri bi kib midon agnigal okok, tap kiri
okok we giñ ma giñigal; misen yib giñigal. Nib
ak, nak tap ke yib giñpan rek, bin bi koñai midébal
nab siñak tap ma gep ognap gek, bin bi magilsek
niñnigal,” aglak.

⁵ Pen Jisas nimam kisen ne ke okok nop ma niñ
dilak.

⁶ Nib agelak, Jisas kiroc pen agak, “Nibi niñ
akal amniçabim ak amniçabim; pen niñ yad
ameb ak ma owip niñil adi miñi ma amniçain.

⁷ Bin bi lim dai ar wagin aul okok, niñbep bi
miliç kal niñnimel wagin alap ma midébal. Pen
yad bin bi lim dai ar wagin aul okok tap si tap
tiñmel giñpal ak ag misen len yip miliç kal niñebal.

⁸ Nib ak, Karip Badak niñin kib man apeb rek,
nibi Jerusalem amniçimib; pen yad niñ ameb ak
ma owip rek, yad eip ma amniçain,” agak.

9 Nib agıl, ne karıp lım Galili midek.

Karıp Badak nın kib owak niñil Jisas Jerusalem amnak

10 Pen Jisas nı̄mam sı̄kop okok Jerusalem amnīlak niñil Jisas ne kapkap sain amnak.

11 Juda bı̄ kib okok, “Jisas akal?” agıl, bin bı̄ konjai nep ap midełak okok kırop ag niñlak.

12 Pen bin bı̄ yokop okok, Jisas mı̄nım ak kiri ke ag niñ ag niñ gıl, ognap aglak, “Ne bı̄ tep alap,” aglak; ognap pen aglak, “Mer, ne bin bı̄ okok kırop wai ñeb bı̄,” aglak.

13 Pen bin bı̄ yokop okok, Juda bı̄ kib nib okok kırop pırı̄klak rek, kiri mı̄nım ognap mı̄sej ma aglak.

14 Karıp Badak nın kib kiri nibak nın ognap padı̄kak. Yokop nın bad alap nep midek, Jisas apjakıl, God sobok gep karıp ak amił, bin bı̄ okok kırop mı̄nım ag ñak.

15 Jisas mı̄nım ag ñī midek niñlig gı̄, Juda bı̄ kib okok wal agıl aglak, “Bı̄ aul skul ma agak ak pen ne titi gıl mı̄nım okok magılsek niñip?” aglak.

16 Nib agelak, Jisas agak, “Mı̄nım yad ag ñebin ak, gos yad ke niñil ma ag ñebin; Bı̄ yıp ag yokek onek ak nep yıp gos ñek ag ñebin.

17 Bin bı̄ an, God ageb rek gınım, agıl, gı̄ dad amnīgab ak, God ne mı̄nım yıp ñek agebin aka mı̄nım yad ke agebin ak, niñnīgab.

18 Nibi nīpım, bin bı̄ an mı̄nım ne ke ageb ak, yıp yad ke ap ranan, ag gos niñil, mı̄nım okok nib okok nib dıl ageb. Pen bı̄ an ne Bı̄ ne ag yokak yıp ne nep ap ranan, ag gos niñip ak, bı̄ nibak bı̄

yipid gil minim niñid nep ageb; ne minim esek ognap ma ageb.

19 Mosis, God agak agak rek krop lo minim ag ñak ak pen lo ar nib okok nibi bi alap ma gipim. Pen yad minim alap midék mer, yip yokop ñag pak linig gebim,” agak.

20 Jisas nib agek, bin bi ap midelak okok aglak, “Nep bi an ñag pak linig gek ageban? Nep kijeki aban ñagip ageban,” aglak.

21 Agelak, Jisas agak, “Yad tap ma gep nokim alap gen, nibi magilsek pak ju dípek.*

22-23 Nibi Mosis God lo minim agak rek, ni nibi okok tik dapil, nin aknib ar onid ak midil, minek jil nin ak waj wak tib rikpim. Gipim nibak, Mosis ne mer, nased acik sikop ned wagin gil goligipal mit ar ak me kisen gil nig gipim. Pen wak tib rikep nin jil nibak, nin ognap God nop sobok gep nin ak nep linigab pen, mini God nop sobok gep nin ak, agil, ma kiring gipim; abramek wak tib rikpim. Gipim nibak rek, yad God nop sobok gep nin ak bi alap nop gen, mib gon magilsek komin lak ak, nibi ti ginig yip niñem milik yowip?

24 Nib ak, kisen minim ar ar nep niñil ma agnimib; yipid gil midonimin ar ak nep niñi tep gil agnimib,” agak.

“Jisas me Krais ak aka?” aglak

25 Jerusalem bin bi ognap aglak, “Juda bi kib okok warikil bi ñag pak linig gebal bi me aul aka?

* **7:21:** God nop sobok gep nin ak tap ma gep nig cob Betesda ak gak ak niñil pak ju dilak.

26 Pen nīñim! Ne bin bī nab kīb aul mīnīm agek nīñlig gī, kīri pen mīnīm alap ma agebal. Nīb ak, kīri ke nīpal ne Krais ak mīdeb rek yīpīd gīl rek līp!

27 Pen ne Krais ak opkop ak, cīn ne karīp līm akal nīb owīp ak ma nīpnop; pen bī aul ne karīp līm akal nīb owīp ak cīn magīlsek nīpin. Nīb ak, ne Krais ak mer,” aglak.

28-29 Pen Jisas ne God sobok gep karīp mīgan eyan mīnīm ag nīñlig gī nep mīdīl, meg mīgan dap ranīl agak, “Nībi gos nīpīm, nībi yīp nīñ tep yīb gīl, akal nīb onek ak nīpīm. Pen mer. Gos yad ke nep ma onek. Bī yīp ag yokek onek ak, ne Bī yīpīd gīl, Bī mīnīm nīñid nep ageb. Yad ne eip mīdīl, yīp ag yokek onek rek, nop nīpin; pen nībi nop ma nīpīm,” agak.

30 Nīb agek, nop dī cīcī līn, agīl nīñlak ak pen nīn ne ma owak rek, bī alap nop dī cīcī ma lak.

31 Pen bin bī nīb okok, bin bī koñai nep Jisas tap ma gep okok gak nīñil aglak, “Krais ak kīsen onīgab apal ak, pen tap ma gep koñai yīb gīl, bī nībaul geb rek gīnīmīn rek ma līnīgab,” aglak. Gos nībak nīñil kīri aglak, “Jisas ne Krais ak nep,” agīl, nop nīñ dīlak.

Juda bī kīb okok, Jisas nop am poñ dowīm, agīl, bī ognap ag yoklak

32 Pen bin bī okok Krais mīnīm nībak kapkap agelak nīñil, Perisi bī kīb okok abe, bī God nop tap sobok gep bī kīb okok abe, Jisas nop am dī cīcī līl donīmīb, agīl, God sobok gep karīp kod mīdelīgīpal polisman ognap ag yoklak.

³³ Jisas pen agak, “Yad nibeip eip tapin won alap midil, Bi yip ag yokek onek ak ker adik git amnigain.

³⁴ Yip, akal amib, agil, piyonigabim ak pen yip ma niyngabim. Yad amnigain ar ak, nibi kisen gintimbrek ma linigab,” agak.

³⁵ Nib agek, Juda bi kib okok kiri ke nep aglak, “Ne akal amnigab, nop ma niyngabin? Ne am Juda bin bi ju am Grik bin bi eip midebal okok amil, bin bi nib okok kitrop minim ag nilig git midenigab aka tari?

³⁶ Pen ne ti gintig agip, ‘Yip, akal amib, agil, piyonigabim ak pen yip ma niyngabim. Yad amnigain ar ak, nibi kisen gintimbrek ma linigab,’ agip?” aglak.

God Kaun nig kilam kajon rek juil onigab

³⁷ Juda Karip Badak nin kib kiri nibak, nin kisen, nin kib yib ak, Jisas warikil, meg migan dap ranil agak, “Bin bi an kitjam midlep gintimtig ak, yip apil nig niyanj.

³⁸ Bin bi an yip nin dinigab ak, God Minim ageb rek, nig komin midep ak nab nop adan nib kilam juil onigab,” agak.

³⁹ Nin nibak Jisas kimil warikil Nap nop ma amnak ar ak me, Jisas ne Kaun ak bin bi okok kitrop ma nak. Pen nig kilam juil onigab minim agak nibak wagin nibgil mideb: bin bi Jisas nop nin dinigal okok, Jisas ne Kaun ak kitrop ninigab, agil agak.

Kiri ke tig asik ke ke lilak

40 Jisas nıb agek, bin bı konjai nep mıdelak nıb okok, ognap mınım agak nıbak nıñıl aglak, “Bı aul, ne bı God Mınım agep onıgab, agıl, kod mıdoligipin bı nıbak nep me,” aglak.

41 Ognap aglak, “Mer, ne Krais ak!” aglak.

Nıb agelak, ognap pen aglak, “Mer, Jisas ne Galili nıb; Krais ak ne Galili nıb ma onıgab!

42 God Mınım ak agıp rek, Krais ak, Depid tıkek tıkel tık dam daplı gıl, Krais ak Depid taun ne Betlehem sıňak tık donıgal,” aglak.

43 Jisas mınım nıbak agek nıñıl, bin bı konjai nıñı mıdelak nıb okok bılık ke ke lılkak.

44 Ognap nop dı cıcı lıl dam mınım kıb agnıg dad amnıñın aglak ak pen bı nokım alap nop ma dak.

Juda bı kıb okok Jisas mınım agak ak ma nıñ dılk

45 Pen God sobok gep karıp polisman okok adıķ gı amel nıñlıg gı, bı God nop tap sobok gep bı kıb okok abe, bı Perisi okok abe kırop ag gıl aglak, “Bı nıbak nop tari gınıg ma dopım?” aglak.

46 Agelak, God sobok gep karıp polisman nıb okok aglak, “Bin bı ognap okok bı nıbak mınım tep yıb ageb rek ma apal,” aglak.

47 Nıb agelak, pen bı Perisi okok pen aglak, “Bı esek agıp nıbak, bin bı ognap ne nıñıd agıp agıl nıpal rek, nıbi ak rek nep nıpım ar?

48 Cıñ bı kıb bı alap aka bı Perisi bı alap Jisas nop ma nıñ dıpın.

49 Bin bı sıñ aul kırı lo mınım ak ma nıpal rek, God kırop mılık kal nıñıl gı tımel yıb gınıgab,” aglak.

50 Pen bî kiri Nikodimas, bî sînâk ned kîslim eyan amîl, Jisas nop mînîm ognap ag nînâk bî nîbak me, kîrop agak,

51 “Cîn Juda lo ar ak, bî alap nop yokop pen yur ñîl gî tîmel ma gînîgabîn; mînîm kîb agîl mînîm wagîn alap pîyo nînîl nep me, nîg gînîgabîn,” agak.

52 Nîb agek aglak, “Nak ak rek nep Galili nîb rek? God Mînîm ak udîn lî nîn damîl nînîgan, bî God mînîm agep alap Galili nîb ma onîgab,” aglak.

53 Nîb agîl kiri kîrîg karîp kiri ke ke amnîlak.

8

Bin alap amîl bî alap eip gîrek

1 Pen Jisas Olip Dîm amnak.

2 Mînek karîp tîk dam lak nînîl, kauyan adîk gî God sobok gep karîp ak apek, bin bî konjai nep apîl nop pînîl kos kos gelak nînîl ne bîsig mîdîl, kîrop mînîm ag ñî mîdek.

3 Jisas nîg gîl mînîm ag ñî mîdek nînîlig gî, bî lo mînîm ag ñeb bî okok ognap abe, bî Perisi ognap abe, kiri bin alap am bî alap eip dosîp, bin ak nop dap bin bî mîdelak udîn yîrîk ar sînâk warîk ñîl,

4 Jisas nop aglak, “Mînîm ag ñeb bî. Bin aul bî sek ak pen bî alap eip desir nînîl dapobîn me aul.

5 Mosîs lo cînop ñâk ak agak, ‘Bin nîb okok rek, kab ju pak lel kîmlanç,’ agak. Pen nak tarî agnîgan?” aglak.

6 Kiri mînîm tom aglak nîbak, nîb agon Jisas tarî agek, nop mînîm kîb agîn, agîl, aglak.

Pen Jisas ne kıbor kıyan gıl, sılpıl ar ak nınmagıl mınım won ognap nıu kıl tıklig gı mıdekk.

⁷ Pen kıri Jisas nop mınım nıbak rek ag nınılg gı mıdelak, ne kıd almił lıl kırop agak, “Bı tap si tap tımel ma gıp alap mıdonimın ak, kab dı bin nıbaul ned paknımiñ,” agak.

⁸ Nıb agıl kauyan kıyan gıl, lım eyan mınım won ognap nıu kıl tık mıdekk nınılg gı,

⁹ bı Jisas nop mınım kıb agın aglak nıb okok, Jisas mınım agak nıbak nınıl, bı kıb kıb kırıg amnılak nınıl bı okok magılsekk nokim nokim kırıg gıl ke ke am saklak; Jisas eip bin ak eip nep mıderek.

¹⁰ Jisas ne kıd almił lıl, bin nıbak nop agak, “Bı okok akal? Bı nep mınım kıb agnımiñ alap ma mıdekk ar?” agak.

¹¹ Agek, bin ak agak, “Bı Kıb. Bı yıp mınım kıb agnımiñ alap ma mıdekk,” agak. Agek, Jisas agak, “Yad ak rek nep nep mınım kıb ma agnıgain. Pen tap si tap tımel gılgıpan ak kısen ma gınımiñ; mıñi nak bır ammon,” agak.

Bin bı lım dai ar wagın aul mıdebal okok melik kıri me Jisas

¹² Jisas mınım alap bin bı okok kırop kauyan agıl agak, “Bin bı lım dai ar wagın aul mıdebin. Bin bı an yıp sain gıl ajenigab ak, kıslim nab okok rek ma ajenigab; komiñ per mıdep melik tep ak dıl ajenigab,” agak.

13 Jisas nı̄b agek, bı̄ Perisi okok nop pen aglak, “Mınım nak ke ag ñeban ak, cın nı̄pı̄n mınım nı̄bak dı̄jı̄n rek ma lıp,” aglak.

14 Nı̄b agelak, Jisas agak, “Mınım nı̄bak yad ke agebin ak pen mınım nı̄njı̄d agebin. Pen tari: yad opin okok nı̄njıl, amnígain okok abe nı̄njıl gıpı̄m. Pen nı̄bi, yad opin okok ma nı̄njıl, amnígain okok abe ma nı̄njıl gıpı̄m.

15 Nı̄bi mınım tı̄g bı̄loklig gıt, ‘Ar ak gıt tep gıpı̄m; ar ak gıt tı̄mel gıpı̄m,’ apı̄m ak, bin bı̄ lı̄m dai ar wagın aul gos nı̄njıl apal rek nep apı̄m. Pen yad bı̄ alap nop mınım kı̄b ma apin.

16 Bapi yıp ag yokek onek ak, ne yad eip mı̄dobır rek, yad mınım tı̄g bı̄lok gını̄g, nı̄njı̄d nep agıl mınım tı̄g bı̄loknı̄gai.

17 Lo mınım nı̄bi ar ak apı̄m, ‘Bin bı̄ omal mınım ar nokı̄m nep agnígair ak me, bin bı̄ nı̄njıl agnígal, ak nı̄njı̄d apı̄r, agnígal,’ apı̄m.

18 Lo nı̄bi agıp nı̄bak rek, yad tigeplı̄ bı̄ rek mı̄debin ak, yad ke mınım bı̄r apin; pen Bapi yıp ag yokak ak, ak rek nep yad tigeplı̄ bı̄ rek mı̄debin mınım ak bı̄r agıp. Mınım cır apı̄l mınım ar nokı̄m nep apı̄r ak me, nı̄njı̄d apı̄r apkeplı̄, agak.

19 Nı̄b agek, nop aglak, “Nap nak me akal?” aglak.

Agelak, Jisas pen agak, “Nı̄bi yıp ma nı̄pı̄m rek, Bapi yad nop ak rek nep ma nı̄pı̄m. Yıp nı̄pkep rek, Bapi yad ak rek nep nı̄pkep,” agak.

20 Jisas God sobok gep karıp mı̄gan, kab magıl kırı God nop ñeb dap yokpalı̄ mı̄gan ak, mınım nı̄bak ag ñı̄t mı̄deki pen ñı̄n ne ma owak rek, bı̄ alap nop dı̄ cı̄cı̄ ma lı̄k.

Yad amnīgain okok n̄ibi ma amnīgabim

21 Jisas k̄rop kauyan agak, “Yad k̄irig ḡil amen̄gain; ȳip piyo nīn̄igabim ak pen n̄ibi tap si tap t̄imel ḡilig gi nep m̄idil k̄imnīgabim rek, yad amnīgain okok n̄ibi ma amnīgabim,” agak.

22 N̄ib agek, Juda b̄i k̄ib okok aglak, “Ne agīp, ‘Yad amnīgain okok n̄ibi ma amnīgabim,’ agīp ak, tari ḡin̄ig n̄ib agīp? Ne ke ñag pak l̄in̄ig ḡil n̄ib agīp aka?” aglak.

23 N̄ib aglak ak pen Jisas k̄rop agak, “N̄ibi eyan nīb; yad alaŋ nīb. N̄ibi l̄im dai ar wagin aul nīb; yad l̄im dai ar wagin aul nīb mer.

24 N̄ib ak nīn̄il me, ‘N̄ibi tap si tap t̄imel ḡilig gi nep m̄idil k̄imnīgabim,’ agesin. Pen ȳip, Yad M̄idebin Rek M̄idebin,* ma nīn̄ d̄in̄igabim ak, tap si tap t̄imel gac sek m̄idebim rek m̄idil k̄imnīgabim,” agak.

25 N̄ib agek, nop ag nīn̄il aglak, “Nak b̄i an?” aglak.

Agelak, Jisas agak, “Yad n̄ibep per nep ag ñebin rek nep m̄idebin.

26 N̄ibep mīnim k̄ib ag ḡin̄im ar ak, mīnim konjai nep m̄ideb. Bī ȳip ag yokek onek ak, magīlsekī n̄ij tep gīp rek, ȳip gos ñek nīn̄lig gi, yad pen bin b̄i okok k̄rop ag ñebin,” agak.

27 Jisas ne Nap mīnim ag ñak n̄ibak ma nīn̄lak rek, k̄rop agak,

* **8:24:** God Mīnim dai Eksodas ak (Eks 3:14) God yīb ne ke agīl, Yad M̄idebin Rek M̄idebin agak. Pen sīŋaul Jisas abe yīb ne ke agīl, Yad M̄idebin Rek M̄idebin agak. N̄ib ak, Juda bin b̄i okok ognap, mīnim agak ak nīn̄il, Jisas nop mīlik kabiam nīn̄il, ñag pak l̄in̄, aglak.

28 “Bì Ņì ne nop dì oklaŋ lìnígabìm ñìn ak, gìnìgab gìnìgab rek nìñìl ñìn nìbak nìñìgabìm, Yad Mìdebin Rek Mìdebin me. Yad tap alap ke nep nìñìl ma gìpin; Bapi mìnìm yìp agìp rek nep ag ñebin ak, nìñìgabìm.

29 Bì yìp ag yokek onek ak, yad eip mìdeb. Nop tep gìp ar ak nep per per gìpin rek, yìp ma kìrìg gìp; yad eip nep mìdeb,” agak.

30 Jisas mìnìm nìbak agek nìñìg gì, bin bì konjai nep nop Krais ak, agìl, nìñ dìlak.

31 Pen Jisas ne Juda bin bì nop Krais ak agìl nìñlak nìb okok kìrop agak, “Nìbi mìnìm yad pìs nep nìñ dìl, apin rek nep genìgabìm ak me, nìñìd nep bin bì yad mìdenìgabìm.

32 Nìg genìgabìm ak, God ne tigep Bì rek mìdeb ak nìñìl, mìñ wög rek gìpìm ak kìrìg gìl, mìd tep gìnìgabìm,” agak.

33 Nìb agek aglak, “Mìnìm ageban nìbak tari? Cìn based Ebrahim ñì pai ne mìdobìn ak, cìn bin bì ognap kìrop mìñ wög rek ma gìpin. Nìb ak, cìnop tari gìnìg, ‘Mìñ wög rek gìpìm ak kìrìg gìl, mìd tep gìnìgabìm,’ ageban?” aglak.

34 Agelak, Jisas pen agak, “Yad nìbep nìñìd yìb agebin, bin bì tap si tap tìmel gìpal okok, tap si tap tìmel gep won ak nep mìñ wög gep bin bì rek mìdebal.

35 Mìñ wög gep bì alap, nap ne karìp ak per ma mìdenìgab; kìsen bì ke nìb alap mani yokìl nop tauek, nap ned nìb karìp ne ak kìrìg gìl, karìp ke amìl nap kìsen nìb ak nop mìñ wög gìnìgab. Pen ñì alap nap karìp sìñak kau ne per per nep mìdenìgab.

36 God Ñi ne n̄ibep bin b̄i taūil, m̄iñ m̄idebim
ak w̄isib yokenigab ak, n̄ibi m̄iñ w̄ög göligipim
ak p̄is nep k̄irig ḡil, m̄id tep ȳib ḡinigabim.

37 N̄ibep Abraham t̄ikek t̄ikel t̄ik dam dap̄il ḡil
apek m̄idebim ak n̄ipin ak pen m̄inim apin ak ma
d̄il, ȳip ñag pak l̄inig gebim.

38 Yad Bapi eip m̄idil n̄ipin rek n̄ibep ag ñebin;
pen n̄ibi, nap n̄ibi ak m̄inim agek n̄ipim ar ak
nep gebim,” agak.

39 Agek aglak, “Bapi c̄in me Abraham,” aglak.

Agelak, Jisas agak, “N̄ibi Abraham ñi pai ne
m̄idebkep rek, ne goligip rek ḡipkep.

40 Yad God m̄inim agip rek n̄ijil, m̄inim n̄ijid
ȳib ak n̄ibep ag ñibin ak pen ȳip ñag pak l̄inig
gebim. Pen n̄ibi ḡinig gebim n̄ibak rek, Abraham
ne ma gak.

41 N̄ib ak, nap n̄ibi ḡip rek, n̄ibi ke n̄ib akn̄ib
rek nep ḡipim,” agak.

N̄ib agek aglak, “C̄inop bin si d̄il ma t̄ikpal; God
nokim me Bapi c̄in ȳib,” aglak.

Seten ñi pai ne

42 N̄ib agelak, Jisas pen agak, “ ‘God nokim
me Bapi c̄in ȳib,’ apim ak pen God ne Nap n̄ibi
m̄idobkop, yad God n̄ib ap̄il, m̄iñi s̄injaul m̄idebin
ak n̄ijil, ȳip m̄idmagil l̄ipkep. Yad okok m̄idil,
gos yad ke n̄ijil ma onek; God eip m̄idil, ȳip
n̄injebir ag yokek s̄injaul onek.

43 N̄ib ak, m̄inim yad ak tari ḡinig n̄ij tep ma
ḡipim? Ḡipim n̄ibak, c̄in ma n̄ipin, agil, ḡipim.

44 N̄ibi nap n̄ibi k̄ijeki ñi pai ne m̄idebim ak
me, nop tep ḡip ar ak nep ḡin, agil gos n̄ipim.
Ne ned wagin ḡil, bin b̄i okok k̄irop ñag pak

loligip rek, miñ ar ne n̄ibak niç ḡil nep m̄ideb. Gos tep ognap, gos niñid ognap ma niñip ȳib; ne m̄inim niñid ognap ma niñip. M̄inim esek ageb ak, m̄inim ȳib ne me ak. Ne per nep m̄inim esek ageb; tom agep wagin ak k̄ijeki me ak.

⁴⁵ Pen yad n̄ibep m̄inim niñid nep agebin ak me, n̄ibi niñil ma d̄ip̄im.

⁴⁶ Pen yad gebin ar ak niñil, ar ak tap si tap t̄imel geban, agil, agn̄imib rek ma l̄ip. N̄ib ak, yad m̄inim niñid nep agebin ak niñil, n̄ibi tari ḡinig m̄inim yad ma niñ debim?

⁴⁷ Bin bi God eip m̄idebal okok, m̄inim ne ak niñ d̄ipal. Pen n̄ibi nop eip ma m̄idebim rek, m̄inim ne ak ma niñ d̄ip̄im,” agak.

Ebrahim nop ma tik dowep ar ak, Yad M̄idebin, agak

⁴⁸ Juda bi k̄ib okok Jisas nop aglak, “Nak bi Sameria n̄ib, nep k̄ijeki aban ñagip, apin ak, niñid apin aka?” aglak.

⁴⁹ Agelak, Jisas agak, “Yip k̄ijeki aban ma ñagip. Yad Bapi ȳib ne ak agen ar ameb pen n̄ibi ȳib yad ak agem s̄injek eyan ap yapeb.

⁵⁰ Ȳib yad ke agen ar amnañ, agil gos ma n̄ipin; pen God ne bin bi tari tari ḡipal niñ tep ḡip ak, bin bi ȳib yad agel ar amnañ, agil gos niñip.

⁵¹ N̄ibep niñid agebin, bin bi an m̄inim yad ak niñil, agebin rek ḡinigab ak, ne ma k̄imnigab; ne per nep per nep komiñ m̄idenigab,” agak.

⁵² Jisas n̄ib agek, k̄iri aglak, “Nak m̄inim ageban n̄ibak niñil n̄ipin, nak k̄ijeki aban ñagip ageban. Ebrahim abe, bi God m̄inim agep okok magilsek abe k̄imlak, pen nak tari ḡil ageban, ‘Bin

bî an mînîm yad ak nîñîl, agebin rek gînîgab ak, ne ma kîmnîgab; ne per nep per nep komîñ mîdenîgab,’ ageban?

53 Based cîn Abraham abe, bî God mînîm agep okok magilsek abe kîmlak rek, bî nîb okok bî sîkol, yad bî kîb, agîl gos nîpan aka?” aglak.

54 Agelak, Jisas agak, “Yîb yad ke agen ar ambkop, tap yokop rek lîpkop. Pen Bî yîb yad agek ar ameb bî nîbak Bapi yad. Nîbi bî nokîm nîbak nep, God cîn, apîm.

55 God cîn, apîm ak pen nop ma nîpîm; pen yad nop nîpin. ‘Nop ma nîpin,’ apnep, nîbi mînîm tom apîm rek apnep. Nîb ak, yad nop nîpin ak me, mînîm ne ageb rek nîñîl gîpin.

56 God bîrarîk nep nap Abraham nop agîl, yad Jisas mîñi apîl mîdebin ñîn aul nep agîl, ‘Ñîn kîsen ak onîgab,’ agak. Pen nap Abraham God mînîm agak ak nîñîl, mînîm nîbak God nîñîd agîp, agîl, mîñ mîñ gîlig gî gos sek mîdek; ñîn nîbak nîñîl mîñ mîñ gak,’ agak.

57 Jisas nîb agek, Juda bî okok aglak, “Mî nak ñîn juîl omal adîk gî dam aknîb wajrem alan (50) rek ma mîdeban ak pen nak tari gîl, Abraham bîrarîk ped okok gak ak nîñnek, ageban?” aglak.

58 Agelak, Jisas kîrop agak, “Nîbep nîñîd yîb agebin, Abraham nop ma tîk dowep ar ak, Yad Mîdebin,” agak.

59 Jisas nîb agek, nop kab ju ñag pak lînîg gelak ak pen ne God sobok gep karîp mîgan mîdek ak sîl gî lîl söj amîl amnak.

9

Bi alap tık dolak ñin ak nep udin kwoi gıl midek, Jisas gek udin ñil niŋak

¹ Pen Jisas bı ne okok eip amlıg gı niŋlak, bı tık dolak ñin ak nep udin kwoi gek udin magıl ma niŋoligıp bı alap midek.

² Jisas bı ne okok bı niňbak niŋıl Jisas nop aglak, “Minim ag ñeb bı. Bi an tap si tap tımel gek, bi niňbaul tık dolak ñin ak udin ne ak kwoi gek udin magıl ma niŋeb? Ne ke aka nonım nap gerek gıp?” aglak.

³ Agelak, Jisas agak, “Udin ne kwoi gıl mideb ak, ne ke aka nonım nap tap si tap tımel gerek ma gıp. Pen udin ne kwoi gıl mideb ak, bin bı okok God ne Bi kılıs aknıb ke mideb niŋ tep gılaŋ agıl gıp.

⁴ Miňi pıb nab won aul, Bi yıp ag yokek onek ak, wög nop ak gın. Kıslım gınig geb niŋıl cın wög gıtın rek ma lıniňgab.

⁵ Yad lım dai ar wagın aul midebin won aul, bin bı lım dai ar wagın aul midebal okok melik kiri ak yad midebin,” agak.

⁶ Jisas minim niňbak agıl, lım eyaŋ kıñik ñagıl, gek uleb lek, dıl bı udin kwoi gı midek ak nop udin magıl ne sıňak lıl,

⁷ agak, “Nak Siloam cöb sıňak amıl, udin nak ak ñig lıniňmin,” agak. Niň gıl ag yokek, am ñig lıl, udin ne ak ñil niŋıl, karıp ne amnak. Siloam minim wagın ak “Ag Yokek Amnak”.

⁸ Pen bin bı karıp yakam ne eip jım ñil okok abe, ned ne tap asıb goligıp niŋöligıp bin bı

okok abe aglak, “Bî aul, bî sînjak bîsig mîdlig gi,
tap asîb goligip ak rek lîp,” aglak.

⁹ Agelak, ognap aglak, “Yau me, bî nîbak nep,”
aglak. Ognap pen aglak, “Mer. Bî nîbak rek lîp ak
pen bî aul bî ke nîb,” aglak. Nîb agelak, bî nîbak
ne ke agak, “Yad me bî nîbak,” agak.

¹⁰ Agek, nop aglak, “Udîn nep ak titi gîl komiñ
lîp?” aglak.

¹¹ Agelak agak, “Bî Jisas apal ak, lîm eyan kîñik
ñagîl, gek uleb lek, dîl udîn magîl yîp ak lîl agîp,
‘Siloam cöb amîl, udîn nak ak ñîg lînîmîn,’ agek,
am udîn yad ak ñîg lîl, dai udîn ñîl nîpin,” agak.

¹² Agek aglak, “Bî nîbak mîñi mîdeb akal?”
aglak. Agelak agak, “Adi ma nîpin,” agak.

*Bî Perisi okok, “Bî udîn kwoi gî mîdosip ak titi
gîl komiñ lîp?” aglak*

¹³⁻¹⁴ Pen Jisas gek udîn ñîl nînjak bî nîbak, Juda
kai God nop sobok gep ñîn kîri ak ñîg gak ak me,
bin bî ognap bî nîbak nop dam bî Perisi mîdelak
sînjak dolak.

¹⁵ Bî Perisi bî nîbak nop aglak, “Nak titi gîl udîn
ñîl nîpan?” aglak. Agelak agak, “Jisas lîm uleb
alap dîl, udîn yad ak lek, yad am udîn yad ak ñîg
lîl, mîñi udîn ñîl nîpin,” agak.

¹⁶ Nîb agek, bî Perisi ognap aglak, “God nop
sobok gep ñîn ak nîb gîp rek, ne God nop sobok
gep ñîn lo ar ak tîb juîp. Nîb ak, cîn nîpîn, God
nop ag yokek ma owîp,” aglak. Nîb agelak, bî
kîri ognap pen aglak, “Bî tap si tap tîmel gep alap
mîdobkop, ne titi gîl tap ma gep nîbak gîpkop?”
aglak. Nîb agîl kîri ke nep asîk ke ke lîlak.

17 Bi Perisi okok, bi n̄bak nop kauyan ag n̄ñjil aglak, “‘Bi udin yip gek udin ñil n̄pin,’ apan ak, nak bi n̄bak bi tari, agil gos n̄pan?” aglak. Agelak agak, “Yad n̄pin ne bi God m̄n̄im agep bi alap,” agak.

18 Pen Juda bi kib okok, bi udin kwoi gak komiñ lak m̄n̄im ne ak ma dñl, nonim nap ne c̄nop onimir, agel, ber mal aperek,

19 aglak, “Ñi aul ñi n̄ri aka?” aglak. Agelak agrek, “Yau, ñi ak ñi c̄ir,” agrek. Agerek aglak, “N̄ri nop udin kwoi sek tik dorek aka?” aglak. Agelak agrek, “Yau, nop udin kwoi sek tik dorok,” agrek. N̄ib agerek aglak, “N̄ib ak, m̄ñi titi gił udin ñil n̄ñeb?” aglak.

20-23 Agelak, kiri ber pen bir n̄ñrek, Juda bi kib n̄ib okok ned m̄n̄im kiliñ ar alap agil aglak, “Bin bi an an Jisas ne Krais ak agil misen agnigal okok, Juda mogim gep karip n̄bak kauyan ma onigal,” aglak. M̄n̄im aglak n̄bak bir n̄ñjil me, piriñkil, agrek, “Ñi ak, ñi c̄ir mideb ak, n̄p̄ir; ñi c̄ir n̄bak udin kwoi sek tik dorok ak abe n̄p̄ir; pen m̄ñi titi gił udin ñil n̄ñeb ak ma n̄p̄ir; bi an ne gek udin ñil n̄ñeb ak abe c̄ir ma n̄p̄ir. Pen ne ñi sikol mer; nop ke ag n̄ñenigabim ak, ne ke agnigab,” agrek.

24 N̄ib agerek, bi kib okok bi n̄bak nop kauyan sik agel apek aglak, “Nep komiñ lip n̄bak, God udin yirik ne ar ak m̄n̄im n̄ñjid nep agan. C̄in n̄pin, bi agesin ak, bi n̄bak bi tap si tap timel gep bi alap,” aglak.

25 N̄ib agelak, bi n̄bak pen agak, “Ne bi tap si tap timel gep bi alap aka mer, yad ma n̄pin.

Yad tap nokim alap nep n̄ipin. Ned udin kwoi git
m̄denek pen miñi udin n̄il n̄ipin,” agak.

²⁶ Agek aglak, “Nep titi git gosip, udin n̄il
n̄ipan?” aglak.

²⁷ Agelak agak, “Yad nitbep midarik nep ag
nitbin ak pen nitbi minim yip ak ma dipim.
Tari ginig minim midarik nep agesin minim ak
kauyan agan, agil agebit? Nitbi ke ak rek nep bi
ne alap midon, agil, ag nitjebit aka?” agak.

²⁸ Nitb agek, nop milik kal nitjil, nop minim
timel agil aglak, “Cin Mosis bi ne me, pen nak bi
yokop ak bi ne alap!

²⁹ God Mosis nop minim ag n̄ek agoligip ak
n̄ipin, pen bi aul akal nitb owip ak ma n̄ipin!”
aglak.

³⁰ Agelak bi nibak ne pen agak, “Ake! Bi ognit!
Ne udin yip ak gek komin lipp, pen ne akal nitb ak
nitbi ma n̄ipim e!

³¹ Pen cin n̄ipin, bin bi tap si tap timel git
git, God nop sobok genimel ak, ne minim krop
ma dinigab; bin bi God nop nit dili, ne minim
ageb rek git git, nop sobok genimel ak, ne minim
krop nitnjigab.

³² Lim dai git lak n̄in ak tiktil, mid dap miñi
midobin n̄in aul, bin bi udin kwoi sek tik dolak
alap gek udin ma n̄il nitjak.

³³ Bi nibak God ag yokek ma opkop, ne tap alap
giniminrek ma lipkop,” agak.

³⁴ Nitb agek, kiri pen aglak, “Nanim nap nep
tik dorek n̄in ak, bi tap si tap timel gep ak tik
dorek, pen nak cinop minim ag n̄inig geban ar?
Nitb agil, Juda mogim gep karip aul kauyan ma

onı̄gan,” agıl, nop dı̄ neb neb gı̄ dam mı̄s eyan yoklak.

Bin bı̄ Jisas nop ma nı̄j dı̄pal okok, udı̄n kwoi rek mı̄debal

³⁵ Pen bı̄ nı̄bak nop dı̄ mı̄s yoklak, Jisas mı̄nım nı̄bak nı̄njıl, am nop pı̄yo nı̄njıl agak, “Nak Bı̄ Ñı̄ ne nop nı̄j dı̄pan aka?” agak.

³⁶ Agek agak, “Bı̄ Ñı̄ ne bı̄ an? Bı̄ nı̄bak me ak, agek, yad nop nı̄j dı̄nım,” agak.

³⁷ Nı̄b agek, Jisas agak, “Bı̄ nı̄bak mı̄darık nep nı̄pan. Me nak eip mı̄nım ag mı̄dobır aul,” agak.

³⁸ Nı̄b agek, bı̄ nı̄bak Jisas mı̄dekl wagın sı̄njak kogım yı̄mıl agak, “Bı̄ Kı̄b! Yad nep nı̄j debin,” agak.

³⁹ Agek, Jisas agak, “Yad lı̄m dai wagın aul opin ak, bin bı̄ lı̄m dai ar wagın aul mı̄debal okok kı̄rop nonım lı̄nı̄g opin. Bin bı̄ udı̄n kwoi gıp okok melik sı̄njak apıl nı̄njı̄gal; pen bin bı̄, cın bı̄r nı̄j tep gıpın ag gos nı̄pal bin bı̄ okok, kı̄ri melik kı̄rig gıl, kı̄slı̄m eyan amił, ma nı̄njı̄gal.

⁴⁰ Nı̄b agek, bı̄ Perisi ulep nı̄b sı̄njak mı̄delak ognap, mı̄nım nı̄bak nı̄njıl aglak, “Nı̄b ageban ak, cın abe udı̄n kwoi gıp, agıl, ageban ar?” aglak.

⁴¹ Agelak, Jisas kı̄rop agak, “Nı̄bi udı̄n kwoi mı̄debkep rek, tap si tap tı̄mel gıpı̄m ak mı̄nım kı̄b ma dı̄pkep; pen nı̄j tep gıpın, apı̄m ak me, nı̄bi gac sek mı̄dıl mı̄nım kı̄b dı̄nı̄gabı̄m,” agak.

10

Kaj Sipsip Mı̄kep Bı̄ Tep ak

¹ Jisas mı̄nım alap sı̄d tı̄kıl agak, “Yad nı̄bep nı̄njı̄d yı̄b agebin, kaj sipsip mı̄debal wari mı̄gan

ak amníg, kíjon wagin yípíd gíl mígan ak midek níñlíg git, yokop tam sínjak talak gíl amnígal okok, kíri tap si dep bin bi.

² Bi sipsip míkep ak, yokop tam ak talak gíl ma amnígab; kíjon wagin yípíd gíl mígan ak nep amíl, wari karip mígan eyan amnígab.

³ “Pen bi sipsip míkep ak amjakek, bi kíjon wagin kod mideb ak nop níñ tep gíñigab rek, kíjon ak yíknigab. Pen sipsip okok ak rek nep, bi níbak meg mígan nop ak níñnígal rek, sipsip ne ke okok yíb níñlíg git poñid söñ amnígab.

⁴ Sipsip ne poñid söñ amíl, ne ned gek níñlíg git, kíri meg mígan ne ak níñnígal rek, nop kísen gíñigal.

⁵ Pen bi poñin níb alap ap agek, nop kísen ma gíñigal; meg mígan ne ma níñnígal rek, pírik amnígal,” agak.

⁶ Jisas níbgíl miním sid tíkil agak pen miním ageb ar ak agíl ma tík níñlak.

Jisas ne Sipsip Míkep Bi Tep ak

⁷ Jisas miním ma tík níñlak rek, ne kauyan agak, “Yad níbep níñid yíb agebin, yad ke sipsip okok kíjon tam ameb midebin.

⁸ Pen, ‘Cín kaj sipsip míkep bi,’ agíl, ned olak bi okok, kíri magílse tap si dep bi midelegípal. Sipsip okok miním kírop ak ma níñelígípal.

⁹ Pen yad ke sipsip okok kíjon tam ameb rek midebin. Bin bi yíp apíl wari karip mígan amnígal okok, komíñ nep midenígal. Kíjon tam amíl apíl gílig git, tap kas kas níñnígal.

¹⁰ Bi si dep okok, tap si díñig, cíp ñag pak línig, git tímel gíñig nep opal. Pen yad opin ak, níbep

gen, n̄ibi komiñj per m̄idep won n̄ibak d̄il, komiñj m̄id tep gep ar ak nep m̄idem amnañ, agił, opin.

11 “Yad Sipsip M̄ikep Bi Tep. Sipsip M̄ikep Bi Tep ak kaj sipsip okok nen k̄imniñgab.

12 Bi s̄iñak mani d̄inig kaj sipsip kod m̄idenigab ak, bi kaj sipsip m̄ikep yipid ḡil mer; sipsip okok sipsip ne mer ak me, kain sapeb okok apenigal ak n̄iñjil p̄irik ḡi amniñgab. N̄ib ak me, kain sapeb n̄ib okok sipsip okok k̄rop yik ḡi dam ke t̄igoñ t̄igoñ yokniñgal.

13 Bi n̄ibak mani d̄inig kaj sipsip kod m̄idił, sipsip okok k̄rop gos ma n̄iñniñgab ak me, p̄irik ḡi amniñgab.

14-15 “Yad Sipsip M̄ikep Bi Tep. Bapi c̄ir ap̄il pen pen n̄iñ tep ḡipir rek, yad sipsip okok eip pen pen n̄iñ tep ḡipin. N̄ib ak, yad k̄rop nen agił k̄imniñgain.

16 Sipsip wari karip miñgan aul m̄idebal nep mer, sipsip ognap sek m̄idebal. Sipsip n̄ib okok ak rek nep d̄inigain. Kiri ak rek nep miñim yad ak n̄iñniñgal. Sipsip karip miñgan nokim alap mogim gi m̄idił, bi m̄ikep kiri nokim alap nep m̄idił ḡinigab.

17 “Yad n̄ibep nen agił k̄imil warikniñgain rek, Bapi yip m̄idmagił lip.

18 Bin bi ognap gos kiri n̄iñjil gel ma k̄imniñgain; pen yad gos yad ke n̄iñjil k̄imniñgain. Yad ke k̄imniñm, agił, k̄imniñgain; yad ke warikniñm, agił, warikniñgain. N̄ib ak, Bapi yad, nak aknib ḡinim, agił miñim ne ak d̄il, agił rek nep ḡinigain,” agak.

19 Jisas miñim n̄ibak agek, Juda kai kauyan asik pis ak ke, pis ak ke lił,

20 ognap aglak, “Ne kijeki aban ñagek, mìnìm tom ageb ak, tari gìnig mìnìm ne ak niñebim?” aglak.

21 Nib agelak, ognap pen aglak, “Ne kijeki aban ñapkop ak, nib ag rep ma giþkop. Pen kijeki aban ñagek, titi giþ bin bi udin kwoi gi mìdelak okok gek kauyan udin ñil niplap?” aglak.

22 Pen kisen Juda bin bi, God sobok gep karip sijn tep mìdeb ak miñ miñ gep ñin kib ak miñi, agil, Jerusalem am mogim giþlak. Pen ñin kib niþbak, karip yiþen ñin ak me,

23 Jisas ne God sobok gep karip söj ar “Solomon Karip Badak” apal siñak tagek niñlig gi,

24 Juda bin bi okok Jisas mìdek siñak apil aglak, “Cinop gek per nep ma kod mìdojin; nak Krais ak mìdenimìn ak, mìseñ agek niñin,” aglak.

25 Agelak, Jisas pen agak, “Yad niþbep bir ag niþbin ak pen miñim yad ak miñim niñid, agil, ma niñ diþpek. Bapi yad kılıs ne díl tap ma gep okok giþin ak niñil, miñim yad ak miñim niñid ageb, agil, niñ diþkep.

26 Pen sipsip yad ma mìdebi rek, miñim yad ak miñim niñid, agil, ma niñ diþim.

27 Sipsip yad okok miñim yad agebin ak niþpal; yad kírop niþpin niñil kiri yiþ kisen giþpal.

28 Sipsip yiþ kisen giþpal okok, kírop komiñ per mìdep won ak niþbin ak me, kiri ma kímnigal. Niñmagil ar yad mìdebal rek, bin bi ognap apil kírop tiþ sak dad amnimel rek ma liþ.

29 Bapi yad kírop di yiþ nib ak, ne Bi kılıs aknib ke yiþ mìdeb ak me. Niñmagil ar ne mìdebal rek,

bin bì ognap apıl kırop tıg sak dad amnímel rek ma lıp.

³⁰ Bapi ke, yad ke, mer; cır apıl nokım yıb mıdobır,” agak.

³¹ Jisas nıb agek, Juda kai nop kauyan kab ju paknıg gelak.

³² Nıg gelak, Jisas kırop pen agak, “Bapi yıp agek, nıbi mıdebek nıñıl tap tep ke ke konai nep gınek. Pen tap tep gınek nıb okok, ar akal gıt tımel gınek nıñıl yıp ñag pak lınıg gebım?” agak.

³³ Agek aglak, “Tap tep ar nıb okok nıñıl, nep ñag pak lınıg ma gobın; nak bı yıb pen, yad God rek mıdebin, agıl, God yıb ne tau dap yap lıpan ak me, nep ñag pak lınıg gobın,” aglak.

³⁴ Nıb agelak, Jisas pen agak, “Lo nıbi ke dai alap ñu kıl tıkił aglak, ‘God ne agak, ‘Nıbi ke god rek mıdebiṁ,’ agak,’ aglak.

³⁵ God Mınım ak mınım alap esek ma agnıgab; per nep per nep nıñıd nep mıdenıgab. God ne bin bı yokop okok mınım agesin nıbaul ñıł, ‘Nıbi god rek mıdebiṁ,’ agak.

³⁶ Pen yad, yad lım dai wagın aul opin ak, Bapi yıp wög ne ag lıl ag yokek opin. Pen yad God Nıne mıdebin agnek mınım nıbak nıñıl, nıbi tari gınıg, God yıb ne tau dap yap lıp, agıl, yıp ñag pak lınıg gebım?

³⁷ Yad God wög ne genıgabin ak, mınım yad nıñ dıñımıb. Mer ak, mer.

³⁸ Pen mınım yad ma nıñ dıpın, agnıgabiṁ ak, yad tap ma gep rek gıpin okok nıñıl, nıñ dıñımıb. Nıbi nıg gıl nıñ dıl me, yad Bapi eip mıdebin Bapi yad eip mıdeb ak nıñnıgabiṁ,” agak.

39 Jisas nop kauyanj dî cîcî lîn aglak ak pen ne kapkap sîl gî lîl amnak.

40 Jisas nîg sîl gî amîl, kauyanj nîg Jodan juîl pîs kîdadan amîl, Jon ned mîdîl bin bî nîg pak nîlîgîp karîp lîm tîgonj okok am mîdek.

41 Bin bî konjai nep mîdek sînâk apîl aglak, “Jon ne tap ma gep rek ognap ma golîgîp, pen ne bî aul nop agîl, mînîm tari tari agolîgîp ak, magîlsekk mînîm nînjid nep agolîgîp,” aglak.

42 Nîb agîl, bin bî mîgan nîbak mîdelak okok konjai nep Jisas nop nîj dîlak.

11

Lasaras kîmak

1 Karîp tîrig tîronj Betani nîb bî alap tap gak; yîb ne ak Lasaras. Bî nîbak, nînai ne omal mîdölîgîpir; alap Maria, alap Mata.

2 Maria me, Jisas nop tob kîd ne ak wel soñ gî nîl, kîmkas ne dî lîg gî yokak bin nîbak. Nîmam ne Lasaras tap gak.

3 Lasaras nînai mal Jisas nop mînîm pînîl yokîl agrek, “Bî Kîb! Bî mîdmagîl nak ak tap gîp,” agrek.

4 Pen Jisas mînîm ag yokrek nîbak nînjîl agak, “Ne tap gîp pen pîs nep ma kîmnîgab. Pen God ne ke nînjîp rek, ne kîlîs ke ne gek, bin bî okok God yîb ne ak abe, God Ñî yîb ne ak abe agel ar amnîgab, agîl, gak,” agak.

5 Jisas ne Mata, nînai ne Maria, nîmam nîri Lasaras kîrop yakam mîdmagîl lolîgîp.

6 Pen Lasaras tap gak mìnìm nìbak nìñjil, Jisas nop nìñníg kasek ma amnak; karip lìm mìdek sìnjak ñin omal sek mìdek.

7 Ñin omal yapek, bì ne okok kìrop agak, “Karip lìm Judia adik gi amnìn,” agak.

8 Nìb agek, bì ne okok aglak, “Mìnìm ag ñeb bì. Tol won ak nep, bì Juda okok nep kab ju pakníg gelak ak pen nak kauyañ karip lìm nìbak adik gi amníg geban aka?” aglak.

9 Agelak, Jisas agak, “Nìbi nìpìm, ñin nokìm alap, aua aknìb umìgan alan nep mìdeb. Bin bì melìk sek ajenìgal okok, lìm dai melìk nìbak melìk ñek, tap ognap kìrop li dìl amek ma ap yap paknígal.

10 Pen bin bì kìslìm eyan ajenìgal okok, melìk kìri ma mìdek, tap ognap kìrop li dìl amek ap yap paknígal,” agak.

11 Jisas nìb agìl, mìnìm alap sek kìrop agìl agak, “Bì nìñeb cìn Lasaras wìsìn kìneb; pen yad amìl nop agen warìk onìgab,” agak.

12 Agek, bì ne okok pen aglak, “Bì Kìb. Ne wìsìn kìneb, apan rek, komìj lìñigab,” aglak.

13 Jisas ne Lasaras bìr kìmìb ak nìñjil, “Lasaras wìsìn kìneb,” agak. Pen bì ne okok Jisas mìnìm ne nìñjil, Lasaras yokop wìsìn kìneb, agìl gos nìñlak.

14 Bì ne okok ma nìñep ar mìdelak nìñjil Jisas kìrop mìsen agìl agak, “Lasaras bìr kìmìb.

15 Pen yad Lasaras eip ma mìdenek kìmìb ak, nìbep nen agìl mìñ mìñ gìpin. Nìb gìp ak me, nìbi mìnìm yad nìñ dìnìmìb rek lìp. Pen Lasaras mìdeb sìnjak amnìn,” agak.

16 Agek, Tomas Didimas ne Jisas bi ne ognap okok kirop agak, “Cin magilseк minim ag ñeb bi cin eip karip lim Judia amon, nop ñag pak lil, cinop abe ñag pak linimel,” agak.

Jisas Mata Maria air mal kirop minim agak

17 Pen kiri karip tirig tiroñ Betani amjakelak, bin bi okok Jisas nop aglak, “Lasaras kimak tigel ginok, ñin omal omal padikip,” aglak.

18 Pen karip tirig tiroñ Betani nibak, Jerusalem mañ sinakar, kilomita aknib omal nokim rek nep midoligip rek me,

19 Lasaras kimek, Juda bin bi koniai nep apil, Mata Maria air mal yimig ninil sil magil ag midelak.

20 Pen Jisas apeb, agel, Mata ninil, ninaai Maria nop karip ak kirig gil, am Jisas nop nininig amnak.

21 Mata ne am Jisas nop ninil agak, “Bi Kib. Nak aul midebnap, mam yad Lasaras ma kimbkop.

22 Pen yad nipin, miñi nak God nop tap tari ag ninienigan ak, agnigan rek ginigab,” agak.

23 Agek, Jisas agak, “Namam kauyan wariknigab,” agak.

24 Agek, Mata agak, “Yad nipin minim kib agep ñin ak wariknigab,” agak.

25 Agek, Jisas agak, “Yad ke gen bin bi wariknigal; yad ke gen bin bi komini midenigal. Bin bi yip nini dil kimnigal okok, komini midenigal.

26 Bin bi komini midiil yip nini dinigal okok, ma kimnigal; per nep per nep komini midenigal. Minim agebin nibaul nini dipan aka mer?” agak.

²⁷ Jisas n̄ib agek, Mata agak, “B̄ K̄b. Yaye, yad n̄in̄ d̄ipin, nak me Krais ak, God N̄i ne l̄im wagin aul onigab, agölögipal ak nep,” agak.

²⁸ Mata m̄in̄im n̄ibak agil, karip adik gi amil, n̄inai ne Maria nop t̄imid wagin okok m̄imig tikil agak, “M̄in̄im ag n̄eb b̄i b̄ir owip; nep akal agil ag n̄in̄eb,” agak.

²⁹ Maria m̄in̄im n̄ibak n̄in̄il kasek warikil, Jisas nop n̄in̄niq amnak.

³⁰ Pen Jisas karip t̄irig t̄iron Betani bir ma owak; Mata nop n̄in̄ak miyan n̄ib s̄in̄ak nep midék.

³¹ Maria ne n̄ig kasek amek, Juda bin bi nop eip karip miyan midelak okok ag n̄in̄lak e, c̄ip tiigel adan̄ sil agn̄ig ameb, agil, amek n̄in̄lig gi sain amniłak.

³² Maria am Jisas nop n̄in̄il, midék tob wagin s̄in̄ak mapik yimil agak, “B̄ K̄b, nak s̄in̄aul midebnap, mam yad ma kimbkop!” agak.

³³ Pen Maria abe, Juda bin bi ne eip olak okok abe sil agelak ak n̄in̄il, Jisas gos c̄ibur midmagil ne mapin kib yib gak.

³⁴ N̄ib gek, Jisas agak, “Nop tiigel giptom akal?” agak.

Agek aglak, “Apek am n̄in̄in,” aglak.

³⁵ Jisas udin n̄ig yowak.

³⁶ Jisas udin n̄ig yapek ak n̄in̄il, Juda bin bi okok n̄in̄il aglak, “N̄in̄im! Lasaras nop midmagil yib lip!” aglak.

³⁷ Ognap pen aglak, “Ne bi udin kwoi gak ak nop gek udin n̄il n̄in̄ak rek, tari ḡin̄ig tap bi n̄iaul nop gak ak gek komiñ ma lak?” aglak.

Jisas Lasaras nop gek, warıkak

³⁸ Pen Jisas kauyan gos c̄bur m̄dmaḡıl ne mapin k̄b ȳb n̄ñj̄ıl, Lasaras nop t̄gel ḡlak m̄gan ak amjakak. C̄p t̄gel ḡlak n̄bak, kab m̄gan alap t̄gel ḡlak; pen kab k̄b alap d̄ k̄jon p̄linj̄ gel m̄idek.

³⁹ Pen Jisas b̄t okok agak, “Kab ak d̄ yokim,” agak.

Jisas n̄b agek, b̄t Lasaras k̄mak n̄bak n̄nai ne Mata agak, “B̄t K̄b, c̄p ak k̄mek t̄gel ḡnok, n̄n omal omal padık̄p ak, ki t̄mel ȳb onigab,” agak.

⁴⁰ Agek, Jisas pen agak, “Nep tari agesin? Nep apin, ‘Ȳp n̄ñ d̄ m̄d̄l me, God k̄lis ne ke n̄ññigān,’ apin,” agak.

⁴¹ N̄b agek, kab ak d̄ yokel, Jisas k̄lan ḡt n̄ñj̄ıl agak, “Bapi, yad nep ag n̄ñen ȳp n̄pan ak, nep tep agebin.

⁴² Yad nep ag n̄ñen ȳp per n̄pan ak b̄r n̄pin ak pen m̄n̄im agebin n̄baul, bin b̄t s̄ñaul warık̄ m̄debal okok, nak nep ȳp ag yokek onek ak k̄ri n̄ñ d̄ñm̄l, aḡl, agebin,” agak.

⁴³ Jisas n̄b aḡl, meg m̄gan dap ranıl agak, “Lasaras, nak mis aul owan e!” agak.

⁴⁴ Agek, walij n̄n tob nop kom kam s̄lok̄ıl, nabıc meg m̄gan walij kom kam ḡl, dam t̄gel ḡlak walij okok, n̄g ḡl m̄idek n̄ñlig ḡt, c̄p se par ak warık̄ıl walij sek kom kam ḡl mis owak. Apek, Jisas b̄t okok k̄rop agak, “Walij nop kom s̄lok̄ım okok w̄s̄b yokem amnanj,” agak. Agek, agak rek ḡlak.

*Jisas nop ñag pak lin, aḡl gos ak n̄ñlak
(Mat 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)*

45 Juda bin bi Maria nop ninjnig olak nib okok, Jisas Lasaras nop gek warikak ak ninjl, bin bi konjai nep Jisas ne Krais ak, agil, nop ninj dilak.

46 Pen ognap adik gi bi Perisi midelak sinjak amil, Jisas gak nibak kirop ag nilak.

47 Ag nilak, bi Perisi okok abe, bi God nop tap sobok gep bi kib okok abe, kiri Juda Kansol minim tig asik loliligipal bi kib okok kirop sik agel, am mogim gelak, kirop aglak, “Bi nibak tap ma gep konjai nep geb ak, cin tarigin?

48 Cin ninjl kirig gon, ne ar nibak nep gek amek, bin bi magilsek nop ninj dil, kin kib cin, agenigal ak, Rom bi kib okok apil, God sobok gep karip cin ak gi timel gil, cinop Juda bin bi gi timel gil, ginigal,” aglak.

49 Pen mi nibak nep, bi alap nop ag lel, ne bi God nop tap sobok gep bi kib yib ak midekk. Bi nibak yib ne Kaiapas. Ne mogim gelak nab ak minim agil agak, “Nibep gos ma lip.

50 Yad nibep agebin, bi nokim alap kimek cin magilsek komij amnigabin ak tep; cin magilsek kimnigab in ak timel,” agak.

51 Kaiapas ne minim agak nibak, ne ke ma agak; ne bi God nop tap sobok gep bi kib yib mi nibak midekk rek, ne tap tari tari kisen ginigab okok gos ninjl, Jisas ne Juda bin bi okok kirop nen agil kimnigab, agil, minim nibak agak.

52 Pen Juda kai kirop nep mer; bin bi God nit pai ne dinig geb okok magilsek di jim nil lek, wagin ne nokim yib midenigal, agil, kimnigab, agak.

53 Nib ak, nin nibak wagin gil, Juda bi kib nib okok Jisas nop titi gil niag pak lin, agil, per nep

mìnìm nìbak nep ag amìl apìl gi mìdelak.

⁵⁴ Juda bì kìb okok Jisas nop ñìag pak lìníg gelak ak nìñìl, Jisas ne karìp lìm kìri Judia nab sìñäk mìsen ma tagoligip; ne bì ne okok eip karìp lìm Judia sìñäk ju am Epraim taun amjakìl, mìñ mab kab nep mìdoligip gol sìñäk mìdeligipal.

⁵⁵ Pen Juda kai Pasopa ñìn kìb kìri ak ulep ulep gek nìñìl, bin bì konjai nep karìp lìm kìri ke okok kìrig gìl, cìn God udìn yìrik bin bì tìd tep mìdìl, Pasopa tap ñìñìn, agìl, wög ar kìri bìrarìk okok göligipal rek gìnìg Jerusalem amnílak.

⁵⁶ Kìri Jerusalem apjakìl, Jisas nop pìyo nìñ mìdelak. Kìri amìl God sobok gep karìp ñìlik mìgan ak mìdìl, Jisas akal, agìl, pen ag nìñ pen ag nìñ gìl aglak, “Nìbi tari gos nìpìm? Ne Pasopa ñìn aul onìgab aka mer?” aglak.

⁵⁷ Pen God nop tap sobok gep bì kìb okok abe, bì Perisi okok abe, mìnìm alap aglak, “Bin bì alap Jisas nop nìñonimìñ ak, ne ap cìnop agenìgab, cìn am nop dì cìcì lìn,” aglak.

12

*Maria Jisas nop wel ki tep owepli ñìak
(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)*

¹ Pasopa tap ñìñìg gìlak ak, ñìn aknìb kagol onìd ak nep mìdek nìñlig gi, Jisas Lasaras kìmak nop gek warìkak karìp ne ak amnak. Karìp tìrig tìroñ nìbak yìb Betani.

² Betani amìl, tap ñìñìn, agìl, Jisas ak, Lasaras ak, bin bì ognap abe, bìsig mìdelak nìñlig gi, Mata tap magìl okok nonìm lak.

3 Nînai Maria pen, agnoŋ ki tep mani kîb yîb taupal barol alap dapîl, Jisas tob ar ak soŋ gî ñîl, kîmkas ne ak dîl tob nop lîlîg gak. Nîg gek, agnoŋ ki tep nîbak, karîp mîgan mîdelak nîbak magîlseк ki tep yîb pak ñek amnak.

4 Nîg gek, Judas Iskariot, Jisas bî ne sînjok nop kisen mîmîg nîñjâk bî nîbak, ki tep nîbak nîñjîl agak,

5 “Mani kîb yîb taupal agnon nîbaul rek yokîl, mani dîl, bin bî tap ma mîdeb okok kîrop ñîbkop ak tep. Bî agnoŋ nîb rek taunîg geb ak, ne takîn aknîb wajrem alaŋ wög gîl mani dîl amił agnoŋ nîbaul taunîgab,” agak.

6 Ne nîb agak ak, bin bî tap ma mîdeb okok yîmîg nîñjîl ma agak; ne mani wad ak dî ajîl, ognap kapkap si dolîgîp ak me nîb agak.

7 Pen Jisas agak, “Nop ma ag gînîmîn. Yîp tîgel gînîgal ñîn ak lî ñîñjîg dap lîp ak, mîñi dap lî ñeb.

8 Bin bî mani ma mîdeb okok eip per mîdenîgabîm; pen yad eip per ma mîdenîgabîm,” agak.

Lasaras nop kapkap ñag pak lin, aglak

9 Jisas Betani ap mîdeb aglak mînîm nîbak nîñjîl, Juda bin bî konjai nep okok nop nîñjîg amnîlak. Pen Jisas nop nep nîñjîg ma amnîlak; Lasaras bî kîmak Jisas gek warîkak bî nîbak nop abe nîñjîg amnîlak.

10-11 Pen Lasaras kîmak Jisas nop gek warîkak rek, Juda bin bî konjai nep mîñ ar kîri gî mîdelîgîpal ak kîrîg gîl, Jisas nop nîñ dîlak. Nîg gelak, bî God nop tap sobok gep bî kîb okok,

Lasaras nop abe ñag pak linqabın, agıl gos ak nınlak.

*Jisas kiŋ rek Jerusalem amnak
(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)*

¹² Mınek, bin bı konjai yıb Pasopa tap nıŋnig olak okok, Jisas Jerusalem apeb aglak mınım nıbak nıŋıl,

¹³ nop am nıŋin, agıl, albad kas ognap tık dap pıpal paklıg gi, sık kıl aglıg gi aglak,

“Bı Kıl yıb ne ak agon ar amnaŋ!”

“Bı Kıl ne Bı ne nıbaul ag yokek owıp me aul!”

“Ne Bı tep. Yıb ne agon ar amnaŋ!”

“Ne Isrel Kiŋ apeb me aul! Yıb ne agon ar amnaŋ!”

¹⁴ Jisas kaj donki marıp alap dıl, ar nıbak bıſıg gił amek. Nıg gak ak, God Mınım ak ūu kıl tıkıl aglak rek nep gak. God Mınım dai nıbak ūu kıl tıkıl aglak,

¹⁵ “Saion pai, nak ma pırıknımın.

Kiŋ nak ak kaj donki marıp ar ak bıſıg gił apeb,” aglak.

¹⁶ Gak ūn nıbak, Jisas bı ne okok, God ne nıg gınıgab agak rek nep geb ak, agıl, ma nınlak; pen kisen Jisas kımıl warıkıl, God ker karıp lım seb kab ar alan sıňak bır amnak ūn nıbak nep, Jisas bı ne okok gos ūn tep gił nınlak, Jisas Jerusalem amek ūn nıbak tap tari tari nop giłak okok, ned God mınım agep bı okok God Mınım ūu kıl tıkıl aglak rek nep giłak.

17 Jisas Lasaras k̄mak nop gek warikak ak, bin b̄i n̄ñjlig ḡi m̄idelak okok m̄inim n̄bak ag amil apil ḡi m̄idelak.

18 N̄b ak, bin b̄i konjai nep tap ma gep gak n̄bak n̄ñjil, Jerusalem k̄ri ḡil, nop kanib nab s̄ñjak n̄ñnjig amnilak.

19 K̄ri n̄ig ḡilak rek, b̄i Perisi okok n̄ñjil, k̄ri ke nep m̄inim agil aglak, “N̄ñjim! C̄in tap alap ḡijin rek ma l̄ip. Bin b̄i l̄im dai ar wagin aul magilsek b̄i n̄bak nop sain gebal,” aglak.

Grik bin b̄i ognap Jisas nop n̄ñnjig amnilak

20 Pen Pasopa ñin ak apeb, agil, God nop sobok ḡinig Jerusalem amnilak ñin n̄bak, Grik bin b̄i ognap eip amnilak.

21 Grik bin b̄i n̄b okok apil, Pilip karip l̄im Galili s̄ñjak Betsaida taun n̄b b̄i ak nop aglak, “B̄i k̄ib yib, c̄in Jisas nop n̄ñjin,” aglak.

22 N̄b agelak, Pilip am Edru nop ag ñil, Edru eip omalgil amil Jisas nop ag ñirek.

23 Ag ñerek, Jisas agak, “Miñi God gek, Bi Ñi ne Bi melik tep ke sek m̄ideb ak n̄ñnjigal ñin ak bir owip.

24 Yad n̄bep n̄ñjd yib agebin, wid magil alap l̄im eyan yapil ma k̄mniçab ak, yokop wid magil nokim alap nep m̄idenigab. Pen wid magil n̄bak l̄im eyan yapil k̄menigab ak, k̄isen tanil magil konjai nep piñigab.

25 Bin b̄i an, ‘L̄im dai ar wagin aul komij m̄idep won yad ke nep gos n̄ñjil mid tep ḡinim,’ agil gek amniçab ak, ne k̄mil pis nep k̄mniçab; pen bin b̄i an, ‘L̄im dai ar wagin aul komij m̄idep won yad ke gos par ma n̄ñnim; mid tep ḡinigain aka

mıd tep ma gìnìgain ak tap kib mer,’ agıl gek amnìgab ak, komınj mìdep won ne ak per nep per nep mìdenìgab.

²⁶ Pen bin bı an yıp wög gìnig gìnìgain, agnìgab ak, ne yıp sain gìnìmìn; yad akal mìdenìgain ak, bin bı wög gi ñeb yad eip mìdenìgab. Bin bı an wög yıp gi ñìnìgab, Bapi yad bin bı nıbak yıb nop ak dap rannìgab.

Jisas, “Kìmnìgain,” agak

²⁷ “Mıñi yıp mìker geb ak tari agnìm? ‘Bapi yıp talak tauek, yıp tap tari gìnig geb ak ma gìnìmìn,’ agıl agnìm aka? Mer! Mìker nıbak dìnig onek.

²⁸ Pen Bapi, nak gek bin bı okok nıjnìgal, nak Bı melik tep ke sek mìdeban,” agak.

Jisas nıb agek nınlıg gi, mıñım alap seb kab ar alanı nıb apıl agak, “Yad gen, bin bı okok bir nıpal yad Bı melik tep ke sek mìdebin. Pen yad kauyan gen, bin bı okok aknıb rek me kauyan nıjnìgal,” agak.

²⁹ Pen bin bı mìdelak okok, God mıñım agak nıbak nınlı, ognap aglak, “Tımk agosıp,” aglak; ognap pen aglak, “Ejol alap Jisas nop mıñım ognap agosıp,” aglak.

³⁰ Nıb aglak ak pen Jisas kırop agak, “Mıñım agosıp nıbak yıp nen agıl ma agosıp; nıbep nen agıl agosıp.

³¹ Pen tari: mıñi bin bı lım dai ar wagın aul okok, kiri tari tari gıpal ak, God ne ke nınlı, pen nınlı, kırop dı bılok ke ke lınígab. Bin bı lım dai ar wagın aul yıp ma nıñ dıpal okok kırop kin rek kod mìdeb bı tımel nıbak, God nop yık gi yoknìgab.

32 Yip di ar sijalan lenigal ak, yad bin bi karip ltim ke okok nib okok nib magilsek lip git dam dinigain,” agak.

33 Jisas minim agak nibak, yip titi git gel kimnigain, agil, agak.

34 Pen bin bi konjai nep ap midelak nib okok Jisas nop pen aglak, “Lo minim cun ak agip, ‘Krais ak per per nep komij middenigab,’ agip ak pen nak ti ginig git ageban, ‘Bi Ni ne nop di ar sijalan linigal,’ ageban? Pen Bi Ni ne agit ageban ak, bi an nop ageban?” aglak.

35 Agelak, Jisas agak, “Meliak ak sikol enap sek nibep eip middenigab. Nib ak, melik nibep eip middeb won aul, kanib tag tep ginimb; mer ak, kislitm apil nibep karik yugnigab. Bin bi an kislitm sijak ajenigab, akal amebin, agil ma niyinigab.

36 Melik nibep eip middeb won aul, melik ak niy diniimb. Melik ak niy denigabim ak, melik ni pai ne linigabim,” agak. Jisas nib agil, bin bi nib okok kiri git ke okok amil we git midek.

Bin bi okok konjai nep Jisas nop ma niy dilak

37 Jisas ne tap ma gep konjai nep bin bi okok udin yirik ar kiri gek niylak pen nop ma niy dilak.

38 Bin bi Jisas nop ma niy dilak ak, bi God minim agep Aisaia birarik nep God Minim dai alap nu kil tikil agak rek nep gitlak. Ne minim nibak nu kil tikil agak,

“Bi Kib, minim tep nak kirog ag nibin pen kiri minim nibak minim tep agil ma dipal;

nak kılıs ke yib nak ke gıl genak ak nıpal ak
pen nep Bi Kib agıl ma nıŋ dıpal,” agak.

39-40 Nıb ak, kiri Jisas nop ma nıŋ dılak. Nıg gılak
ak, Aisaia God Mınım dai alap nu kıl tıkıl agak
rek nep gılak. Ne mınım nıbak nu kıl tıkıl agak,
“God ne bin bi okok kırop gek

kiri udın kwoi rek mıdebal;

God ne gek kiri gos tımid tep ma mıdeb.

God ne kırop gak nıbak,

kiri udın magıl nıŋ tep gıl,

gos tımid nıŋ tep gıl, yıp oplap,

yad gen kırop komıŋ lıpkop, agıl, gak,” agak.

Ar nıbak nep kiri Jisas nop nıŋ dınimel rek ma
lak.

41 Aisaia bırarık nep mınım agak nıbak, ne
Jisas melik tep ne ak nıŋıl nıb agak.

42 Pen Juda bi kib okok kiri magılsek Jisas nop
ma kırıg gılak; bi kib konjai yib nep nop nıŋ dılak.
Pen, bi Perisi cınop ag yokel cın Juda mogım
gep karıp nınlık mıgan ak kauyan ameb rek ma
lınígab, agıl me, Jisas nıŋ dılak ak mıseŋ ma
aglak.

43 Jisas nıŋ dılak ak mıseŋ ma aglak ak, bin
bi okok yib cın agel ar amnan, agıl gos nıŋıl,
nıg gılak. Pen tap tari gon God nıŋek, nop tep
gınigab, agıl, gos ar nıbak ma nıŋlak.

*Jisas mınım tep ne ak nep bin bi kırop mınım
kib agnigab*

44 Pen Jisas meg mıgan dap ranıl agak, “Bin bi
an yıp nıŋ dıniğab ak, yıp nep mer, bi yıp ag
yokek onek nop abe nıŋ dıniğab.

45 Bin bi an yip udin ninigab ak, yip nep mer, bi yip ag yokek onek nop abe udin ninigab.

46 Yad lim dai wagin aul apil bin bi okok krop melik nebin. Nib ak, bin bi yip nin dinigal okok, kislim nab okok ma midenigal.

47 “Bin bi minim yad ak ninigil agebin rek ma ginigal okok, krop minim kib ma agnigain. Pen tari: yad bin bi lim dai ar wagin aul midebal krop minim kib agnig ma onek; krop dik kominj yoknig onek.

48 Pen bin bi yip ma dil, minim yad ma dinigal okok, minim kib agep nin ak, minim yad apin ak nep krop minim kib agnigab.

49 Tari ginig: minim yad apin ak, ke ninigil ma apin; Bapi yip ag yokak ak, nib nib agnim , agip rek nep apin.

50 Yad nipin, minim ne ak nin denigal ak, krop kominj per midep magil ak ninigab. Nib ak, minim yad agebin ak, Bapi minim nib nib rek agnim , agip rek nep agebin,” agak.

13

Jisas bi ne okok tob krop nig lig gi yokak

1 Nin kib Pasopa ninjeb nin ak tol, agil, Jisas ninjak, Nap nop lim dai ar wagin aul ag lak nin ak padik amnak ninigil ne adik gi Nap ameb nin ak man owak. Pen bin bi ne ke lim dai ar wagin aul midmagil li midil, mid damil, nop nag pak lel, ne kimil Nap ne ker adik amnak.

2 Kijeki pen Saimon Iskariot nit ne Judas nop gos nek, Jisas nop titi gil damil bi kib okok krop ninim, agil, gos ak ned nep nin we gi lil, kisen cin

Jisas b̄i ne okok Jisas eip Pasopa tap ñiñníg b̄isig ḡinok.

³ Jisas ne niñip, God ne tap okok maḡilsek d̄i ñiñmaḡil ar ne lak. Jisas niñip, ne Nap God eip m̄idil l̄im dai wagin aul ap̄il, m̄id damil, k̄isen k̄imil, adik ḡi Nap m̄ideb amniñ gek.

⁴ N̄ib ak, Jisas warikil, waliñ par k̄ib ne ak t̄ig juñil, tauel alap nab siñak adañ panjil,

⁵ ñig ognap d̄i cög miñan alap son ḡil, c̄inop b̄i ne okok tob c̄in ak ñig l̄ilg ḡi, tauel pagak n̄ibak d̄i lig ḡi yoklig ḡi m̄idek.

⁶ Jisas niñ ḡi dam dam, Saimon Pita tob ne ñig linim, agek, Pita nop agak, “B̄i K̄ib. Nak ke tob yip ak ñig lig ḡi yokniñ geban?” agak.

⁷ Agek, Jisas agak, “Miñi gebin aul, nak miñi ma niñpan, pen k̄isen m̄idil niñniñgaban,” agak.

⁸ Jisas n̄ib agek, Pita agak, “Miñi aka k̄isen okok, tob yip ak ñig lig ḡi ma yokniñgan, mer yib!” agak.

Agek, Jisas pen agak, “Tob nep ñig lig ḡi ma yokniñgain ak, b̄i yad alap ma m̄ideniñgan,” agak.

⁹ Jisas n̄ib agek, Saimon Pita agak, “B̄i K̄ib! N̄ib ageban ak, tob yip ak nep ñig lig ḡi ma yokniñmin; ñin k̄id, k̄imig cög yad abe ñig lig ḡi yokan!” agak.

¹⁰ N̄ib agek, Jisas pen agak, “Bin b̄i an ñig b̄ir pakip, b̄i n̄ibak m̄ib goñ ne maḡilsek t̄id tep m̄ideb. Kauyañ ñig ma pakniñgab; tob k̄id ak nep ñig lig ḡi yokniñgab. N̄ibi t̄id tep m̄idebim; pen n̄ibi nokim alap nep t̄id tep ma m̄ideb,” agak.

¹¹ Jisas agak ak, nop miñig niñniñg gek b̄i n̄ibak nop b̄ir niñak ak me, ne agak, “N̄ibi nokim alap nep t̄id tep ma m̄ideb,” agak.

12 Pen Jisas tob c̄nop ñig lig ḡ yok sakıl, walıj t̄ig ju lak ak d̄ tol ḡıl, am kau ne s̄ıŋak b̄isig ḡıl agak, “N̄ibep tob ñig lig ḡ yokpin m̄inim wagın ak n̄ip̄im aka?” agak.

13 N̄ib agıl Jisas agak, “Yıp M̄inim Ag Ņeb B̄ı aka B̄ı K̄ıb ap̄ım ak, n̄ıŋıd ap̄ım. Yad M̄inim Ag Ņeb B̄ı n̄ibi abe B̄ı K̄ıb n̄ibi abe m̄idebin.

14 N̄ib ak, yad M̄inim Ag Ņeb B̄ı n̄ibi, B̄ı K̄ıb n̄ibi, tob n̄ibep ñig lig ḡ yokpin rek, n̄ibi ak rek nep pen pen tob ñig lig ḡ yokıl, tob ñig lig ḡ yokıl, ḡinimib.

15 Yad n̄ibep ḡipin rek ak n̄ıŋıl, n̄ibi pen am bin b̄ı ognap k̄ırop n̄ig akn̄ıb rek nep ḡinimib, agıl, n̄ibep kanıb tep n̄ibaul yobin.

16 N̄ibep n̄ıŋıd yıb agebin, b̄ı wög ḡ Ņeb b̄ı ak b̄ı k̄ıb, b̄ı nop kodeb b̄ı ak b̄ı s̄ıkol, ma m̄ideb; ak rek nep b̄ı m̄inim dad ameb b̄ı ak b̄ı k̄ıb, b̄ı nop ag yokak ak b̄ı s̄ıkol, ma m̄ideb.

17 Nag tep agesin n̄ip̄ım ar n̄ibak gem amek, n̄ibi m̄iñ m̄iñ ḡinigabım.

18 “ ‘N̄ibi nokim alap nep t̄ıd tep ma m̄ideb,’ agesin ak, n̄ibep magılsek, agıl ma apin. Pen yad n̄ibep b̄ı yad d̄ıpin okok n̄ıŋ tep ḡipin. B̄ı alap yıp m̄imig ḡinig ḡinigab ak, God M̄inim ak ū kıl t̄ıkıl aglak rek nep ḡinigab. M̄inim n̄ibak ū kıl t̄ıkıl aglak, ‘B̄ı yad eip tap jım ūl ūl n̄iborok b̄ı n̄ibak kaual maual rek lıl yıp ḡ t̄ımel gak,’ aglak.

19 N̄ibep ned, n̄ıb ḡıl n̄ıb ḡıl ḡinigab, agıl agebin rek, k̄isen n̄ig akn̄ıb rek nep genigab ak, ‘Yad M̄idebin Rek M̄idebin’ apin m̄inim n̄ibak m̄inim n̄ıŋıd, agıl, n̄ıŋ d̄inigabım, agıl, agebin.

20 “Yad n̄ibep n̄ıŋıd yıb agebin, bin b̄ı yad ag

yoknığain okok, bin bî an an kîrop dînîgal okok, kîrop nep ma dînîgal; yîp abe dînîgal. Pen bin bî an yîp dînîgal okok, yîp nep ma dînîgal; Bî yîp ag yokek onek ak abe dînîgal,” agak.

Jon Jisas nop ag nîjak, “Bî an nep mîmîg gînîgab?” agak

²¹ Jisas mînîm nîbak agek, gos cîbur mîdmagîl ne mîker yîb gek, agak, “Nîbep nîñjîd yîb agebin, nîbi bî alap yîp mîmîg gînîgab,” agak.

²² Nîb agek, cîn bî ne okok, bî an nop ageb ak, agîl, gos par lîl udîn pen pen nîñnok.

²³ Pen Jisas bî ne mîdmagîl yîb lolîgîp bî nîbak, Jisas mîdek manj sîñak bîsîg mîdek ak me,

²⁴ Saimon Pita bî nîbak nop udîn kîbîñ nîñ padîkîl agak, “Bî an nop ageb ak ag nîñjan,” agak.

²⁵ Agek, ne Jisas mîdek manj sîñak lîlîg gî amîl agak, “Bî Kîb. Bî nîbak bî an agesan,” agak.

²⁶ Agek, Jisas agak, “Yad bred kîd aul dî ñîg kînañ eyañ tauîl nop ñînîgain bî me ak,” agak. Nîb agîl, bred kîd dî mîdosîp ak ñîg acab eyañ tauîl, dî Saimon Iskariot ñî ne Judas nop ñâk.

²⁷ Judas bred kîd ak dîp won nîbak nep Seten ne Judas yîpîl nab ne eyañ sîkak. Jisas Judas nop agak, “Tari gînîg geban ak, kasek gan!” agak.

²⁸ Pen cîn Jisas bî ne, tari gînîg Judas nop nîb ageb, agîl gos ma nîñnok.

²⁹ Judas ne mani wad ak kod mîdolîgîp rek, cîn Jisas bî ne ognap gos nîñnok, Jisas ne Judas nop agîl, “Nak amîl Pasopa tap ñîñnîgabîn ognap taunîmîn,” agîl ag yokeb, agîl gos nîñnok; cîn ognap pen gos nîñnok, Jisas ne Judas nop agîl, “Nak amîl bin bî mani ma mîdeb okok kîrop

mani ognap n̄in̄m̄in,” aḡıl ag yokeb, aḡıl gos n̄ıjnok.

³⁰ Pen Judas bred k̄id n̄ibak d̄ıl war̄k̄il m̄is amnak. Karıp b̄ır k̄ıslı̄m gak.

B̄ı K̄ıb lo k̄isen n̄ıb n̄ak

³¹ Judas m̄is amnak n̄ıñıl Jisas agak, “Mañ m̄ideb God ne gek bin b̄ı okok n̄ıjnıgal, B̄ı N̄ı ne melık tep ke sek m̄ideb. Pen B̄ı N̄ı ne melık tep ke sek m̄ideb ak n̄ıñıl, God melık tep ne abe n̄ıjnıgal.

³² Pen bin b̄ı k̄iri B̄ı N̄ı ne n̄ıñ denıgal ak, God melık tep aknıb ke sek m̄ideb ak n̄ıjnıgal. N̄ıb ak, dai God gek bin b̄ı okok B̄ı N̄ı ne melık tep aknıb ke sek m̄ideb ak m̄iseñ n̄ıjnıgal.

³³ “N̄ı m̄ıdmaḡıl yad s̄ıñ aul! Yad n̄ıbep eip tapın ma m̄idenıgain. Yad amenıgain, yıp amīb akal, aḡıl, yıp pıyo mer n̄ıjnıgabım. Pen Juda b̄ı k̄ıb okok k̄ırop apin rek, m̄ıñi n̄ıbep ak rek nep agebin: yad amnīgain ak, n̄ıbi amnı̄m̄ıb rek ma lı̄p.

³⁴ “Pen m̄ıñi n̄ıbep lo k̄isen n̄ıb alap ag ñebin: n̄ıbi pen pen m̄ıdmaḡıl lı̄nı̄m̄ıb. Yad n̄ıbep m̄ıdmaḡıl lı̄pin rek ak, n̄ıbi ak rek nep pen pen m̄ıdmaḡıl lı̄nı̄m̄ıb.

³⁵ Pen pen m̄ıdmaḡıl lenı̄gabım ak, bin b̄ı okok maḡılseк m̄iseñ n̄ıjnıgal, n̄ıbi b̄ı yad m̄idebım,” agak.

Jisas Pita nop agak, “Jisas nop ma n̄ıpin,’ agnı̄gan,” agak

³⁶ N̄ıb agek, Saimon Pita agak, “B̄ı K̄ıb. Nak akal amnı̄g geban?” agak.

Agek, Jisas agak, “Yad amn̄igain okok nak m̄ñi kisen ḡn̄im̄in rek ma l̄ip; pen kisen me, ȳip kisen ḡn̄igan,” agak.

³⁷ Agek, Pita agak, “Tari ḡn̄ig m̄ñi nep kisen ma ḡn̄im̄? Nep kodn̄igain; ȳip ñag pak len̄igal ak, m̄ñim̄ ma m̄ideb,” agak.

³⁸ Agek, Jisas pen agak, “Eip k̄imn̄igabir ageban m̄ñim̄ n̄ibak m̄ñim̄ n̄ijid̄ ageban aka? Nep n̄ijid̄ ȳib agebin, k̄ilok̄il kisen gaul ḡn̄igab; ned nep ȳij omal nok̄im̄ agn̄igan, ‘Yad Jisas nop ma n̄ipin,’ agn̄igan,” agak.

14

Jisas ne kanib

¹ Pen Jisas agak, “N̄ibi gos m̄ker n̄ijil ma p̄irkn̄im̄ib. Bapi nop n̄ij d̄ip̄im̄ rek, ȳip ak rek nep n̄ij d̄in̄im̄ib.

² Bapi yad karip̄ ne ak n̄ilik̄ m̄igan kojai nep m̄ideb. Yad amil kau n̄ibep gi j̄in̄ ḡn̄igain. Mer ak, n̄ib ma apnep.

³ Yad am kau n̄ibep gi j̄in̄ gił, apil n̄ibep poj̄id̄ dī dam, yad m̄iden̄igain siŋ̄ak n̄ibi eip kabsek m̄idon̄igab̄in̄.

⁴ Yad amn̄ig gebin kanib ak n̄ibi n̄ip̄im̄,” agak.

⁵ Jisas n̄ib agek, Tomas agak, “B̄i K̄ib! Nak akal amn̄igan ak c̄in̄ ma n̄ip̄in̄. N̄ib ak, c̄in̄ titi gił kanib ameb n̄ijin̄?” agak.

⁶ Agek, Jisas agak, “Yad nep kanib; yad nep m̄ñim̄ n̄ijid̄; yad nep komiŋ̄ m̄idep wagin̄ ak. Bin b̄i ȳip on̄igal okok nep, Bapi on̄igal. Bin b̄i ȳip ma on̄igal okok, Bapi ma on̄igal.

7 Yip niŋ̊ tep gipkep, Bapi yad ak rek nep niŋ̊ tep gipkep. Pen miňi niби Bapi bir niപim; udin magil niби ke Bapi bir niപim.

8 Niб agek, Pilip agak, “Bi Kib! Nak Bapi cинop yomek, niŋ̊il, kisen tap alap nep ma ag niŋnigabın,” agak.

9 Agek, Jisas agak, “Pilip. Yad niбep eip miлek padek mиdenek ak, yip ma niŋ̊il niб ageban ar? Bin bi yip udin niപal okok, Bapi abe bir udin niപal. Niб ak, nak tari gинig ageban, ‘Bapi cинop yomek niŋ̊in,’ ageban?

10 Yad Bapi nab ne adan мiдebin, Bapi nab yad adan мiдeb miňim ak ma niŋ̊ dіpan ar? Miňim niбep agebin ak miňim yad ke mer. Pen Bapi ne nab yad adan мiдil gek, cіr apil mal wög ne nep gobir me ak.

11 Niб ak, yad Bapi nab ne adan мiдebin, Bapi nab yad adan мiдeb miňim ak, miňim niŋ̊id, agil, niŋ̊ dіpkep. Pen miňim agebin ak ma niŋ̊ dіnigabim ak, Bapi gek cіr apil mal tap ma gep okok gobir ak gos niŋ̊il, ‘Ni ak Bapi nab ne adan мiдeb, Bapi Ni ne nab adan мiдeb ak me, niг gebir,’ agil, niŋ̊ dіnimb.

12 “Yad niбep niŋ̊id yib agebin, bin bi yip niŋ̊ dіnigal okok, yad tap ma gep гiпin okok, kiri abe ak rek nep гiпigal. Pen yad Bapi ker amniгain rek, kiri aknib rek nep ma гiпigal; kiri ke yib гiпigal.

13 Pen niби bi yad мiдebim rek, yib yad ak agil, tap tari tari ag niŋnigabim ak, Bapi melik tep ke sek мiдeb ak niŋel, agil, agnigabim rek гiпigain.

14 Nib ak me, tap tari tari yib yad ak agil ag niñniñgabim ak, agnigabim rek gñigain,” agak.

Jisas agak, “Yad nibep Kaun Sij ak ag yoknigain,” agak

15 “Nibi yip midmagil lenigabim ak, nibep agebin rek nep gñigabim.

16 Nibi nig genigabim ak, yad pen Bapi nop agen, ne nibep Bi Goj Bak Lep ak ag yokek apil, nibep eip per per nep midil, yad nibep gi ñoligipin rek, ne nibep ak rek nep gi ñinigab.

17 Bi Goj Bak Lep ak ne Kaun minim niñid ag ñeb ak. Ne God ne bi tige bı rek middeb minim niñid nibak ag ñeb. Bin bi lim dai ar wagin aul okok Bi Goj Bak Lep nop udin ma nıpal; ne bi tige bı rek middeb ak ma nıpal. Nib ak, nop niñ dinimel rek ma lip. Pen miñi Bi Goj Bak Lep ne nibep eip middeb; pen kisen nab nibep adan midenigab. Nib ak, nibi nop bir nıpm.

18 Yad kimil, nibep ni nap ma middeb rek pis nep ma kirig gñigain; yad nibep adik gi onigain.

19 Man middeb, bin bi lim dai ar wagin aul midebal okok yip ma niñigal pen nibi yip niñniñgabim. Yad komiñ midenigain rek, nibi ak rek nep komiñ midenigabim.

20 Niñ nibak yad Bapi yad nab ne adan midebin minim agnek wagin ak niñ tep gñigabim. Pen nibi yip nab adan midebim, yad nibep nab adan midebin wagin ak, ak rek nep niñ tep gñigabim.

21 Bin bi minim yad agebin ak niñ dil, agebin rek nep kisen gebal okok, yip midmagil lipal okok, Bapi yad krop ak rek nep midmagil linigab; yad

ak rek nep kîrop mîdmagîl lîl, yad bî tigep bî rek
mîdebin kîrop yomen, kîri yîp nîñj tep gînîgal,”
agak.

22 Jisas nîb agek, Judas (Judas nop mîmîg nîñjâk
ak mer, Judas ke alap) ne Jisas nop agak, “Bî
Kîb. Tari gînîg nak bî tigep bî rek mîdeban ak,
cînop bî ñon nep yomnîgan, pen bin bî lîm dai
ke ke okok nep ma nîñj dîpal bin bî okok kîrop
ma yomnîgan?” agak.

23 Agek, Jisas agak, “Bin bî an yîp mîdmagîl
lînîgab ak, mînîm agebin ak dîl agebin rek nep
gînîgab. Bapi yad nop mîdmagîl lîl, cîr apîl nop
apîl, nop eip mîdonîgabîr.

24 Bin bî an yîp mîdmagîl ma lînîgab ak, mînîm
agebin ak dîl agebin rek ma gînîgab. Pen yad
mînîm agen nîjebîm ak mînîm yad ke mer; Bapi
yîp ag yokek onek ak, mînîm ne me.

25 “Yad nîbep eip mîdebin ñîn aul me, mînîm
nîbaul ag ñesin.

26 Yad amnîgain pen Bapi ne Bî Gon Bak Lep
ak, Kaun Sîj ak, ag yokek apîl wög yad gîpin rek
gînîgab. Kaun Sîj ak ne nîbep eip mîdîl mînîm
tep ak magîlsek ag ñî tep gîl, nîbep gos tep ñek,
nîbi yad mînîm tari tari apin okok magîlsek gos
nîjîlg gî mîdenîgabîm.

27 Yad amnîgain pen nîbi kapkap mîd tep gîl
mîdenîmîb. Mînîm nîbak bin bî lîm dai ar wagîn
aul okok yokop apal rek ma agebin. Yad ke apîl
gen, bin bî kapkap mîd tep genîmel rek lîp. Nîb
ak nîñjîl yad nîbep agebin, kapkap sain tîkîl mîd
tep gîl mîdenîmîb. Nîb ak, cîbur gos mîdmagîl
mîker nîñjîl ma pîrîknîmîb.

28 “Yad amıl adık gi onıgain, agesin mìnım ak nıñıl, nıbi ti gınig cıbur gos mıdmagıl mıker nıñlıg gi mıdebım? Nıbi yıp mıdmagıl lıpkep ak, Jisas amıl Nap ne eip mıdenıgab, agıl, mìn mìn gılıg gi mıdebkep. Ti gınig: Bapi ne yad rek mer; Bapi ne Bi kıl yıb.

29 Nıb ak, nıbep kırıg ma ambin magıl aul, nıbep ned agebin me ak; kisen amenıgain, gos ognap ma pıyo nıñnígabım; mìnım agebin ak nıñ dıñıgabım, agıl agebin.

30 Bin bı lım dai ar wagın aul yıp ma nıñ dıpal okok kırop kiŋ rek kod mıdeb bı tımel nıbak apeb ak me, yad nıbep eip mìnım par kıl ag mıdenım rek ma lıp. Pen bı tımel nıbak yıp gi tımel gınigain ageb ak, kılıs ne ma mıdeb.

31 Yad Bapi yad mıdmagıl lıpin ak, bin bı okok nıñnímel, agıl, Bapi yıp agıp rek nep magılsek gebin.

“Pen mìn ni apem bı̄r amnın,” agak.

15

*Jisas ne ke nag wain rek, bin bı̄ ne okok nag lek
lek okok rek*

1 Jisas mìnım agıl agak, “Yad me nag wain ak; Bapi yad me bı wög dai nap nıb ak.

2 Lek kıl yad alap magıl ma pılnıgab ak, Bapi ne lek kıl nıbak tıb yoknıgab. Pen lek kıl pılnıgab ak, kisen magıl koŋai nep pılnıgab, agıl, ne tıb gi rık dı tep gınigab.

3 “Yad nıbep mìnım tep ag ñen nıpım rek, nıbi bı̄r sıŋ tep rek mıdebım.

4 Yip nab adañ midenimib; yad nibep nab adañ midenigain. Lek kid okok, wagin sek jim nil midil nep, magil pilnigab; ke nep midil magil ma pilnigab. Nib aknib rek nep, nibi yip jim nil ma midenigabim ak, magil ognap ma pilnigab.

5 “Yad me nag wain ak, nibi me mibil lek okok. Bin bi an an yad eip jim nil midenigal okok, magil konai nep pilnigal; pen nibi ke ausek nep midenigabim ak, tap alap ma ginigabim.

6 Nib ak, bin bi an yip nab adañ ma midenigab ak, nag lek tib gi rik gel wagin eyan yapil milep ginigab rek ak midenigab; nag lek nib okok dil dam mab dagilel yinnigab.

7 Pen nibi yip nab adañ midil, minim magil yad nab nibep adañ niñ diliç gi midenigabim ak, tap tari tari ag niñniçabim ak, Bapi agnigabim rek ginigab.

8 Nibi tap magil konai yib nep pilnigab ak, bin bi yad niñid yib midenigabim. Nib ak, bin bi okok kiri niñil, Bapi yad Bi melik tep ke sek middeb ak niñniçal.

9 “Bapi yip midmagil yib lip rek, yad nibep ak rek nep midmagil yib lipin. Nib ak, nibi yip cig gilig gi nep midenimib, niñil yad nibep midmagil liliç gi midenigain.

10 Yad Bapi minim ne ak kisen gen, yip midmagil liliç gi nep middeb. Nib aknib rek nep, nibi minim yad ak kisen genigabim ak, yad nibep midmagil liliç gi nep midenigain.

11 “Minim nibep agebin nibaul, yad ti giniggil agebin? Yad miñ miñ yib gebin rek, nibi ak rek nep miñ miñ yib ginimib, agil, minim nibaul agebin.

12 Yad pen n̄ibep m̄in̄im k̄ılı̄s alap agn̄igain: yad n̄ibep m̄idmaḡıl ȳı̄b l̄ipin rek ak, n̄ibi abe ak rek nep pen pen m̄idmaḡıl ȳı̄b l̄in̄im̄ı̄b.

13 B̄ı̄ alap ne b̄ı̄ n̄īneb ne okok gos n̄īnj̄ıl k̄rop nen aḡıl k̄imn̄igab ak, b̄ı̄ n̄ibak b̄ı̄ n̄īneb ne m̄idmaḡıl ȳı̄b l̄il me, n̄ı̄g ḡin̄igab.

14 Yad agn̄igain rek ḡin̄igab̄ım̄ ak, n̄ibi b̄ı̄ n̄īneb yad m̄iden̄igab̄ım̄.

15 Pen mīñi yad n̄ibep b̄ı̄ wȫg ḡı̄ ſ̄eb yad ma agebin; n̄ibep b̄ı̄ n̄īneb yad agebin. B̄ı̄ wȫg ḡı̄ ſ̄eb okok, b̄ı̄ kod m̄idep k̄iri, tap k̄iri ar ak ma n̄ipal. Pen yad Bapi m̄in̄im tari tari ȳı̄p ag ſ̄ı̄b ak, n̄ibep m̄iseñ ag ſ̄ı̄bin rek, n̄ibep b̄ı̄ n̄īneb yad apin.

16 N̄ibi ȳı̄p d̄ı̄n, aḡıl, ma ḡipek; yad me n̄ibep d̄ı̄n̄im̄, aḡıl, n̄ibep d̄ı̄nek. N̄ibi amem, tap maḡıl kon̄ai nep, tap maḡıl per per nep m̄iden̄igab ak p̄ı̄ln̄im̄ı̄ñ, aḡıl, n̄ibep wȫg n̄ibak ag l̄ipin. N̄ibi n̄ı̄g gen̄igab̄ım̄ ak, n̄ibi ȳı̄b yad aḡıl Bapi nop ag n̄īn̄em, tap tari tari ag n̄īn̄igab̄ım̄ ak, ag n̄īn̄igab̄ım̄ rek n̄ibep ſ̄ı̄n̄igab.

17 “Yad n̄ibep m̄in̄im k̄ılı̄s aḡıl agebin, pen pen m̄idmaḡıl l̄in̄im̄ı̄b,” agak.

Bin b̄ı̄ l̄ım dai ar waḡın aul okok, k̄iri Jisas bin b̄ı̄ k̄rop m̄ılı̄k kal n̄ipal

18 Jisas b̄ı̄ ne okok k̄rop m̄in̄im ognap sek aḡıl agak, “Bin b̄ı̄ l̄ım dai ar waḡın aul n̄ibep m̄ılı̄k kal n̄īn̄igal ak, gos k̄ı̄b ar n̄ibak ma n̄īn̄im̄ı̄b; Jisas nop ned m̄ılı̄k kal n̄īnl̄ak rek, c̄ı̄nop gebal, aḡıl gos ak n̄īn̄im̄ı̄b.

19 N̄ibi bin b̄ı̄ l̄ım dai ar waḡın aul ȳı̄p ma n̄ı̄ñ d̄ı̄pal okok rek m̄idebkep ak, n̄ibep, bin b̄ı̄ c̄ı̄n, aḡıl, d̄ı̄ m̄idmaḡıl l̄iplap. N̄ibep ma d̄ı̄nek

ñin ak, lım dai ar wagın aul gos nıpal rek gos nıñölögipim ak pen nıbep dıniçgain agıl den bı yad mıdebim. Nıb ak me, bin bı lım dai ar wagın aul nıbep mılık kal nıpal.

20 Pen ned nıbep mınım agnek ak saköl ma gınımib: ‘Bı wög gıt ūeb bı ak bı kıb, bı nop kod mıdeb bı ak bı sıkol, ma mıdeb.’ Nıb ak, bin bı okok ognap yıp gıt tımel gıpal rek, bin bı okok ognap nıbep ak rek nep gıt tımel gınigal; pen bin bı okok ognap mınım yad nıñ dıl kısen gıpal okok rek, bin bı okok ognap mınım nıbi ag ñinigabım ak, ak rek nep dıl kısen gınigal.

21 Kiri bı yıp ag yokek onek ak nop ma nıpal rek, nıbi bı yad mıdebim ak nıñıl, nıbep gıt tımel gınigal.

22 “Yad apıl kırop mınım tep ma apnep ak, tap si tap tımel gıl mınım kıb yıp ma dıplap. Pen yad apıl kırop ag nı̄t̄ tep gınek rek, kanıb kiri ameb alap ma mıdeb; kiri tap si tap tımel gıpal ak bı̄r nıpal, pen mıñi kiri ak rek nep tap si tap tımel nıñebir gebal.

23 Pen yıp mılık kal nıpal rek, yıp nep mer, Bapi nop abe mılık kal nıpal.

24 Yad kırop eip mıdıl, tap ma gep okok ma gıpnep ak, tap si tap tımel gıl mınım kıb yıp ma dıplap. Pen yad apıl tap ma gep okok gen yıp mılık kal nıpal rek, Bapi yad abe nop mılık kal nıpal ak me, mınım kıb nıbak dıniçgal.

25 “Gıpal nıbak, Depid ne God Mınım ak Juda kai lo cın apal mınım ognap ūu kıl tıkił agak rek nep gıpal. Ne mınım nıbak ūu kıl tıkił agak, ‘Mınım wagın mıdek mer, yıp yokop nep mılık kal nıpal,’ agak.

26 “Pen yad am Bapi nop agen, ne pen Bi Gon Bak Lep ak nop ag yokek apil nibep eip kod mindenigab. Kaun minim niñid nep ag ñeb ak, yad bi tige p bi rek midebin ak, nibep gos ñek, niñniñgabim.

27 Pen nibi yad eip per ajoligipim ak rek, nibi abe amil bin bi okok krop, yad tige p bi rek midebin minim ak ag ñem amnan,” agak.

16

1 Jisas minim agil agak, “Yad nibep minim agesin nibaul, niñ tep gem me, kisen tari gek, yip kiriñgil ma ap yap pakniñgabim, agil agesin.

2 Pen nibep Juda mogim gep karip okok ag sonj yokil, ‘Kauyan ma onimib,’ agnigal. Pen nibak nep mer; kisen nibep ñag pak liniñg genigal ak, nig genigabin God nop tep ginigab, agil gos niñniñgal.

3 Nig ginigal ak, Bapi cirop apil ma nopal rek, nig ginigal.

4 Yad nibep ned, nig giñ nig giñ ginigab, agil minim agesin nibak, kisen nig aknib rek nep genigab ak, Jisas ned cinop nig ginigab agak rek nep geb, agil gos niñniñgabim, agil, nibep minim nibaul ag ñesin.

Jisas, “Kaun Siñ onigab,” agak

“Pen ned yad ke nibep eip midoligipin ak me, yad nibep ned minim nibak rek ma ag niñek.

5 Mitiñ Bi yip ag yokek onek ak adik gi amniñg gebin pen nibi bi alap yip, ‘Akal amniñg geban?’ agil, ma ag niñeb.

6 MİNİM yad nı̄baul nı̄njem, mı̄dmagıl nı̄bep ak pı̄njił ſek, gos par nı̄njebīm.

7 Pen yad nı̄bep nı̄njı̄d agebin, yad amenı̄gain ak, nı̄bep tep gını̄gab. Pen tari: yad ma amnı̄gain ak, Bī Gon̄ Bak Lep ak nı̄bep ma onı̄gab; pen yad amenı̄gain ak, yad nop ag yoken, nı̄bep onı̄gab.

8 Ne apıl, bin bī lım dai ar wagın aul mı̄debal okok kırop gos kılı̄s ſek, kırı̄ tap si tap tı̄mel gıl gac sek mı̄debal wagın ak nı̄njił, kırı̄ titi gıl komı̄n̄ tep mı̄denı̄gal wagın ak nı̄njił, God kırop mìn̄im kı̄b agnı̄gab wagın ak nı̄njił, nı̄njīgal.

9 Nı̄b ak, yıp ma nı̄n̄ dı̄pal rek, Bī Gon̄ Bak Lep ak kırop tap si tap tı̄mel gı̄pal ak yıpı̄d gıl ag ſı̄l, ‘Gac sek mı̄debīm,’ agnı̄gab.

10 Yad am Bapi eip mı̄denı̄gain nı̄njił kırı̄ yıp ma nı̄njīgal rek, Bī Gon̄ Bak Lep ak bin bī okok kırop komı̄n̄ tep mı̄dep wagın ak yıpı̄d gıl ag ſı̄l, ‘Gac sek mı̄debīm,’ agnı̄gab.

11 Pen bin bī lım dai ar wagın aul yıp ma nı̄n̄ dı̄pal okok kırop kı̄j rek kod mı̄deb bī tı̄mel nı̄bak, God ne nop mìn̄im kı̄b bı̄r agak rek, Bī Gon̄ Bak Lep ak, Seten bin bī ne okok ak rek nep mìn̄im kı̄b nı̄njīgal, agnı̄gab.

12 “MİNİM yad konjai nep mı̄deb pen nı̄bī mìn̄im nı̄b okok mı̄n̄i nı̄n̄ dı̄n̄imı̄b rek ma lıp.

13 Pen Kaun mìn̄im nı̄njı̄d nep ag ſı̄b ak apenı̄gab ak, God ne bī tigepl̄ bī rek mı̄deb mìn̄im nı̄njı̄d nı̄bak magı̄lsek nı̄bep ag ſı̄t̄ tep gını̄gab. Mìn̄im ne ar ognap ke dıl ma agnı̄gab; mìn̄im peyı̄g nı̄njīgal mìn̄im nı̄bak nep ag ſı̄l̄ig gı̄, kı̄ſen gını̄gab mìn̄im ar ak nı̄bep ag ſı̄njīgab.

14 Mìn̄im yad ak dıl, nı̄bep ag ſı̄njīgab. Ne nı̄g

gek, bin bi okok melik tep ke yad ak ninjnigal.

15 Pen Bapi tap ne tari tari mideb okok, magilsek tap yad mideb. Nib ak me agesin, ‘Kaun ne minim yad ak dil, nibep ag ninjgab,’ agesin.

16 “Yokop won alap mideb, yip ma ninjnigabim; pen kisen yokop won alap midil, yip kauyan ninjnigabim,” agak.

17 Jisas nib agek, bi ne okok kiri ke nep aglak, “‘Yokop won alap mideb, yip ma ninjnigabim; pen kisen yokop won alap midil, yip kauyan ninjnigabim,’ agosip minim nibak wagin tari mideb? Pen minim alap agosip, ‘Yad Bapi ker amnigain,’ agosip ak, tari minim agosip?” aglak.

18 Nib agil, kiri pen ag ninj, pen ag ninj gil aglak, “‘Yokop won alap’ agosip ak, tari ginig gil agosip? Agosip ak cin wagin alap ma tig ninjobin,” aglak.

19 Nib agil, Jisas nop ag ninjnig gelak ak, ne ke ninjil kirop agak, “‘Yokop won alap mideb, yip ma ninjnigabim; pen kisen yokop won alap midil, yip kauyan ninjnigabim,’ agesin minim nibak ninjil me, pen pen ag ninjebim ar?

20 Yad nibep ninjid yib agebin, bin bi lim dai ar wagin aul yip ma ninj dipal okok, tap kiri ke okok nep gos ninjil minj minj ginigal; pen nibi mapin gek sil aglig gi midenigabim. Sil ag midenigabim pen kisen nibi kauyan minj minj yib gi midenigabim.

21 Bin alap nit pai nibek ninjlig gi, yur kib dip, pen kisen nit pai tik dap lil, won ak nep ne ninjan kisen karip lim sihaul owip ak ninjil, yur mab ak sakol gil, minj minj gil lig gi nep midenigab.

22 N̄ibi n̄ib akn̄ib rek, m̄iñi m̄idmaḡil yur n̄ibep p̄iñil n̄il m̄ideb ak pen ȳip kauyan n̄iñil, m̄iñ m̄iñ ȳib ḡin̄igab̄im. Bin b̄i ognap ap̄il m̄iñ m̄iñ gep n̄ibi ak ma p̄ili ḡi d̄in̄igal.

23 “Ñ̄in k̄isen n̄ibak, n̄ibi tap alap ȳip ma ag n̄iñniñigab̄im. N̄ibep n̄iñid ȳib agebin, n̄ibi ȳib yad agil Bapi nop ag n̄iñem, tap tari tari ag n̄iñniñigab̄im ak, ag n̄iñniñigab̄im rek n̄ibep ñ̄iñigab.

24 N̄ibi ned ȳib yad agil Bapi nop tap alap ma ag n̄ip̄im. Pen m̄iñi, ȳib yad agil ag n̄iñem, ag n̄iñniñigab̄im rek nep ḡin̄igab n̄iñil n̄ibi m̄iñ m̄iñ ȳib ḡin̄igab̄im.

25 “Yad Bapi m̄in̄im ne ar ak agil, per m̄in̄im bak okok l̄il apin ak pen m̄iñi manj m̄ideb, m̄in̄im n̄ibak rek ma agn̄igain; m̄iseñ nep agn̄igain.

26 Ñ̄in n̄ibak apek, Bapi nop ag n̄iñniñigab̄im ak, ȳib yad agil ag n̄iñniñigab̄im. Pen ȳib yad ag n̄iñniñigab̄im ak, yad ke Bapi ag n̄iñniñigab̄im ar ak ma agn̄igain, mer; n̄ibi ke ȳib yad agil Bapi ag n̄iñniñigab̄im ak, n̄iñniñigab.

27 Pen tari: Bapi nep ȳip ag yokek onek ak n̄iñ d̄il, ȳip m̄idmaḡil l̄ip̄im ak me, ne ke n̄ibep m̄idmaḡil l̄ip.

28 Bapi eip m̄idil k̄irig ḡil l̄im dai waḡin aul onek; m̄iñi l̄im dai waḡin aul k̄irig ḡil kauyan Bapi m̄ideb s̄iñak am̄il eip m̄idon̄igab̄ir,” agak.

29 Jisas n̄ib agek, b̄i ne okok aglak, “M̄iñi m̄in̄im bak okok l̄il ma ageban; m̄iseñ ȳib ageban.

30 M̄iñi c̄in n̄ip̄in, nak m̄in̄im okok maḡilsek b̄ir n̄ipan. Bin b̄i ognap m̄in̄im ag n̄iñeb k̄iri m̄iden̄igab ak, nep ma ag n̄ipal won ak, nak ke

nıñıl kırop ag ñinigan. Gıpan nıbak cın nıpın, nak God eip mıdıl onak,” aglak.

³¹ Nıb agelak, Jisas agak, “Nıb ak, ‘Cın mıñi nıñ dıpın,’ agıl gos nıpım ar?

³² Ulep apeb—pen mıñi bir owıp aul—yıp kırıg gıl nıbi karıp ke ke amem, yad ke ausek middenıgain. Pen yad ke ausek ma middenıgain; Bapi yad mideb rek, eip midonıgabır.

³³ “Pen nıbep mıñım ag ñesin nıbaul, yıp nab adan nep mıdıl, kapkap mıd tep gìnimib, agıl, ag ñesin. Lım dai ar wagın aul midebin rek, nıbep mıker ñinigal. Pen gos sek middenimib, tap tari tari lım dai ar wagın aul nıbep gìnigab ak, yad kılıs nıbak magılsek dı talak mıgan yad ak bir lıpin,” agak.

17

Jisas Nap nop sobok gak

¹ Jisas mıñım nıbak ag dai juıl, seb kab alan nıñıl agak,

“Bapi. Ñıñ yıp agnak ak mıñi owıp. Nıb ak, nak gek, bin bı okok nıñigal, yad Ñı nak melık tep aknib ke sek midebin; pen yad Ñı nak gen, kiri nıñigal, nak Bapi melık tep aknib ke sek mideban.

² Tari gìnig: yıp ke agnak rek, yad bin bı tıgon tıgon magılsek kod mıdıl, bin bı yıp ag lınak okok kırop dıl, komıñ per mıdep won ak kırop ñinigain.

³ Bin bı kiri, nak God nıñid nokım nep mideban ak nıñıl, yıp Jisas Krais ag yoknak

ak nıñnígal bin bı okok, per per nep komıñ
mıdenıgal.

4 Wög yıp karıp lım ar wagın aul agnak ak, gıt
damıl gıt sakpin ak me, bin bı lım dai ar wagın aul
mıdebal okok kiri nıpal, nak Bı melık tep aknıb
ke sek mıdeban.

5 Pen Bapi. Mıñi nak genımın, ned karıp lım
ma gıt lırok nıñ ak, cırı apıl melık tep aknıb ke
sek mıdöligipır rek, mıñi kauyan nıb aknıb rek
nep mıdenıgabır.

Jisas bı ne okok nen agıl Nap nop sobok gak

6 “Bin bı lım dai ar wagın aul okok ognap
yıp nınak. Bin bı nıb okok, kiri bin bı nak
mıdöligipal pen yıp nınak. Nak tigeplı rek
mıdeban ak kırop ag nınek. Yad mınim tep nak
kırop ag nınek, kiri nıñ dıl, ageb rek nep gıpal.

7 Mıñi kiri bır nıpal, yad tap tari gıpin okok,
yad ke ma gıpin. Kiri nıpal tap tari nak yıp nıban
ak nep dıl kırop nıbin.

8 Mınim tari tari yıp agnak ak, kırop ag nıen
nıñ dıpal. Nıb ak, yad ned nak eip mıdöligipır,
nak yıp ag yokek lım dai wagın aul onek mınim
ak, nıñ dıpal.

9 “Kırop nep sobok gebin. Bin bı lım dai
ar wagın aul nep nıñel mılık yowıp okok ma
sobok gebin. Bin bı yıp apan okok nep, bin bı
nak mıdebal rek, nep sobok gebin.

10 Bin bı yad okok ke, bin bı nak okok ke mer,
bin bı cır apıl nokım nep mıdebal me. Kiri gıpal
nıbak nıñıl, bin bı ognap okok nıpal, yad bı melık
tep ke sek mıdebin.

11 Pen miñi yad mideban ak niniçgain rek, kiri ke ausek midenigal. Bapi Sij! Nak kılıs ke sek mideban rek, yib yip niñak yad ak rek nep midebin. Yib kılıs ke yib nak ak dıl, krop talak tauenimın, cir apil jim nil midobır rek, kiri nib akiñib rek nep jim nil midenimel.

12 Yad krop eip midil, yib nak kılıs nibak yip niñak ak dıl, krop talak tauil kod mid tep gipin. Bi alap ma kır gip. God Minim nu kıl tikil, bi alap pis nep ap yap pakil yur kib dinigab, aglak rek, bi nibak nep kır gak. Gak nibak, God Minim ned nu kıl tiklak rek nep gak.

13 “Pen nak mideban sijak ninig gebin rek, miñi manj won alap sek lim dai ar wagin aul midebin rek, kiri niñ midebiniñlig gi, nep minim nibaul agebin. Nib ak, yad miñ miñ yib gipin rek, kiri ak rek nep miñ miñ yib ginimel.

14 Minim tep nak ak krop ag ñen niñ dipal rek, bin bi lim dai ar wagin aul okok krop miliç kal nipal. Yad bin bi lim dai ar wagin aul gos nipal rek gos ma nippin rek, kiri ak rek nep bin bi lim dai ar wagin aul gos nipal rek gos ma nipal. Nib ak me, bin bi lim dai ar wagin aul krop miliç kal nipal.

15 Pen krop lim dai wagin aul nib dam nak mideban sijak dad amnoñ, agil ma agebin; nak krop lim dai ar wagin aul kod midenimın, Seten krop gi timel ginimij rek ma liniçgab, agil agebin.

16 Yad bin bi lim dai ar wagin aul gos nipal rek gos ma nippin; kiri ak rek nep bin bi lim dai ar wagin aul gos nipal rek gos ma nipal.

17 Minim nak ak, minim niñid nep nibak,

kırop ag ñenimìn, kiri sij middenigal.

18 Nak yip bin bi lim dai ar wagin aul midébal nab okok ag yoknak rek, yad krop ak rek nep bin bi lim dai ar wagin aul midébal nab okok ag yokpin.

19 Wög tari tari yip ñiban ak, yad gi saknigain. Yad nig gebin ak, bi yad okok kiri yip nijil, cin ak rek nep God bi wög gep bi ne nep midon, agil, wög krop tari tari ñiban ak, ak rek nep gi saklanj, agil, gebin.

Jisas bin bi ne okok magilsek nen agil, Nap nop sobok gak

20 “Yad nep sobok gebin aul, bi miñi agesin krop nep ma sobok gebin; kiri minim ag nel, bin bi okok minim krop nij dil, yip nij dinigal okok, krop abe sobok gebin.

21 Bapi, nak yip nab adañ midéban, yad nep nab adañ midébin. Cir apil jim ñil midobir rek, kiri magilsek nib aknib rek nep cir apil eip jim ñil midenimel. Nig ginigab ak, nak nep yip ag yokek onek ak, bin bi lim dai ar wagin aul midébal okok nij dinimel.

22 Cir apil jim ñil midobir rek, kiri ak rek nep jim ñil midenimel, agil, nak melik tep aknib ke yip nianak ak, yad pen krop abe ak rek nep nibin.

23 Nib ak, nak yip nab adañ midéban rek, yad krop nab adañ miden me, kiri jim ñil yib midenimel. Nig gek me, bin bi lim dai ar wagin aul okok nijigal, nak nep yip ag yokek onek nijil nak yip midmagil lipan rek, krop ak rek nep midmagil lipan.

24 “Bapi! Yıp tep gıp ak, bin bı yıp nıban okok, am yad middenigain sığak eip midil, lım dai ma gıt lırok nın ak, yıp midmagıl lıl melik tep aknıb ke yıp nınak ak nıñnímel.

25 “Bapi! Nak me bı asıñ ma mideb! Bin bı lım dai ar wagın aul okok kiri nep ma nıpal. Pen yad nep nıpin. Bin bı yad sığ aul nak nep yıp ag yokek onek ak, nıpal.

26 Nak tigepli rek mideban ak, yad krop ag nıbin. Pen kisen ak rek nep, nak tigepli rek mideban ak yad krop ag nıtep gınigain. Nıg gitl, yad ke krop nab adan midden, nak yıp midmagıl lıpan rek nıñ tep gitl, kiri ak rek nep pen pen midmagıl lıñímel,” agak.

18

*Jisas nop dı cıci lılak
(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)*

1 Jisas Nap nop sobok git mibıl juıl, bı ne okok eip nıg sıkol Kidron juıl, pıs kıdadañ amił, mab olip wög dai ak amnılak.

2 Mab olip wög dai nıbak Jisas bı ne okok eip per am mogım göligıpal rek, Judas bı Jisas nop mımıg nıñníg gek ak, mıgan nıbak nıñ tep gak.

3 Perisi bı okok abe, bı God nop tap sobok gep bı kıb okok abe, Judas nop agelak, ne am ami bı ognap poj dıl, God sobok gep karıp polisman ognap poj dıl, dam Jisas midek sığak amjakak. Kiri pen pen nıagep tap ognap dıl, sıp ognap lam ognap dagıl dıl, apelak.

⁴ Jisas nop tap tari gῖnîg gak ak nîŋak ak me, apelak ak amîl agak, “Bî an nop pîyo nîŋ ajebîm?” agak.

⁵ Agek aglak, “Jisas, bî Nasaret nîb ak,” aglak.

Agelak, Jisas agak, “Bî nîbak me yad aul,” agak. Pen won nîbak, bî nop mîmîg nîŋak ak, Judas, kîri eip nîb sîŋak mîdek.

⁶ Pen Jisas, “Bî nîbak me yad aul,” agek, kîri kîd ken lîlîg gi amîl gi dam pak lak.

⁷ Jisas pen kîrop kauyan agak, “Bî an nop pîyo nîŋ ajebîm?” agak.

Agek aglak, “Jisas, bî Nasaret nîb ak,” aglak.

⁸ Agelak, Jisas agak, “Nîbep mîdarîk nep apin, ‘Bî nîbak me yad aul.’ Yîp pîyo nîŋ ajebîm rek, bî sîŋ aul kîrop kîrig gem amnîlaŋ,” agak.

⁹ Gak nîbak, Jisas ned Nap nop agak rek nep gak. Ne Nap nop agak, “Bapi. Bî yîp ñînak okok, nokîm alap ma kîr gîp,” agak.

¹⁰ Pen won nîbak nep, Saimon Pita tu par kîd dowak ak lîp gi dîl, bî alap nop tîmid yîpid pîs kîd pîs nep tîb sak yokak. Bî nîbak yîb ne Malkas. Ne God nop tap sobok gep bî kîb yîb ak nop bî wög gi ñeb ne ak mîdoligîp.

¹¹ Pita nîg gek, Jisas agak, “Tu par kîd dîpan kauyan lek amnaŋ! Nak Bapi nîg sîlek yîp nîb ak ma ñîŋnîgain, agîl nîpan ar?” agak.

Jisas dî Anas mîdek sîŋak amnîlak

¹² Jisas nîb agek nîŋlig gi, ami bî okok abe, God sobok gep karîp polisman okok abe, Jisas nop dî cîcî lîl, nag lî wös gił,

¹³ kîri ned Jisas dam Anas mîdek sîŋak amnîlak. Bî Anas nîbak, Kaiapas nîmak ne.

Kaiapas me, mi nokim n̄bak, God nop tap sobok
gep bi kib yib wög ak ag lel gi midék.

¹⁴ Kaiapas ne me ned Juda bi minim di bilocep
krop agak, “Bi nokim alap kimek cin magilsek
komij amnigabın ak tep,” agak.

Pita, “Jisas nop ma n̄pin,” agak

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Pen Jisas nop n̄ig gił, dam Anas karip ak
amelak n̄ijil, Saimon Pita eip, yad Jon eip, cir mal
kisen kisen amnirok. Bi God nop tap sobok gep
bi kib yib ak yip n̄in tep gak rek, yad amil pis nep
karip ne warı migan eyan am n̄inek;

¹⁶ pen Pita ne soj kid eyan ar midék. Yad pen
adik gi apil, bin kijon wagin kod midék ak nop
agil, Pita nop pon dil warı migan eyan amnirok.

¹⁷ Pen bin kijon wagin kod midék ak, Pita nop
agak, “Nak ak rek nep Jisas bi ne alap ar?” agak.

Agek, Pita pen agak, “Yad mer,” agak.

¹⁸ Pen Kaiapas nop wög gi ñeb bin bi ognap abe,
God sobok gep karip polisman ognap abe, krop
yigen gek, mab bij tin kab nab nīb sījak pīboj
midék, warikil manjil midelak. Pita nop ak rek
nep yigen gek, ap nab nīb sījak kab sek, krop
eip mab manjil midék.

Anas Jisas nop minim ag n̄ijak

(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Pen Anas, bi God nop tap sobok gep bi kib
yib ned midoligip ak, Jisas nop ag n̄ijak, “Bin bi
nak bin bi an an? Nak minim tari tari bin bi nak
ag ñiban?” ag n̄ijak.

²⁰ Agek, Jisas pen agak, “Yad minim ognap we
gił ma ag ñibin; bi nībi okok n̄in midel n̄ijlig gi,

Juda mogim gep karip okok abe, God sobok gep karip ak abe, per misen ag nibin.

21 Nib ak, tari giniq yip minim ag niyeban? Bin bi minim ag niyek niy midelak ognap dapil ag niyim. Minim tari tari ag nibin ak niplal me,” agak.

22 Jisas nib agek, God sobok gep karip kod midoligip polisman alap, nop mikem ak pakil agak, “Tari giniq bi God nop tap sobok gep bi kib yib ak nop minim nibak rek ageban?” agak.

23 Agek, Jisas pen agak, “Yad minim esek alap apin, agil, minim esek apin nibak bin bi sij aul kiroc misen ag nian. Pen minim niyid apin ak, nak tari giniq yip pakesan?” agak.

24 Jisas nop nag li ribiklak rek midek niyilg git, Anas agek kiri Jisas nop dam, bi God nop tap sobok gep bi kib yib kisen nib ak, Kaiapas, dad amnilak.

Pita kauyan, “Jisas nop ma nippin,” agak

25 Pen Pita ne nig warikil gi midil mab manjil midek niyilg git, bi ognap nop aglak, “Nak abe bi ne alap eip aka?” aglak.

Agelak, Pita ag silokil agak, “Yad mer,” agak.

26 Pen bi Pita timid tib sak yokak ak, bi tidig lek lek ne alap, God nop tap sobok gep bi kib ak nop wog git neeb bi ne alap ap midek. Ne apil, Pita nop agak, “Yad nep nippin, nak bi nibak eip mab olip wog dai sijak midesan ar?” agak.

27 Agek Pita kauyan ag silokil agak, “Yad mer,” agak. Nib agek niyilg git, dai kilokil gaul gak.

*Jisas nop dam Pailot midek sijak amnilak
(Mat 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)*

28 Karıp tık dam lek nıñlıg gi, Juda kai kiri Jisas nop Kaiapas karıp nıb dam Rom gapman bı kib Pailot karıp kib ak amnílak. Juda kai aglak, “Cın Rom bı karıp mıgan aul amon, cınop asıñ ulık gınigab nıñjıl cın Pasopa tap nıñjıñ rek ma lıñigab,” agıl, mis eyan mıdelak.

29 Nıb ak, Pailot mis amił agak, “Bı aul nop tari mınım nıñjıl dopım?” agak.

30 Agek, kiri aglak, “Ne tap tımel alap ma apkop, nep nıg ma dopnop,” aglak.

31 Agelak, Pailot agak, “Nıbi dam lo nıbi ke ageb rek ar ak nıñjıl, nıbi ke mınım kib agım,” agak.

Agek, Juda kai pen aglak, “Cın bin bı okok kırrop mınım kib agıl, ñag pak lon kımnımel, lo ar ak ma mıdeb. Rom gapman kai cınop mer apal,” aglak.

32 Juda kai nıg gılak ak, Jisas yıp titi gel kımnıgain, agıl, agak rek nep gılak.

33 Pen Juda kai nıb agelak, Pailot kauyan adık gi karıp mıgan eyan amił, Jisas owañ, agek, apek nop agak, “Nak Juda kai kiñ kiri ak aka?” agak.

34 Agek, Jisas agak, “Mınım yıp ag nıñeban ak, meg mıgan nak ak ke ageban aka bin bı ognap meg mıgan kiri ak dıl ageban?” agak.

35 Agek, Pailot agak, “Yad Juda bı mer. Juda kai nak okok nep, bı God nop tap sobok gep bı kib nak okok nep me, nep dapıl nıñmagıl ar yıp nıbal. Nak tap tari genak nıg gıpal?” agak.

36 Agek, Jisas agak, “Yad bin bı dıl kod mıdenıgain ak, kiñ lım dai ar wagın aul mıdebal rek ma mıdenıgain. Yad lım dai wagın aul kiñ mıdnıg gebnep, Juda bin bı okok yıp nag

lın, agebal okok, bin bı yad okok warıkıl kırop eip pen pen ñapláp. Pen yad bin bı dıl kod middenigain nag ar yad ke mideb; lım dai wagın aul gıpal rek mer,” agak.

³⁷ Nıb agek, Pailot agak, “Nıb ak, nak kiŋ alap aka?” agak.

Agek, Jisas pen agak, “Me nak eyık apan me ak. Ar nıbak nep me, yıp lım dai ar wagın aul tık dapel, yad mıd kıb gı̄l, mınim nıñıd yıpıl yıb ak ag ñebin. Bin bı mınim nıñıd yıb dın, agıl gos nıpal okok, mınim yad ak nıñ dıpal,” agak.

³⁸ Nıb agek, Pailot agak, “Pen mınim okok nıb okok nıb konjai nep pıg dıl mideb ak, cın titi gı̄l mınim nıñıd yıb me ak, agıl nıñın?” agak.

Juda bin bı Pailot nop aglak, ‘Jisas nop ñag pak lım,’ aglak

(Mat 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Pailot mınim nıbak agı̄l, kauyan söŋ amı̄l, Juda kai kırop agak, “Yad ne tap tımel alap gı̄p ma nı̄pin.

³⁹ Pen cın Rom gapman, mı̄ nokı̄m nokı̄m, Pasopa ñı̄n kıb ak apek, bı̄ nagı̄man nı̄bi alap yokop wı̄sı̄b yokpın. Nıb ak, Juda kai kiŋ kiri ak, yokop wı̄sı̄b yoken amnímın aka?” agak.

⁴⁰ Agek, meg mı̄gan dap ranıl aglak, “Nop mer! Cı̄nop Barabas nop wı̄sı̄b yoken!” aglak. Bı̄ Barabas nıbak, bin bı̄ okok kañ kañ gek gapman kai kırop eip pen pen ñaglak.

19

Pailot Jisas mınim kıb agak

¹ Nıb agelak, Pailot ami bı ne okok agek, Jisas nop nag dıl pak adık madık gılak.

² Nıg gıl pakıl, nag mıgoñıb nıu nıu sek ognap dıl, kiŋ lıpal rek usajıl bad alap gıl, Jisas nop tol gı nııl, walıj mık par sek alap lı nııl,

³ nop kauyanı amıl kauyanı amıl aglak, “Nak Juda kai kiŋ kırı, nak per nep mıdenımın!” aglak. Nıb aglıg gı, nop mılık jo mılık paklak.

⁴ Pen Pailot kauyanı söy amıl, Juda bin bı kırop agak, “Nıñım! Yad Jisas nop söy aul donıgain nıñıl nıbi nıñıgabım, yad ne tap tımel gıp wagın alap ma pıyo nıpin,” agak.

⁵ Pen Jisas nop usajıl nıu nıu sek bad ak tol gı nııl, walıj mık par sek ar lı nıılkak sek apek nıñıg gı, Pailot kırop agak, “Nop nıñım!” agak.

⁶ Nıb agek, bı God nop tap sobok gep bı kıb okok abe, God sobok gep karıp polisman okok abe, Jisas nop nıñıl mınım bleble gıl aglak, “Nop mab bak alanı nıag pak lım! Nop mab bak alanı nıag pak lım!” aglak. Nıb agelak, Pailot agak, “Nıbi ke nop damıl, mab bak alanı nıag pak lım. Yad ne tap tımel gıp wagın alap ma pıyo nıpin!” agak.

⁷ Agek, Juda kai aglak, “Ne, ‘Yad God Nıne,’ agıp ak, lo cın alap agıp, ‘Kımnımın,’ agıp,” aglak.

⁸ Nıb agelak, Pailot nıñıl, tapın pırıkkıl,

⁹ kauyanı karıp mıgan eyanı amıl, Jisas nop ag nıñıl agak, “Nak karıp lım akal nıb?” agak. Agek, Jisas mınım alap pen ma agak.

¹⁰ Pailot agak, “Nak yıp mınım ma agnıgan ar? Nak nıpan. Yad nep kod mıdebin. Nıb ak, nep wısıb yoknıg wısıb yoknıgain; pen nep mab bak

alañ ñag pak lilañ, agen, nep ñag pak linigal,” agak.

¹¹ Agek, Jisas pen agak, “Pen nak yip kod mideban ak, nak ke mer, God nep agek kod mideban. Nib ak, yip gitimel geban mikter ak, nak nep ma dinigan; bi yip dil nep nib ak, mikter kib yib ak dinigab,” agak.

¹² Jisas nib agek, Pailot nop yokop ag yokin, agil, gos niñak ak pen Juda kai nop bülalö git agil aglak, “Nak Jisas nop wisib yokenigan ak, Rom bi kib Sisa bi niñeb ne ma midenigan. Bi, yad kin midebin, apal okok, Sisa eip pen pen ñag lin, agil me, minim nibak rek apal,” aglak.

¹³ Nib agelak, Pailot minim nibak niñil, am Jisas nop poj dil söj amil, ne am bi minim di bilocep sea ar siñak alañ gitlak ar ak bisigak. Kau bisigak nibak, “Kab Kijon” apal. Pen Arameik minim lil, “Gabada” apal.

¹⁴ Pen niñin nibak, Juda bin bi Pasopa tap kiri mogim gep niñin. Pit nab kib alañ won ak, Pailot krop agak, “Kin nibi me aul!” agak.

¹⁵ Agek, meg miñan dap ranil aglak, “Nop ñag pak lan! Nop mab bak alañ ñag pak lan!” aglak.

Agelak, Pailot agak, “Kin nibi nibaul mab bak alañ ñag pak linim aka?” agak.

Agek, bi God nop tap sobok gep bi kib okok aglak, “Kin cín alap ma mideb; Rom bi kib Sisa nep mideb,” aglak.

¹⁶ Pen nig git ag damil, Pailot minim krop ak dil, ami bi okok krop agak, “Jisas nop dam mab bak alañ ñag pak lim,” agak.

*Jisas nop mab bak alan ñag pak lîlak
(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)*

¹⁷ Pen nop ñag pak lînîg gîlak mab kros ak, Jisas nop ke ñel, ne dî ka gî dam “Cîp Nabîc Cög Tîñjîl” apal dîm ak apjakak. Dîm nîbak Arameik mînîm lîl “Golgota” apal.

¹⁸ Jisas nop mab kros cîpîl pak lîl, bî omal, alap pîs kîd, alap pîs kîd, ñag pak lîlak. Jisas nab sîñâk mîdeklar.

¹⁹ Pen Pailot agek, bî ne okok mab bog alap dîl ñu kîl tîkîl, Jisas nop ñag pak lîlak mab kros bak nabîc sîñâk adaj dîlam gî lîlak. Ñu kîl tîklak mînîm ak:

JISAS NASARET NÎB JUDA KAI KINJ KIRI ME AUL.

²⁰ Mînîm nokîm ar nîbak nep, Arameik mînîm ñu kîl tîkîl, Latin mînîm ñu kîl tîkîl, Griek mînîm ñu kîl tîkîl gîlak me, Jerusalem ulep nîb sîñâk mîdeklar rek, Juda bin bî koñai nep udîn li nîñlak.

²¹ Pen God nop tap sobok gep bî kîb okok am Pailot nop aglak, “Mînîm ñu kîl tîkpân ak yîpîd gîl ma gîp. ‘Juda kai kinj kiri’ mînîm ak ma mîdonimîñ; yokop agnîmîñ, ‘Ne agîp, “Yad Juda kai kinj kiri mîdebin,” agîp,’ agîl, mînîm nîbak nep ñu kîl tîknîmîñ,” aglak.

²² Nîb agelak pen Pailot kîrop pen agak, “Yad mînîm tari ñu kîl tîkpîn ak, nîg gîl nep mîdenîgab,” agak.

²³ Pen Jisas nop mab bak alan ñag pak lîl, ami bî omal omal Jisas walij ne okok bîlok ke ke dîl, walij par sek gîl ñag dör ma gîlak ak, ak rek nep bîlok dînîg aglak,

²⁴ “Tîg bîlîlî ma gîn! Yokop sadu rek gîl, bî an dînîmîñ ak, ne dînîgab,” aglak. Gîlak nîbak, God

bîrarîk nep bin bî okok kîrop gos ñek, God Mînim ak ñu kîl tîkîl, kîsen nîb gînigal, aglak ak me, kîsen aknîb rek nep gîlak. Mînim nîbak ñu kîl tîkîl aglak,

“Walij yîp ak bîlok ke ke dîl,
walij par sek yad ak, sadu rek gîl dîn, aglak,”
aglak.

25 Pen ñin nîbak, Jisas nonim ak, nîmañ ak, Klopas bine Maria ak, Maria Magdala ak, apîl Jisas nop mab kros ñag pak lîlak manj gol nîb sînjak mîdelak.

26 Yad Jon, Jisas yîp mîdmagîl loligîp bî ak, ak rek nep ap manj nîb sînjak mîdenek ak me, Jisas yîp nîñîl, nonim Maria nop agak, “Bin aul, ñî nak me ak,” agak.

27 Nîb agîl, ne pen nonim Maria nîñîl yîp agak, “Nanîm nak me ak,” agak. Nîb agek nîñîlgi, ñin nîbak, Jisas nonim nop poj dîl karîp yad ak damîl, eip mîdoligîpîr.

Jisas kîmak

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Jisas nîñîk, wög ar ne ak magîlseki gî sakak ak me, God Mînim agak ak nîñîd lînîmîñ, agîl, agak, “Yîp kîñam mîlep gîp,” agak.

29 Pen ñîg wain sîlek barol alap dap nîb sînjak lel mîdek ak me, ami bî alap, tap sain bad alap dîl, wain sîlek nîbak lîl, dî mab hisop lek dai ak kabîs ñagîl, dap ranîl Jisas nop joñîb wak ar sînjak lak.

30 Jisas ñîg wain sîlek nîbak ñîbîl agak, “Dai juîp,” agîl, kîbor kîyan gîl, kaun ne God nop ñok.

Jisas tîglem bak ne ak pîñ lîlak

³¹ Pen Juda bì kìb okok, kagol ñìn ak dìgep won ak bìr aposip nìñjìl aglak, “Tol God nop sobok gep ñìn cìn ak, cìp okok mab bak alan ma mìdenìmel,” agìl, am Pailot nop aglak, “Bì mab bak alan ñag pak lìpal okok, ami bì okok tob kìrop okok pak pagel, kasek kìmel, dì lìm eyan lìnìmel,” aglak.

³² Agelak, Pailot ami bì okok kìrop agek, am bì Jisas eip ñag pak lìlak omal, tob kìrop mal pak paglak.

³³ Pen Jisas tob nop ak pak pagìn, agìl, nìñlak, ne bìr kìmak. Nìb gak ak me, tob nop ak pak pag ma gìlak.

³⁴ Pen ami bì alap, golìj alap dìl, Jisas nop tìglem dai sìñjak pìñ lek, dai lakañ sek, ñìg sek soñ gak.

³⁵ Nìb ak, nìbi bin bì mìnìm ñu kìl tìkebin nìbaul nìñnìgabìm okok abe Jisas nop nìñ dìnìmìb, agìl, yad Jon, Jisas nop gak ak udìñ yad ke nìpin rek, nìbep mìnìm nìñìd yìb nìbaul agìl ñu kìl tìkebin.

³⁶ Pen gak nìbak, God bìrarìk nep bin bì okok kìrop gos ñek, God Mìnìm ak ñu kìl tìkìl, kìsen nìb gìnìgal, aglak ak me, kìsen nìg anìb rek nep gìlak. God Mìnìm ak ñu kìl tìkìl aglak, “Tìñjìl nop ak, alap pak pag ma gìnìgal,” aglak.

³⁷ Pen mìnìm alap aglak, “Bì nop pìñjìl gesal ak nop nìñnìgal,” aglak.

*Josep ne Jisas mìb goj dam tìgel gak
(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)*

³⁸ Bì Arimatia taun nìb alap, Jisas mìnìm nop nìñ dak ak pen, Juda bì kìb kìrop pìrìkìl, Jisas nop

nıñ dípin, agıl, misen ma agoligip. Bi nıbak yib ne Josep. Ne Jisas nop dam tigel gınım, agıl, am Pailot nop ag nıñek, yau agek, dad amnak.

39 Nikodimas ne Josep eip amnirek. Nikodimas, bi ned am Jisas nop kıslım eyan nıñak bi nıbak. Nikodimas tap ki tep owepl konjai nep, kilo aknib nıñjuıl nokım alap adık gi dam aknib ajıp pis adan (35) rek, dıl amnak. Tap ki tep owepl nıbak, mab mö mok ak abe, mab alos mok ak abe dıl gılak.

40 Pen kiri mal am cip se ak tig asık dap yapıl, Juda bin bi göligipal rek, mab mok dad amnak ak, cip se par anöŋ li nııl, linin dıl walij tıd gılak sıkol par ak dıl, kom kam girek.

41 Jisas mab bak alan nıag pak lııak kau nıb ulep sıñak wög dai alap midek. Wög dai nıbak nab sıñak kab mıgan kisen nep kırıkkıl, cip tigel ma gılak alap midek.

42 Juda kai God nop sobok gep nıñ kiri ak ulep ulep gak rek, kasek tigel gir, agıl, kab mıgan yokop ulep nıb sıñak dam tigel girek.

20

Cip tigel gılak ak kau nep midek

(Mat 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

1 Sade nıñ ak, karıp tıknig gek nıñlıg gi, Maria Magdala cip tigel gılak mıgan amıl nıñak, kab kıl cip tigel piılıñ gılak ak, lıılıg gi am gol sıñak midek.

2 Ne nıñıl, kauyan piğ gi rıkiđ ag apıl Saimon Pita cır mal mıdorok sıñak apıl agak, “Bi Kıl ak nop kapkap dad ambal; pen dap lıpal okok ma nıpiń,” agak.

3-4 Nıb agek, Pita cır mal nıñníg kasek pıg gi
rıkıd yıb ag amił pañ dırok. Yad ned amjakıł,

5 mıs ar kıdeyanj nep mıdıl, kab mıgan onıd
sıpsıp nıñnek walıj bad okok nep mıdek.

6-7 Pen Saimon Pita ne kisen apıł, kab mıgan ak
sıkıd amił nıñjak, Jisas nop walıj kom sılok yoklak
okok wişıb ma gak; tıgel gılak rek nep mıdek.
Pen walıj nabıç onıd pag kom mıd pakıd gılak ak,
ak rek nep ma wişıbak; pag kom mıd pakıd gılak
rek nep asık gi ke sıñjak mıdek.

8 Yad ned cıp tıgel gılak sıñjak apjaknek pen
mıñi yad ak rek nep kab mıgan sıkıd amił nıñnek,
walıj okok kom sılokłak rek mıdek ak me, ak me
Jisas warıkkıp, agıł, nıñ dınek.

9 Pen ñıñ nıbıak, God Mınım ñu kıl tıkkıł, Jisas
kımıl warıknımıñ, aglak mınım ak, cır nıñ rep
ma gırok.

10 Nıg nıñıl adık gi karıp amnırok.

*Maria Magdala Jisas mıseñ lek nop nıñjak
(Mat 28:9-10; Mak 16:9-11)*

11-12 Pen Maria cıp tıgel gılak tıgel mıgan nıbıak
söñ ar sıñjak warıkkıł mıdıl sıl aglıg gi mıdek. Sıl
ag mıdlıg gi, kıd magıl ñık gıl kab mıgan onıd
sıpsıp nıñjak, ejol walıj tıd lırek omal, Jisas cıp se
ned mıdek kau nıbıak bısig mıdlıg gi, alap nabıç
dai onıd, alap tob dai eim, mıderek.

13 Ejol nıb omal Maria nop agrek, “Tari gınıg sıl
ageban?” agrek.

Agerek agak, “Bı Kıt yad ak nop damıl akal
dam lıpal ak ma nıpin!” agak.

14 Nıb agıl, adık gıl niŋak, Jisas warık midek. Pen nop niŋek, bı aknıb ke rek lak. Jisas niŋak ak pen ak Jisas nep, agıl ma niŋak.

15 Jisas pen Maria nop agak, “Bin aul. Tari gınıg sıl ageban? Bı an nop pıyo niŋeban?” agak.

Agek, Maria agak e, bı wög dai nap nıb ak nep yıp ageb, agıl, agak, “Bı kıb niŋeb. Cıp ak dad ambin, agıl, akal dam lıpan ak yıp agenimın, yad dad amnin,” agak.

16 Agek, Jisas agak, “Maria!” agak.

Agek, Maria, Arameik mìnım lıl, “Rabonai!” agak. (Mìnım agak nıbak, “Mìnım Ag Ņeb Bı.”)

17 Agek, Jisas agak, “Yad karıp lım wagın aul kırıg gıl, Bapi ker adık gi sıŋ alan ma ambin rek, yıp ma dan. Pen nak amił, mam sıkop kırop agnimın, ‘Jisas agıp, “Yad Bapi yad, Nap nıbi, God yad, God nıbi mideb sıŋak adık gi amebin,” agıp,’ agnimın,” agak.

18 Jisas nıb agek, Maria Magdala amił Jisas bı ne okok kırop agak, “Yad Bı Kıb ak nop niŋıl apebin,” agak. Nıb agıl, Jisas mìnım tari tari nop agak ak, Maria ne Jisas bı ne okok kırop mìnım nıbak agak.

*Jisas misen lek bı ne okok niŋlak
(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)*

19 Pen Sade niŋ ak, pıb paŋıd amnak niŋıl, bı ne okok Juda bı kıb okok kırop pırıkił, karıp mıgan amił kijoŋ ak giň wös gıl, kapkap midełak niŋıl, Jisas apıl nab nıb sıŋak misen lıl agak, “God nıbep kod mideŋ,” agak.

20 Nib agıl, ñinmagıl ur ne ak krop yomıl, tıglem pıs kıl ne ak yom ñak. Yom ñek Bi ne okok nıñıl, ak Bi Kib nep, agıl, miñ miñ yib gılak.

21 Jisas pen krop kauyen agak, “God nibep kod mideñ. Bapi yip ag yokek apıl wög ne gitpin rek, nibep pen abe ag yokebin,” agak.

22 Nib agıl, krop piglig git agak, “Kaun Siñ ak dinimib.

23 Bin bi ognap tap si tap timel gitpal okok nıñıl krig ginigabit ak, God ak rek nep nıñıl krig ginigab. Pen nıñıl ma krig ginigabit ak, God ak rek nep nıñıl ma krig ginigab,” agak.

Jisas misen lek bi ne Tomas nop nıñak

24 Pen Jisas ap misen lıl krop minim agak ñin nibak, bi ne Tomas, yib alap Ñ Tam apal bi nibak, krop eip ma midék.

25 Nib ak, kisen Jisas bi ne Tomas nop aglak, “Bi Kib ak niptin,” aglak.

Agelak, ne pen agak, “Nib agebit ak pen ñinmagıl nop cipil paklak ak abe, tıglem piñıl lılkak ak abe, udın yad ke nıñıl ñinmagıl yad di niñniçgain ak me, minim nibak niñ dil, warıkip, agıl, niñ dinigain; mer ak, mer,” agak.

26 Nib agıl, pen wik nokim alap midil, Jisas bi ne okok Tomas eip kauyen karip migan ak midelak. Kijoñ git wös gılak ak pen Jisas ne apıl nab nib siñak misen lıl agak, “God nibep kod mideñ,” agak.

27 Jisas nib agıl, Tomas nop agak, “Ñinmagıl nak ak, yip cipil paklak aul di niñan. Ñinmagıl yad niñan. Tıglem pıs yad piñıl lılkak aul abe di niñan. Gos par ma lıl, yip niñ dinimin,” agak.

²⁸ Agek, Tomas agak, “Bî Kîb yad, God yad!” agak.

²⁹ Pen Jisas Tomas nop agak, “Yîp mîsenj nîñjîl me, yîp nîñ dîpan. Pen bin bî yîp mîsenj ma nîñjîl, yîp nîñ dînîgal okok, mîñ mîñ yîb gînîgal,” agak.

Jon mînîm nîbaul tari gînîg ñu kîl tîkak

³⁰ Pen mînîm ñu kîl tîkebin nîbaul, cîn Jisas bî ne okok nîñ mîdon nîñlig gî, Jisas tap ma gep ke ke koñai nep goligîp rek, magîlsekk ñu kîl ma tîkpin.

³¹ Pen nîbi, Jisas nep me Krais ak, God Ñî ne yîb ak nep, agîl, nop nîñ dem, nîbep dek, nop eip komîñ mîdenîgabîm, agîl, mînîm nîbaul ñu kîl tîkpin.

21

Jisas mîsenj lek bî ne aknîb ar oñîd ak nop nîñlak

¹ Pen kîsen cîn Jisas bî ne okok Ñîg Cöb Taibirias sîñak mîdonok nîñjîl Jisas ne mîsenj lek nîñjok. Tari gak ak agnîg gebin.

² Saimon Pita ak, Tomas ak (yîb alap Ñî Tam apal bî nîbak), Natanyel bî Kena taun karîp lîm Galili sîñak nîb ak, Sebedi ñî Jems cîr mamîl mal, Jisas bî ne omal sek eip, jîm ñîl am Ñîg Cöb Taibirias sîñak mîdonok.

³ Saimon Pita cînop agak, “Yad kîbsal nen amebin,” agak. Agek, “Cîn eip amnîgabîn,” agîl, am nop eip ñîg magöb dîl, gî ajon ajon mîñab tîk da yokak pen kîbsal ognap ma dînok.

4 Pen pıb lım gınig gek nıñlıg gi, Jisas apıl ñıg cöb gol sıňak warık midek. Nop nıñnok pen ak Jisas nep, agıl, ma nıñnok.

5 Ne cınop agak, “Ñı ognıl. Nıbi kıbsal nen gi tag mer nıpım ar?” agak. Agek, cın yau agnok.

6 Nıb agonok, cınop agak, “Uben ak dı ñıg magöb ñıñmagıl yıpıd kıd pıs ken yokıl me, kıbsal ognap dıñigabım!” agak. Agek, uben ak dı ñıg nab eyan yokıl, kıbsal konjai yıb nep dıl, lıp gon onımiñ rek ma lak.

7 Nıg gek, yad Jon, Pita nop agnek, “Bı nıbak Bı Kıt ak nep,” agnek. Nıb agenek, Pita nıñıl, walıj ne sıňak lak ak dı sıb nag nab sıňak adañ pañıl, preñıd ñıg nab eyan lak.

8 Cın bı ognap ñıg magöb ar ak midıl, uben kıbsal sek ap ran jakıl midek ak, lıp gi dap, par okok mer, mita aknıb ñıñjuıl mamıd alan (100) rek nep, ñıg gol sıňak onok.

9 Gol nıb sıňak apıl nıñnok, mab yın bıj yowak ar ak, kıbsal ognap yın midek. Bred ognap ak rek nep midek.

10 Pen Jisas cınop agak, “Kıbsal mıñi dıpım okok, ognap dowım,” agak.

11 Agek, Saimon Pita ñıg magöb ar ak amił, ne eip uben kıbsal konjai nep (153) midek nıbak kab kılıp ar sıňak lıp gi donok. Uben ak mıker gak pen ma pıg rıkkak.

12 Jisas pen cınop agak, “Apıl, tap ñıñım,” agak. Cın pen nabıñ gek, nak bı an amił mideban, agıl, nop ma ag nıñnok; ak Bı Kıt ak nep, ag gos nıñıl, kırıg gınok.

¹³ Jisas ne am bred ak dîl, cînop nonîm lîl, kîbsal abe dî cînop nonîm lîl gek, ñîñnok.

¹⁴ Pen Jisas kîmîl warîkîl, cînop bî ne okok ñîñ omal eper mîsen lek nop ñîñnok.

Jisas Pita nop mînîm agak

¹⁵ Pen cîn tap ñîb sakîl, Jisas Saimon Pita nop ag ñîñjâk, “Saimon Jon ñî ne. Bî sîñ aul rek mer; nak yîp ñîñjîd nep mîdmagîl lîpan aka?” agak.

Agek, Pita agak, “Bî Kîb. Yad nep mîdmagîl lîpin ak, nak nîpan,” agak.

Nîb agek, Jisas agak, “Sipsip ñîlîk yad okok kod mîdenîmîn,” agak.

¹⁶ Jisas nîb agîl, kauyan ag ñîñjâk, “Saimon Jon ñî ne. Nak yîp ñîñjîd nep mîdmagîl lîpan aka?” agak.

Agek, Pita agak, “Bî Kîb. Yad nep mîdmagîl lîpin ak, nak nîpan,” agak.

Nîb agek, Jisas agak, “Sipsip yad okok kod mîdenîmîn,” agak.

¹⁷ Jisas kauyan pen ag ñîñjâk, “Saimon Jon ñî ne. Nak yîp mîdmagîl lîpan aka?” agak.

Pen Jisas nîg gîl, mînîm ar nokîm nîbak nep, “Nak yîp mîdmagîl lîpan aka?” ag ñîñjîl ag ñîñjîl gek me, Pita gos par nîñjîg gi agak, “Bî Kîb. Nak tap okok magîlsek nîpan. Nîb ak, yad nep mîdmagîl lîpin ak, nak bîr nîpan,” agak.

Agek, Jisas agak, “Nîb ak, sipsip yad okok kod mîdenîmîn.

¹⁸ Yad nep ñîñjîd yîb agebin, nak bî praj rek mîdenak ñîñ ak, walîj gos nak ke ñîñnâk rek dî lîl ajelîgîpan. Pen nak kîsen bî mîlep lînîgan ñîñ ak, nak ñîñmagîl nak kîlan gi mîdek ñîñjîg gi, bî

ke nıb alap nep nag ñon gıl, ma amnígan mıgan ak poŋ dıl dad amnígab,” agak.

¹⁹ Jisas mınım agak nıbak, bin bı ognap kisen Pita ñag pak lıñigal ak, Jisas ned nıñak me ak. Bin bı kisen nıb okok, Pita nop tap tari gınigal kımnıgab ak nıñıl, God ne meilik tep sıñ ke sek mıdeb ak nıñıgal. Pen Jisas Pita nop agak, “Yıp kisen gan,” agak.

²⁰ Jisas mınım nıbak agak nıñıl Pita adık gıl nıñak, yad bı Jisas mıdmagıl loligip ak mıdenek. Yad bı nıbak me, ned Jisas Pasopa tap nıb mıdeklı wagın sıñak bısig mıdıl ag nıñnek, “Bı Kıt. Bı an nep mımıg gınigab?” agnek.

²¹ Pen Pita yıp nıñıl Jisas nop agak, “Bı Kıt. Bı aul nop tari gınigab?” agak.

²² Agek, Jisas agak, “Ak gos yad. Yad agen ne mıdep nep mıdeklı nıñlıg git, adık git onıgain ak, mınım nak mer. Pen nak yıp kisen gan,” agak.

²³ Jisas mınım agak nıbak, bin bı nop nıñ dıłak ognap aglak, “Jisas bı ne nıbak ma kımnıgab,” aglak. Pen Jisas bı ne nıbak ma kımnıgab, ağıł, mınım nıbak ma agak; ne yokop agak, “Yad agen, ne mıdep nep mıdeklı nıñlıg git, adık git onıgain ak, mınım nak mer,” agak.

²⁴ Jisas bı ne nıbak me, ne ke mınım nıbaul ſu kıl tı̄kıl, magılsek mınım nıñıd yıp nep mıdeb ak nıñıl, ſu kıl tı̄kip me ak.

²⁵ Jisas tap ar ke ke koñai nep gak ak pen mınım nıbak yokop ognap nep nab sıñaul ſu kıl tı̄kpın. Yad nıpin, mınım nıb okok magılsek ſu kıl tı̄k buk koñai nep eyan lı̄lap, lı̄m dai aul sıkol gek, dam lep kau ak ma mıdobkop.

MHNIM KOMIN

**The New Testament in the Minimib dialect of the
Kalam language of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Minimib long Niugini

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Minimib (Minimib dialect of Kalam)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c3b0a7e5-6c23-5e97-9419-62054c911996